

1 Ndi Eze

Adonaija echie onwe ya eze

¹ Mgbe eze Devid ghoro agadi, n'agbanyeghi na-eji otutu uwe kpuchie ya, ahụ ya ekpoghi oku.

² Ya mere, ndi na-ejere ya ozi siri ya, "Ka anyi chotara eze otu nwaagboghọ na-amaghi nwoke, onye ga-akwu n'ihu eze ma burukwa onye ga-elekota ya. O nwere ike idina n'akuku onyenwe anyi bu eze ime ka ahụ kpoo ya oku."

³ Ha gaghariri n'ala Izrel niile choo nwaagboghọ mara mma, chota otu nwaagboghọ onye Shunem, aha ya bu Abishag, kpotaara ya eze. ⁴ Nwaagboghọ a mara mma nke ukwu; o lekotakwara eze, jekwara ya ozi ma ya na eze enweghi mmeko obula.

⁵ N'oge a, Adonaija* onye nne ya bu Hagit, weputara onwe ya, kwuo si, "Aga m abụ eze." N'ihia nke a, o kwadooro onwe ya ugbọ agha na otutu inyinya, kpotakwa iri ndi ikom ise, ndi ga-agba oso n'ihu ya. ⁶ Na ndu Adonaija niile, o nweghi oge nna ya baara ya mba site n'iju ya, "Gini mere i ji akpa agwa di otu a?" O bu nwokorobia mara mma nke ukwu; o bu ya na-esotekwa nwanne ya Absalom.

* **1:5** 1:5 Adonaija, bu nwa nke anọ a muru Devid. Okpara ya bu Amon, Kiliab na Absalom nwuru anwu, ma Kiliab nwuru n'oge o bu nwantakiri. 2Sa 3:4

⁷ Adonaija na Joab, nwa Zeruaya† tinyere Abiata‡ onye nchụaja, kparitara ụka. Ha kwenyere inyere ya aka ka ọ ghọọ eze. ⁸ Ma Zadok onye nchụaja, Benaya nwa Jehoiada, Netan onye amuma, Shimei, Rei na ndi agha niile na-eche Devid nche esonyeghi Adonaija.

⁹ Adonaija chiri aturu, ehi na umu ehi gbara abuba, gaa n'akuku En-Rogel chuo aja na Nkume Zohelet. O kporo umunne ya niile bu umu ndi ikom eze na ndisi Juda niile, ndi na-ejere eze ozi oku, ¹⁰ ma o kpoghi Netan onye amuma, maobu Benaya, maobu ndi agha niile na-eche Devid nche. O kpokwaghi Solomon nwanne ya.

¹¹ Mgbe ahụ, Netan onye amuma juru Batsheba nne Solomon ajuju si, "I nughị na Adonaija nwa Hagit aghoola eze ugbo a, ma onyenwe anyi bu Devid amaghi ihe obula banyere ya?" ¹² Ma ugbo a, ka m duo gi odu otu i ga-esi zoputa ndu gi na ndu nwa gi Solomon. ¹³ Bakwuru eze Devid si ya, 'Onyenwe m bu eze, o bu na i kweghi m bu ohu gi nkwa si: "N'ezie, Solomon nwa gi ga-abu eze n'onodu m, o ganodu n'ocheeze m"? Ma gini mere Adonaija ji buru eze?' ¹⁴ Mgbe i ka no na-akpanyere eze uka, mu onwe m ga-abiakwute gi gbaa okwu niile i na-ekwu ume."

¹⁵ Batsheba bakwuuru eze n'ime ulo. Eze emeela nnoo agadi nke ukwu. Abishag onye Shunem nokwa na-elekota ya. ¹⁶ Batsheba gburu ikpere n'ala, kpo isiala nye eze.

Mgbe ahụ, eze juru ya si, "Gini ka i na-achọ?"

† 1:7 1:7 Zeruaya, bu nwanne nwanyị Devid. ‡ 1:7 1:7 Abiata, bu nwa Ahimelek. 1Sa 22:20

¹⁷ Batsheba zara sị ya, “Onyenwe m, i jiri ONYENWE ANYỊ Chineke gị nùọrọ m iyi, kwee m nkwa sị na nwa m Solomon ga-abụ eze, nọdụkwa n’ocheeze gị. ¹⁸ Ma ugbu a, Adonaija aghọla eze, ma gị onyenwe m bụ eze amaghị ihe banyere nke a. ¹⁹ O jirila ọtụtụ igwe ehi na ụmụ ehi gbara abụba, na aturu chụọ aja. O kpọkwara ụmụ ndị ikom eze niile na Abiata onye nchụaja, na Joab onyeisi agha. Ma o kpọghị Solomon bụ ohu gị. ²⁰ Ma ugbu a, onyenwe m eze, ndị Izrel niile na-ele gị anya isi n’ọnụ gị nuta onye ga-anọchi anya gị, inọkwasi n’ocheeze eze gị. ²¹ Ma o bughị otu a, ngwangwa onyenwe m bụ eze ga-esoro ndị nna nna ya ha dina n’onwu, mụ onwe m na nwa m Solomon ka a ga-emeso mmeso dika ndị mmebi iwu.”

²² Mgbe Batsheba nọ na-akpanyere eze ụka, Netan onye amuma batara. ²³ A gwara eze okwu sị, “Netan onye amuma nọ n’ebe a.” Ya mere, o gara n’ihu eze kpọọ isiala nye ya.

²⁴ Netan siri, “Onyenwe m, bụ eze, o bụ gị onwe gị siri Adonaija ga-abụ eze mgbe i nwuru, na o ga-anọkwasi n’ocheeze gị? ²⁵ Taa, o gaala jiri ọtụtụ igwe ehi, na ụmụ ehi gbara abụba, na ụmụ aturu chụọ aja. O kpọkwala ụmụ ndị ikom eze niile. O kpọkwara ndịisi agha, na Abiata onye nchụaja. Ha na ya na-eri ihe oriri, na-anukwa ihe ọnụ, na-eti mkpu n-asị, ‘Eze Adonaija ga-adị ruo mgbe ebighị ebi.’ ²⁶ Ma ha akpọghị mụ bụ ohu gị na Zadok, onye nchụaja, na Benaya nwa Jehoiada, na ohu gị bụ Solomon. ²⁷ O bụ site n’aka onyenwe m bụ eze ka ihe nke a siri mee, ma i megghị ka ndị ohu ya

mata onye ga-anọdụ n'ocheeze onyenwe m eze, mgbe ọ nọghikwa ya?"

Devid emee Solomọn eze

²⁸ Mgbe ahụ, Devid kwuru okwu sị, “Kpọrọnụ m Batsheba.” Batsheba batara, guzo n’ihu eze.

²⁹ Mgbe ahụ, eze nūrụ iyi sị ya, “Dịka ONYENWE ANYỊ na-adị ndụ, Onye ahụ napụtara m site na nsogbu m niile, ³⁰ otu ahụ m siri nūrụ gị iyi n’aha ONYENWE ANYỊ, Chineke Izrel, sị, na Solomọn nwa gị ga-abụ eze n’ọnọdụ m, ọ bụ ya ga-anọchi anya m, nọdukwa n’ocheeze m. Otu ahụ ka m ga-eme n’ubochi taa.”

³¹ Mgbe ahụ, Batsheba kpọrọ isiala, gbukwaa ikpere n’ihu eze sị ya, “Ka onyenwe m eze Devid dirị ndụ ruo mgbe ebighi ebi.”

³² Mgbe ahụ, Devid nyere iwu sị, “Kpọrọ m Zadok onye nchụaja, na Netan onye amụma, na Benaya, nwa Jehoiada.” Mgbe ha niile biara n’ihu eze, ³³ ọ siri ha, “Duru ndi ozi onyenwe unu, tinyere unu onwe unu, mee ka Solomọn nwa m nọkwasi n’elu inyinya muul nke mụ onwe m, kpọrọnụ ya gbada Gaihon. ³⁴ N’ebe ahụ, ka Zadok onye nchụaja, na Netan onye amụma, tee ya mmanụ ibụ eze Izrel. Fụkwaanụ opi, tiekwanụ mkpu sị, ‘Eze Solomọn ga-adị ndụ ruo mgbe ebighi ebi.’ ³⁵ Mgbe ahụ, unu na ya gasokwa gbagota, ọ ga-abia nọkwasi n’ocheeze m ichi n’ọnọdụ m. N’ihi na ọ bụ ya ka m hopụtara ichi eze n’Izrel na Juda.”

§ 1:33 1:33 Ndi ozi n’ulọeze, a na-ekwu ihe banyere ha n’ebe a, bụ ndi agha eze.

³⁶ Benaya nwa Jehoiada zara eze si, “Amen, ka ONYENWE ANYI Chineke onyenwe m na eze, kwupuṭa ya ka ọ di otu a. ³⁷ Dika ONYENWE ANYI si nonyere onyenwe m bu eze, biko, ka o si otu a nonyere Solomon ime ka ocheeze ya di ukwu karja ocheeze onyenwe m bu eze Devid.”

³⁸ Ya mere, Zadok, onye nchujaja, na Netan onye amuma, na Benaya, nwa Jehoiada, na ndi Keret na ndi Pelet,* duuru Solomon mee ya ka ọ nokwasị n’elu inyinya muul nke eze Devid. Emesia, ha duuru ya gaa Gaihon. ³⁹ N’ebe ahụ, Zadok onye nchujaja weputara mpi mmanu† ahụ di n’ulo nzute‡ Chineke, were tee Solomon n’isi. Ha fukwara opi. Mgbe ahụ, ndi mmadu niile tiri mkpu si, “Ka eze Solomon diri ndu ruo mgbe ebighi ebi.” ⁴⁰ Ndi Izrel niile sooro ya rigoo, na-afu oja na-anurikwa oke onu, ruo n’ala mara jijiji n’ihi oke uzu.

⁴¹ Adonaija na ndi obia ya niile nuru mkpu onu ahụ mgbe ha onwe ha na-erisi nri. Mgbe Joab nuru opi ike ka ọ na-ada, ọ juru si, “Gini mere oke uzu di otu a ji na-ada n’ime obodo.”

⁴² Ma mgbe ọ ka kpọ okwu ahụ n’onu, lee Jonatan nwa Abiata onye nchujaja, ka ọ batara. Adonaija sirị, “Bata! N’ihi na i bu ezi mmadu amaara m na ọ bu ozioma ka i ji bia.”

* **1:38** 1:38 Ndi Keret na ndi Pelet, bu ndi nche eze Devid, ndi sitere na mba Kriit na Filistia. 1Sa 30:14; 2Sa 2:18 † **1:39** 1:39 Mmanu a, bu udi mmanu otiti ahụ Chineke nyere Mosis iwu ka o mee n’Akukwo Opu 30:22-33 ‡ **1:39** 1:39 Ulo nzute, bu ulo ikwu ahụ Devid wuru maka i dọba igbe ogbugba ndu Chineke. Mgbe ahụ, ulo nzute ahụ ka di na Gibion. 1Ez 3:4; 2Sa 6:17

⁴³ Jonatan zara ya si, “Mba, ọ dighi otu ahụ! Onyenwe anyi eze Devid emeela Solomon eze. ⁴⁴ Eze e zigala ya na Zadok onye nchujaja, na Netan onye amuma, na Benaya nwa Jehoiada, ndi Keret na ndi Pelet sokwa duru ya gaa. Ha mere ka ọ nokwasị n’elu inyinya muul eze. ⁴⁵ Zadok onye nchujaja na Netan onye amuma eteela ya mmanu na Gaihon ibu eze. Ha esitekwala n’ebe ahụ nuru onu na-alaghachikwa, ndi obodo niile nokwa ugbu a na-eme mkpotu, na-anurikwa onu. O bukwa uzu onu ha ka unu nuru. ⁴⁶ Solomon na-anokwasị n’ocheeze ugbu a. ⁴⁷ Ozokwa, ndi na-ejere eze ozi abiala ikele onyenwe anyi eze Devid ekele, na-asị, ‘ka Chineke gi mee ka aha Solomon buru aha a ma ama kari nke gi, ka ocheeze Solomon dikwa ukwu kari nke gi.’ Eze nokwa n’elu ihe ndina ya kpo isiala ofufe, ⁴⁸ si, ‘Otuto diri ONYENWE ANYI, Chineke Izrel onye mere ka m jiri anya m hu onye nochiri anya n’ocheeze m taa.’”

⁴⁹ Mgbe ahụ, Adonaija, na ndi obia ya si n’ebe ha na-eri ihe malie. Onye obula sikwa n’ebe ahụ gbapu oso, n’ihi ujo. ⁵⁰ Ma Adonaija turu egwu nke ukwu ihe Solomon ga-eme ya, n’ihi ya, ọ gara jide mpi di n’ebe ichu aja aka. ⁵¹ Mgbe ahụ, a gwara Solomon si, “Adonaija na-atu egwu ihe Solomon ga-eme ya, n’ihi ya ọ na-ejide mpi ebe nchujaja aka. O na-asị, ‘Ka eze Solomon nuora m iyi taa si na ọ gaghi eji mma agha gbuo ohu ya.’”

⁵² Solomon zara si, “O buru na o gosi onwe ya dika onye kwesiri ntukwasị obi, otu agiri isi di ya n’isi agaghi ada n’ala, ma ọ buru na a huta ihe ojo na n’aka ya, ọ ga-anwu.” ⁵³ Mgbe ahụ,

eze Solomon, zigara ndị ozi mere ka o site n'ebe nchụaja rịdata. Adonaija b́ara kpoọ isiala nye eze Solomon. Mgbe ahụ, Solomon siri ya, "Laa n'ụlọ gị."

2

Ndumọdu Devid nyere Solomon

¹ Mgbe ụbọchị onwụ eze Devid na-abiaru nso, o nyere nwa ya Solomon iwu si ya,

² "Oge onwụ m eruola," ka ọ siri, "Ya mere, di ike, meekwa dika nwoke. ³ Debe iwu niile ONYENWE ANYI bu Chineke gi nyere, bie ndu n'uzo ya niile. Debekwa ukpuru na ihe niile o nyere n'iwu, na ntuziaka ya niile dika e dere ya n'akwukwo iwu Mosis. Mee nke a ka ihe niile i ga-eme gaara gi nke oma, n'ihe niile i na-eme, n'ebe obula i na-eche ihu gi. ⁴ Ka ONYENWE ANYI mezuo nkwa o kwere banyere m, si 'O buru na umu gi na umu umu ha elezie anya n'otu ha si ebi ndu, o buru na ha ejegharia n'uzo ikwesi ntukwasị obi n'ihu m, jiri obi ha niile na mkpuruobi ha mee nke a, i gaghi achọ onye ganokwasị n'ochē eze Izrel achọ.'

⁵ "Ugbu a, gi onwe gi maara ihe Joab nwa Zeruaya mere m, ya bu ihe o mere mmadu abuo bu ndiisi agha Izrel, Abna nwa Nea, na Amasa nwa Jeta. O gburu ha, wufuo obara ha n'oge udo, dika a ga-asị na o bu ihe e mere n'agha. O jikwa obara ahụ meruo ihe okike o kere n'ukwu na akpukpoukwu o yi n'ukwu. ⁶ I bu nwoke maara ihe, i makwaara ihe i ga-eme. Ekwela ka Joab, n'agbanyeghi isi awo ya, nwuo n'udo.

⁷ “Ma meere ụmụ Bazilai onye Gilead ebere. Meekwa ka ha bụrụ ndị na-eso gị rie ihe na tebul gị n’ihi na ha ji obi ha zute m mgbe m na-agba ọsọ ndụ n’ihi nwanne gị Absalom.

⁸ “Cheta Shimei, nwa Gera, onye Benjamin ahụ bi n’obodo Bahurim, onye kọchara m nkọcha jọgburu onwe ya n’ụbọchị ahụ m jere Mahanaim. Mgbe ọ bịara izute m na Jodan, eji m aha ONYENWE ANYỊ nūoro ya iyi sị ya, ‘Agaghị m eji mma agha gbuo gị.’ ⁹ Ma achoghị m ka ị hapụ ya dika onye ikpe na-amaghị. Ị bụ nwoke maara ihe. Ị makwaara ihe ị ga-eme ya. Mee ka o jiri isi awọ ọbara juru baa n’ili.”

¹⁰ Emesịa, Devid sooro ndị nna nna ya ha dina n’onwụ. E liri ya na obodo Devid. ¹¹ Ma ọ chiri Izrel iri afọ anọ; ọ chiri afọ asaa na Hebron, chikwa iri afọ atọ na atọ na Jerusalem. ¹² Solomon nọdurụ n’ocheeze nna ya Devid dika eze. Alaeze ya guzosiri ike nke ukwuu. Ọchichi ya gakwara nke oma.

Iguzosi ike nke ichi eze Solomon

¹³ Otu ụbọchị, Adonaija nwa Hagit, biakwutere Batsheba, nne Solomon. Mgbe Batsheba huru ya, ọ juru ya ajuju sị, “Ọ bukwa ọbibiya udo ka ị bịara?”

Adonaija zara sị ya, “E, abịara m n’udo.” ¹⁴ O kwuru sị, “O nwere ihe m nwere igwa gi.”

Nne Solomon zara sị ya, “Kwuo.”

¹⁵ O zara sị, “Dika ị maara, ọ bụ m nwe alaeze a. Ndị Izrel niile lekwa anya na m ga-abụ eze ha. Ma otu ọ di, ihe niile adighikwa ka ọ di na mbu, alaeze a aghoala nke nwanne m, n’ihi na

o si n'aka ONYENWE ANYỊ rute ya aka. ¹⁶ Ugbu a, enwere m otu ihe m na-arịọ n'aka gị. Biko ajụkwala imere m ya.”

Batsheba sịrị ya, “Gịnị bụ arịrịọ gị? Kwuo ihe ọ bu.”

¹⁷ Ọ zaghachiri ya sị, “Biko rịrọ m Solomon eze, n’ihi na amaara m na ọ ga-eme ihe ọbụla i rịrọ ya, ka ọ kponye m Abishag, nwanyị Shunem ahụ, ka ọ buru nwunye m.”

¹⁸ Batsheba zara sị ya, “Ọ dị mma, aga m agwara gị eze okwu.”

¹⁹ Emesịa, Batsheba biakwutere eze Solomon igwa ya okwu banyere Adonaija. Mgbe ọ na-abata, eze sitere n’ocheeze ya bilie gaa izute ya, kpokwaa isiala nye ya nọdụ ala n’ocheeze ya. O mere ka e butere nne eze* ocheeze, ọ nọdukwara ala n’aka nri ya.

²⁰ Ọ sịrị, “Enwere m arịrịọ nta m choro iriọ gị. Ajụkwala i mere m ya.”

Eze zaghachiri, “Riọọ ya nne m. Agaghị m ajụ i mere gị ya.”

²¹ Ya mere ọ sịrị, “Biko, kwere ka enye nwanne gị nwoke Adonaija Abishag nwanyị Shunem, ka ọ buru nwunye ya.”

²² Eze Solomon zara nne ya sị, “Gịnị mere i ji rịọọ m ka m nye Adonaija naanị Abishag nwanyị Shunem ka ọ buru nwunye ya? I gaara ariokwa m sị m nye ya alaeze m. N’ihi na ọ bu ya toro m” I gaara ariokwa n’ihi Abiata onye nchujaja ma Joab nwa Zeruaya.

* **2:19** 2:19 N’ulọeze mba ndị dị n’ọwụwa anyanwụ, nne eze bụ onye a na-asọpuru. A na-enyekwa ya oru ufodu ka ọ ruo, i ji kwanyere ya ugu.

²³ Mgbe ahụ, eze Solomon ji ONYENWE ANYỊ n'ụọ iyi si, "Ka Chineke mesoo m mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si dị n'ọ, ma ọ bụrụ na Adonaija ejighi ndụ ya kwụọ ụgwọ n'ihị aririọ a. ²⁴ Ugbu a, dika ONYENWE ANYỊ na-adị ndụ, bụ onye ahụ mere ka m nọgidesie ike n'ọcheeze nna m Devid, onye mere ka ọchichi eze m malite dika o kwere na nkwa, a ga-eme ka Adonaija nwụọ taa." ²⁵ Eze Solomon zigara Benaya nwa Jehoiada ka ọ gaa gbuo Adonaija. Benaya gakwara tigbuo Adonaija.

²⁶ Eze kpọkwara Abiata onye nchụaja si ya, "Laghachi azụ n'ubi gi n'Anatot.† I kwesiri inwụ ọnwụ ma ọ bughị ugbu a ka a ga-egbu gi n'ihị na i buru igbe ọgbugba ndụ Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ n'oge nna m Devid di ndụ. I sokwa ya hụọ ahụhụ n'oge ahụ niile o nwere nsogbu." ²⁷ Ya mere, Solomon chupuru Abiata‡ ka ọ ghara ibụ onye nchụaja ONYENWE ANYỊ ọzọ. Otu a ka o si mezuo§ bụ okwu ahụ ONYENWE ANYỊ kwuru banyere ezinaulo Elayi na Shailo.

²⁸ Ma mgbe Joab nuru na Adonaija anwuola, ọ gbaara ọsọ gaa n'ulo nzute ONYENWE ANYỊ jigide mpi di n'akuku ebe ichu aja aka. O bu ezie na Joab so Adonaija gbaa izu imegide Solomon, ma o soghi Absalom gbaa izu imegide Devid. ²⁹ Mgbe a gwara eze Solomon, na Joab a gbabala n'ulo ikwu ONYENWE ANYỊ, nodu n'akuku ebe ichu aja.

† **2:26** 2:26 Anatot, bu otu n'ime obodo nke ebo Benjamin nyere ndi nchujaja Jos 21:18; Jer 1:1 ‡ **2:27** 2:27 O bu naani Abiata gbapuru mgbe a na-egbu ndi ezinaulo Elayi. 1Sa 22:17-20 § **2:27** 2:27 1Sa 2:27-36

Solomon nyere Benaya, nwa Jehoiada iwu si, “Gaa, tituo ya n’ala.”

³⁰ Benaya banyere n’ime ụlọ nzute ONYENWE ANYỊ, si Joab, “Eze si gị, ‘pụta ezi!’”

Ma ọ zara, “Mba, aga m anwụ n’ebe a.”

N’ihi nke a, Benaya jekwuru eze gwa ya ihe Joab kwuru.

³¹ Mgbe ahụ, eze nyere Benaya iwu si ya, “Gaa mee dika o kwuru. Gbuo ya, liekwa ya. Nke a ga-eme ka ikpe omuma ghara idiri mu na ezinaulo nna m Devid n’ihi ikpe omuma diri Joab maka obara ndi aka ha di ocha o wusiri. ³² ONYENWE ANYI ga-emekwa ka obara o wusiri laa ya n’isi, n’ihi na o ji mma agha gbuo ndi ikom abuo, ma nna m Devid amaghi maka ya. Ha abuo, ya bu Abna nwa Nea, ochiagha ndi Izrel, na Amasa nwa Jeta, ochiagha ndi Juda, ndi di mma ma burukwa ndi ezi omume kariya ya. ³³ Ka ikpe omuma di n’ihi igbu ochu ndi a dikwasị Joab na umu umu ya n’isi ruo mgbe ebighi ebi. Ma n’ebe Devid na umu umu ya, na ulo ya, na ocheeze ya di, ka udo ONYENWE ANYI dikwasị ha ruo mgbe ebighi ebi.”

³⁴ Benaya nwa Jehoiada gara gbuo Joab. E liri ya n’ala nke ya* di n’ozara. ³⁵ Mgbe ahụ, eze hoputara Benaya, nwa Jehoiada ka o buru onyeisi ndi agha ya niile, ma mee Zadok onye nchujaja n’onodu Abiata.

* **2:34** 2:34 N’oge ochie, n’ihi na-enweghi ebe ili ozu nke ozuzu oha, a na-eli onye obula n’ala nke aka ya.

³⁶ Emesija, eze ziri Shimei ozi si ya, “wuoro onwe gi ulo na Jerusalem, biri n’ebe ahụ, esitek-wala n’ebe ahụ puo jee ebe obula. ³⁷ N’ihi na ubochi i ga-apu gafee iyi di na Ndagwurugwu Kidron, mara nke oma na i ghaghi inwu. Obara gi ga-adikwa gi n’isi.”

³⁸ Shimei zara eze, “Okwu gi di mma. Ohu gi ga-eme dika onyenwe m bu eze kwuru.” Shimei biiri n’ime Jerusalem, nookwa otutu ubochi.

³⁹ Ma n’ogwugwu afo ato, ndi ohu abuo Shimei nwere gbapuru oso gbakwuru Akish, nwa Maaka, eze Gat.† Ndi mmadu biara gwa Shimei si ya, “Lee, ndi ohu gi no na Gat.” ⁴⁰ Nke a mere ka o bilie, rikwasị n’elu inyinya ibu ya, gaa Gat, jekwuru Akish n’ihi icho ndi ohu ya. Shimei gara mee ka ndi ohu ya soro ya laghachite azu.

⁴¹ Mgbe a gwara Solomon na Shimei hapuru Jerusalem gaa Gat ma loghachikwa azu, ⁴² eze ziri ozi kpoos Shimei si ya, “O bu na m adoghi gi aka na nti, jiri aha ONYENWE ANYI nuo iyi si, ‘Mara nke oma n’ubochi obula i ga-esi n’ebe a puo gaa n’ebe obula ozo, na i ga-anwu?’ N’oge ahụ, i zara m si m, ‘Okwu gi di mma. Aga m emekwa ya.’ ⁴³ O bu ginị mere i ji mebie iyi i nuru nye ONYENWE ANYI, jukwa idebe ihe m nyere gi n’iwu?”

⁴⁴ Eze gwakwara Shimei okwu si ya, “I maara ihe ojoo‡ niile i mere megide nna m Devid. Ugwu a ONYENWE ANYI ga-akwughachi gi ugwo n’ihi omume ojoo gi. ⁴⁵ Ma eze Solomon ga-abu onye

† 2:39 2:39 Obodo Gat di na Filistia. ‡ 2:44 2:44 2Sa 16:5-13

a goziri agozi. Ocheeze Devid ga-eguzosikwa ike n'ihu ONYENWE ANYI ruo mgbe ebighi ebi.”

⁴⁶ Mgbe ahụ, eze nyere Benaya, nwa Jehoiada iwu ka o gbuo Shimei. O pụkwara tituo ya, o nwụọ.

Sitekwa n'oge ahụ, alaeze Solomon guzosiri ike n'aka ya.

3

Solomon ariọ maka amamihe

¹ Solomon na Fero eze Ijipt jikọtara onwe ha n'otu, o luru nwa nwanyi Fero. O kpobatarara ya n'obodo Devid ruo mgbe o wusiri uloeze ya na ulonso ONYENWE ANYI, na mgbidi gbara Jerusalem gburugburu. ² N'oge ahụ, ndi Izrel ka na-achụ aja ha n'ebe di elu niile, n'ih i na ewubeghi ulonso ukwu nye aha ONYENWE ANYI. ³ Ma Solomon gosiri ihunanya n'ebe ONYENWE ANYI no, site na igbaso ntuziaka niile nke Devid nna ya nyere ya, o bu naani na o churu otutu aja di iche iche, na ihe nsure oku na-esi isi utu n'ebe di elu di iche iche.

⁴ Eze gara Gibion n'ih ichu aja, n'ih na ebe ahụ bu ebe kachasi mkpa, di elu. Solomon churu otu puku aja nsure oku n'elu ebe ichu aja ahụ. ⁵ Na Gibion, ONYENWE ANYI mere ka Solomon hu ya anya na nro nke abali, Chineke siri ya, “Riio ihe obula i chorọ ka m nye gi.”

⁶ Solomon zara si, “I gosila ohu gi bu nna m Devid obi ebere di ukwuu, n'ih na o bu onye kwesiri ntukwasi obi nye gi, onye ezi omume nakwa onye obi ya ziri ezi. I nogidela na-egosi

ya obi ebere di ukwuu, nyekwa ya nwa nwoke ga-anokwasị n'ocheeze ya n'ubochi taa.

⁷ “Ugbu a, ONYENWE ANYI bu Chineke m, i meela ohu gi eze n'onodu nna m, bu Devid. Ma abụ m naanị nwantakiri* na-amaghi otu esi apu ma na-abatakwa.† ⁸ Ohu gi no n'ebe a, n'etiti ndi gi i hoputara, ndi bara uba nke ukwuu, ndi a na-adighi aguta onu n'ihi n'onuogugu ha babigara uba oke. ⁹ Ya mere, nye ohu gi uche nghota nke m ga-eji chia ndi gi, na ighota ihe di ichi n'etiti ezi ihe na ajo ihe. N'ihi na onye puru ichikota ndi gi a di ukwuu?”

¹⁰ O masiri Onyenwe anyi na Solomon rioro nke a. ¹¹ Ya mere, Chineke zara si ya, “N'ihi na i rioro amamihe na nghota i ga-eji chia ndi m, ma i rioro m ka m nye gi ndu ogologo, maobu akunuba, maobu onwu nye ndi iro gi. ¹² Aga m eme dika ihe i rioro si di. Aga m enye gi obi maara ihe na uche ighota ihe ziri ezi, nke ga-abu na o dighi onye obula dika gi, o dighikwa onye obula ga-adi ka gi. ¹³ Ozokwa, aga m enyekwa gi ihe ndi ahụ i na-arioro m, akunuba, na nsopuru, ka o ga-abu n'ubochi niile nke ndu gi, i gaghi enwe onye obula ga-adi ka gi n'etiti ndi eze niile. ¹⁴ O burukwa na i jee ije n'uzo m niile, debe iwu m, meekwa ihe m gwara gi, dika nna gi Devid mere, aga m enye gi ogologo ndu.” ¹⁵ Mgbe ahụ, Solomon si n'ura teta, ghotakwa na o bu nro ka o na-arọ.

* **3:7** 3:7 O bughị nwantakiri n'onuogugu afo kama o bu n'amamihe, n'ihi n'oge a, o bu naanị iri afo abuo ka Solomon gbara. 1Ih 22:5; Jer 1:6 † **3:7** 3:7 Maobu, na-amaghi otu m ga-esi aru oru m ndi a.

Ọ lotara na Jerusalem bata guzo n'ihu igbe ogbuḡba ndu Onyenwe anyi, chuo aja nsure oku na aja udo. Emesia, o meere ndi na-ejere ya ozi oke oriri.

Ikpe ziri ezi Solomōn kpere

¹⁶ Mgbe ihe ndi a gasiri, umu nwanyi akwuna abuo biakwutere eze, guzo n'ihu ya.† ¹⁷ Otu n'ime ha gwara ya si, "Onyenwe m, mu na nwanyi a bi n'otu ulo. Anyi abuo dikwa ime. Ma eburu m ya uzọ muo nwa nke m. ¹⁸ Mgbe ubochi ato gasiri ka m musiri nwa, ya onwe ya mukwara nwa nke ya. Naani anyi abuo bi, o nweghi onye ozo binyere anyi.

¹⁹ "Ma n'otu abali, nwa ya nwuru mgbe o dinakwasiri ya n'oge o na-arahu ura. ²⁰ Mgbe o biliri n'etiti abali, choputara na nwa ya anwuola, o kuuru ya nibe ya n'akuku m, kurukwanu nwa nke m di ndu nibe n'akuku ya onwe ya. ²¹ N'isi ututu, mgbe m tetara n'ura choo inye nwa m ara, achoputara m na o nwuola. Ma mgbe m leziri ya anya nke oma ka chi boru, ahuru m na nwa mu na ya dina abughi nwa nke m muru."

²² Mgbe ahụ, nwanyi nke ozo kwuru si, "Mba, nwantakiri ahụ di ndu bu nwa m, ma nke nwuru anwu bu nwa gi." Nwanyi nke mbu zara si,

"Mba, o bughi eziokwu; nwa nke nwuru anwu bu nke gi, ma nke di ndu bu nke m." Otu a ka ha si na-arurita uka n'ihu eze.

²³ Eze kwuru si, "Onye nke a na-asị, 'Nwa m bu nke di ndu, ma nke gi bu nke nwuru anwu,'

† **3:16** 3:16 Ka o dozieere ha okwu.

mgbe onye nke ọzọ na-asị, ‘Mba! Nwa gị bụ nke nwurụ anwụ, ma nke m bụ nke dị ndụ.’”

²⁴ Mgbe ahụ, eze sịrị, “Wetara m mma agha.” Ya mere, ha wetaara eze mma agha. ²⁵ Eze nyere iwu sị, “Kpọwaa nwa ahụ dị ndụ ọzọ abụọ, were otu ọkara nye otu onye, werekwa nke ọzọ nye onye nke ọzọ.”

²⁶ Nwanyị ahụ nwa ya dị ndụ juputara n’omijiko n’ebe nwa ya nọ, ọ gwara eze sị, “Biko, onyenwe m, kunye ya nwantakiri ahụ dị ndụ. Egbukwala ya.”

Ma onye nke ọzọ sịrị, “Kpọwaa ya abụọ. Nwa a agaghị abụ nke gị, ọ gaghị abukwa nke m.”

²⁷ Mgbe ahụ, eze kpebiri ikpe sị, “Kuru nwan-takiri a dị ndụ kunye ya nwanyị ahụ choro ka ọ dị ndụ. Egbula ya, n’ihi na nwanyị ahụ bụ nne ya.”

²⁸ Mgbe ndị Izrel niile nuru otu eze si kpebie ikpe a, ha sitere n’itu egwu nye eze nsopuru, n’ihi na ha huru na o si n’aka Chineke nweta amamihe§ ikpe ikpe ziri ezi.

4

Ndịisi ozi Solomọn

¹ Ya mere Solomọn ghorọ eze ndị Izrel niile.

² Ndị a bụ aha ndịisi ọchịchị obodo eze Solomọn họtara inyere ya aka.

§ 3:28 3:28 1Ez 3:9,11-12; 2Ih 1:12; Dan 1:17; Kọl 2:2,3

Azaraya,* nwa Zadok bu onye nchujaja.

³ Elihoref na Ahija, umu ndi ikom Shisha, bu ndi ode akwukwo.

Jehoshafat, nwa Ahilud bu onye na-edeko akuko.

⁴ Benaya, nwa Jehoiada bu onyeisi agha ndi Izrel.

Zadok na Abiata, bu ndi nchujaja.

⁵ Azaraya nwa Netan bu onyeisi na-elekota ndi na-ejere eze ozi.

Zabud nwa Netan bu onye nchujaja na onye ndumodu nye eze.

⁶ Ahisha, bu onyeisi na-elekota n'uloeze.

Adoniram nwa Abda bu onyeisi na-elekota ndi oru mmanye.

⁷ Eze Solomon hoputara ndi ikom iri na abuo ndi o mere ndisi ga-elekota akuku iri na abuo nke o mere ka Izrel diri. Mmadu iri na abuo ndi a nwekwa oru iwetara eze ihe oriri. Nwoke obula n'ime ha nwe iwetara eze na ezinaulo ya ihe oriri otu onwa n'afu.

⁸ Nke a bu aha ndi ikom iri na abuo ahu.

Ben-Hua, onye na-achi ala ugwu ugwu Ifrem.

⁹ Ben-Deka, onye na-achi Makaz, na Shaalbm na Bet-Shemesh, na Elon Bethanan.

* **4:2** 4:2 Zadok muru Ahimaaz, Ahimaaz a muo Azaraya. Ya mere, Zadok ji buru nna nna Azaraya. Azaraya bu onyeisi nchujaja n'Izrel n'afu niile Solomon chiri, n'ihu na mgbe ahu Ahimaaz anwulo. 2Sa 15:27,36; 1Ih 6:8-9

- 10 Ben-Hesed, onye na-achị Arubot, na Soko, na Ala Hefa niile.
- 11 Ben-Abinadab, onye na-achị ala elu elu Doa. Nwoke a luru Tafat, nwa nwanyị Solomon.
- 12 Baana, nwa Ahilud, onye na-achị Teanak, na Megido n'akuku Bet-Shan niile, nke di n'akuku Zaretan na ndida Jezril, sitekwa na Bet-Shan ruo Ebel-Mehola gafee ma ruokwa Jokmeam.
- 13 Ben-Geba, onye na-achị Ramot Gilead, na obodo niile nke ikwu Jaia, nwa Manase nwere n'ime Gilead, na akuku Agob niile nke di na Bashan, na iri obodo ukwu isii e ji mgbidi gbaa gburugburu, nke nwekwara mkporo bronz e ji kpuo uzo ya.
- 14 Ahinadab nwa Ido, onye na-achị Mahanaim.
- 15 Ahimaaz, onye na-achị Naftali (o lukwara nwa nwanyị Solomon a na-akpo Basemat).
- 16 Baana nwa Hushai, onye na-achị Asha na Alot.
- 17 Jehoshafat nwa Parua onye na-achị Isaka.
- 18 Shimei nwa Ela onye na-achị Benjamin.
- 19 Gebea nwa Uri, onye na-achị Gilead (ala Saihon eze ndi Amorait, na nke Og eze Bashan). Naani ya ka e doro dika govanọ ala ahụ.

Ihe a na-ebubatara Solomon kwa ubochi

20 N'oge a, ndi Juda na Izrel bara uba n'onuogugu dika aja di n'akuku osimiri. Ha dikwa ukwu n'onuogugu. Ha na-eri na-anu, na-emekwa onwe ha obi utu. 21 Ala niile Solomon na-achị sitere n'oke osimiri Yufretis

ruo ala ndi Filistia, rukwaa n'oke ala ndi Ijipt.† Ndi niile a lugburu n'agha n'obodo ndi a natuta utu ha na-enye Solomon. Ha nogidekwara n'okpuru Solomon ubochi niile nke ndu ya.

²² Ihe oriri a na-ewebata n'ulo Solomon ubochi niile bu otu nari bushel utu oka na iri bushel asato, na iri akpa oka a kworo akwo isii, ²³ na ehi iri mara abuba, na iri ehi ابو a zuru n'ebe a na-azu anu, na nari aturu na ewu. A gunyeghi anu ele na mgbada na oke ele na okuko oma‡ a na-ewebata. ²⁴ N'ih i na o chir i alaeze niile a ruo n'akuku odida anyanwu nke osimiri Yufretis, site na Tifsa ruo na Gaza.§ O nwekwara udo n'akuku niile. ²⁵ N'oge ndu Solomon niile, Juda na Izrel site na Dan ruo Biasheba bi n'udo. Nwoke obula no n'okpuru osisi vaini na n'okpuru osisi fiig nke ya.*

²⁶ Onugugu ulo a na-etinye ugbo agha inyinya na-adokpu nke Solomon nwere di puku ano. Onugugu inyinya a na-agba agba o nwere di puku iri na ابو.†

²⁷ N'onwa obula, ndi ah i a hoputara ichi Izrel na-ewetara eze Solomon na ndi ulo ya ihe oriri.

† **4:21** 4:21 Oke alaeze niile Solomon bu dika Chineke kweere ya Ebrahim na nkwa Jen 15:18-21; Dit 17; 11:24; Jos 1:4. ‡ **4:23**

4:23 Ya bu, ugbala mmiri § **4:24** 4:24 Tifsa ruo na Gaza, bu obodo di n'owuwa anyanwu nke ugwu. O bu oke alaeze Solomon n'ugwu, burukwa obodo di mkpa nke di n'akuku osimiri Yufretis. Gaza na Filistia bu obodo ndi di nso n'osimiri Mediterenjan. Ha bu oke ala n'owuwa anyanwu nke ndida alaeze ah i. * **4:25** 4:25 Nwoke obula no n'okpuru osisi vaini na n'okpuru osisi fiig nke ya Nke a putara n'ezinaulo obula, biri n'udo na nchekwa n'ulo ha. Jer 23:6. † **4:26** 4:26 Dit 17:16

Ha adighi ekwekwa ka otu ihe koṣ n'ulo ya.
²⁸ Ha na-ewetakwa oka bali na ahijia oka n'ebe o kwesiri, maka inyinya na-adokpu ugbo agha na inyinya ukwu oso ndi ozo dika ihe ha ketara n'utu si di.

Amamihe Solomon

²⁹ Chineke nyere Solomon amamihe, na uche nghota, na mmuo imuta otutu ihe nke bara uba dika aja di n'akuku osimiri. ³⁰ Amamihe Solomon di ukwu kari amamihe ndi si owuwa anyanwu.‡ N'ezie, o di ukwu kariakwa amamihe ndi maara ihe n'Ijpt. ³¹ O maara ihe kari onye obula, kari Etan onye Ezra, na Heman, na Kalkol, na Dada, umu ndi ikom Mahol. Ihe banyere idi ukwu ya gbasara na mba niile gbara ha gburugburu. ³² O turu puku ilu ato, deekwa abu onuogugu ha di otu puku na ise. ³³ O kwuru okwu banyere osisi, site na osisi sida nke Lebanon ruo n'ahijia hisop nke na-eto na mgbidi aja, na ihe banyere umu anumanu na anu ufe, na anu na-akpughari n'ala nakwa azu. ³⁴ Ndi eze niile di n'awa bu ndi biara inuru banyere amamihe ya zitere ndi si na mba niile di iche iche inuru okwu amamihe Solomon.

5

Nkwado maka iwu Ulonso ukwu

¹ Mgbe Hiram eze Taia* nuru na eteela Solomon mmanu ibu eze n'onodu nna ya Devid,

‡ **4:30** 4:30 Ebe a, na-ekwu banyere ebo ndi Arab bi na mpaghara owuwa anyanwu Palestia. Jen 25:6; Nkp 6:3,33; 7:12; 8:10 * **5:1** 5:1 2Sa 5:11; 2Ih 14:1

o zipurū ndị ozi ya ijekwuru Solomōn, n'ihī na ya na Devid bụ enyi, dīrīkwa na mma. ² Mgbe ahụ, Solomōn zigara Hiram ozi, sị ya:

³ “Ị maara na Devid nna m enweghị ike iwu ụlōnsọ ukwuu nye Aha ONYENWE ANYỊ Chineke ya, n'ihī agha niile ọ lūrū mgbe ọ dī ndū.† Ọ nọkwa na-eche ka ONYENWE ANYỊ nye ya udo.

⁴ Ugbu a, ONYENWE ANYỊ Chineke m enyela m udo n'akūkū ọbūla. Enwekwaghị m ndị iro, ma ọ bụkwanū ihe ndakwasị ọjọọ ọbūla.

⁵ N'ihī ya, ana m achọ iwu ụlōnsọ ukwu nye Aha ONYENWE ANYỊ Chineke m, dīka ONYENWE ANYỊ gwara nna m Devid mgbe ọ sīrī ya, ‘Nwa gị nwoke, onye m ga-eme ka ọ nọdū n'ocheeze gị, ga-ewu ụlōnsọ ukwu nye Aha m.’

⁶ “Ya mere, nye iwu ka e gbutuoro m osisi sida nke Lebanōn. Ndị ọrū m ga-esoro ndị nke gị n'ọrū a. Aga m akwū gị ihe ọbūla i kpebiri bụ ụgwō ọrū ha. Ị maara na anyị enweghị ndị ọka igbutu osisi dīka ndị Saịdōn.”

⁷ Mgbe Hiram nūrū ozi Solomōn ziri, obi tōrō ya ụtō nke ukwuu. O kwuru sị, “Otuto dīrī ONYENWE ANYỊ taa, n'ihī na o nyela Devid nwa nwoke nwere amamihe ichī mba ukwuu a.”

⁸ Ya mere, Hiram zigaara Solomōn ozi sị,

“Anūla m ozi i ziteere m. Aga m emekwa ihe niile dīka i kwuru banyere i budatara gị osisi sida na osisi junipa. ⁹ Ndị ohu m ga-esi n'ugwu Lebanōn budaruo ha n'osimiri Mediterenja. A ga-ekekōta ha ọnū, zitere gị ha n'ebe ị chọrọ inọ buru ha. Mgbe ha sere n'elu mmiri rute ebe ị chọrọ, anyị ga-atōsakwara gị ha, ka i

† 5:3 5:3 1Ih 28:2-3; 22:7-8

buru ha. Ma gi onwe gi ga-eme ihe bu ochicho m, site na-inye ndi ulo m ihe oriri.”

¹⁰ N’uzo di otu a, Hiram nogidere na-ezitere Solomon osisi sida na junipa niile o choro.

¹¹ Solomon nyere Hiram na ezinaulo ya nari puku bushel, na iri puku bushel oka wiiti abuo, ka o buru ihe oriri nye ezinaulo ya, tinyekwara nari puku galonu, na iri puku galonu abuo nke mmanu oliv asuru asu. Solomon nogidere na-nyere Hiram ihe ndi a kwa afo. ¹² ONYENWE ANYI nyere Solomon amamihe di ukwu dika o kwere ya na nkwa. Hiram na Solomon nwere mmeko udo, ha abuo gbakwara ndu.

¹³ Eze Solomon, sitere n’akuku Izrel niile kpobata ndi oru mmanye onuogugu ha di iri puku ato. ¹⁴ N’otu onwa, o na-eziga puku mmadu iri n’ime ndi a ka ha gaa Lebanon iru oru. N’onwa ozo, o na-ezigakwa puku mmadu iri ka ha gaa gbanwee ndi buuru uzo gaa. N’uzo di otu a, otu uzo n’ime iri puku mmadu ato ndi a na-anu na Lebanon otu onwa maka iru oru, ma ha na-alota zuo ike onwa abuo. Adoniram‡ bu onyeisi ndi oru mmanye a. ¹⁵ Solomon nwere ndi oru ozo onuogugu ha di iri puku asaa na-ebu ibu, nweekwa ndi na-awa nkume n’ugwu onuogugu ha di iri puku asato. ¹⁶ N’agunyeghi ndi a, o nweekwara ndisi, ndi na-elekota ndi oru ndi a, onuogugu ha di puku ato na nari ato. ¹⁷ Dika iwu eze si di, ha na-esite n’ebe a na-awa nkume ebuputa nkume di mma buru ibu nke e ji ewu ntola ulonso ukwu ahu ¹⁸ Ndi ikom si Gebal, nyere ndi oru Solomon na ndi oru Hiram aka,

‡ 5:14 5:14 1Ez 12:18

igbutu osisi na iwa ha. Ha nyekwara aka ikwado nkume e ji ewu ụlọ ahụ.

6

Solomon ewuo Ụlọnsọ Ukwu

¹ Solomon bidoro iwu ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ ahụ n'ọnwá Zif,* bụ ọnwá nke abụọ n'afọ nke anọ nke ịbụ eze ya. O bụkwa n'afọ nke mere ya narị afọ anọ na iri afọ asatọ site n'oge ndị Izrel si n'ala Ijipt pụta.

² Ụlọnsọ nke eze Solomon wuuru ONYENWE ANYỊ dị iri mita abụọ na asaa n'ogologo, mita itoolu n'obosara, ebe ịla elu ya dịkwa mita iri na anọ. ³ Mpụta onụ ụlọ nke dị n'ihu ụlọ ezumezu nke ụlọnsọ ahụ dị mita itoolu n'ogologo nke gbakwunyere ihe n'obosara ụlọnsọ ahụ, dirikwa mita anọ na ọkara n'obosara ya. ⁴ O meere ụlọnsọ ahụ oghereikuku kpara nkpa n'ime ma saa mbara n'ezi, n'ebe elu elu mgbidi ụlọ ahụ. ⁵ N'akụkụ mgbidi ụlọ ezumezu ahụ nakwa mgbidi nke ime ebe nsọ ahụ, o wuru okpukpu gburugburu ụlọ ahụ, nke nwere otutu ụlọ nta dị iche iche gbaa gburugburu. ⁶ Obosara okpukpu ụlọ nke dikarisiri ala† bụ mita abụọ na ọkara, obosara okpukpu nke ụlọ etiti dị mita atọ, otu a kwa, obosara okpukpu ụlọ nke atọ dị mita atọ na ọkara. Mgbe e wuru mgbidi gbara ụlọnsọ ukwu ahụ gburugburu, e wukwara ihe dika aka n'akụkụ mgbidi ahụ niile. O bụ n'elu ihe ndị a

* **6:1** 6:1 Ọnwá Zif, bụ ọnwá abụọ n'afọ, n'ọnụọgụgụ afọ ndị Juu ma bụrụ ọnwá ise n'afọ n'ọnụọgụgụ afọ ugbu. † **6:6** 6:6 Maọbụ, ụlọ nke mbụ dị n'ala

dịka aka ka e dokwasiri osisi e ji wuo onuulo nta ndi ahụ. N'uzo di otu a, ka e ji gbochie imanye ihe obula n'aja ulonso ukwu ahụ.

⁷ Mgbe a na-ewu ulonso ukwu ahụ, o bu naani nkume awara nke oma n'ebe a no gwuputa ha ka eji wuo ya. O nweghi onye nuru uzu itipia nkume, maobu uzu iwa osisi, maobu udi mkpotu ahụ ngwa oru mkpirisi igwe na-eme, n'ebe a no wuo ulonso ukwu ahụ, mgbe a na-ewu ya.

⁸ Onu uzo e si abata n'onu ulo ndi di n'okpukpu ulo elu nke mbu di n'akuku aka nri nke ulonso ukwu ahụ. E nwekwara uzo nri e wuru e si abanye n'onu ulo ndi di n'okpukpu ndi di n'etiti. A na-esitekwa na nke a rigoro ruo na nke ato. ⁹ Mgbe o wusiri ulonso ukwu a, Solomon jiri ibe osisi na osisi di obosara e si n'osisi sida meputa, wuo ihe mgbachu elu ulo ahụ. ¹⁰ O wuru otutu onuulo nta n'akuku mgbidi gbara ulonso ukwu ahụ gburugburu. O bukwa osisi sida ka e ji jikota mgbidi ulo ahụ na onuulo nta ndi ahụ. Idi elu nke obula n'ime ha bu mita abuo na okara.

¹¹ Okwu ONYENWE ANYI rutere Solomon nti, ¹² "Banyere ulonso ukwu a i na-ewu, o buru na i mee ihe m gwara gi, gbasoo ihe niile m nyere gi n'iwu, ma mezuo okwu m niile, aga m esite na gi mezuo nkwa ahụ m kwere nna gi Devid. ¹³ Aga m ebikwa n'etiti ndi Izrel, agaghi m ahapukwa ndi m, Izrel."

¹⁴ Emesia, Solomon wusiri ulonso ukwu ahụ. ¹⁵ O ji osisi sida di obosara machie ahụ ime ulonso ukwu ahụ site n'akuku ala ruo n'elu ya. E jikwa osisi junipa machie ala ulo ahụ niile. ¹⁶ O

ji osisi sida kewapụta ihe ruru mita itoolu n'azu ụlọnsọ ukwu ahụ, site n'ala ụlọ ahụ ruo n'elu, n'ihu iwepụta site n'ụlọnsọ ahụ, ime ime ebe nsọ, nke bụ Ebe Kachasi Nso. ¹⁷ Ụlọ ezumezu nke dị n'ihu ọnuụlọ a dị iri mita na asatọ. ¹⁸ Ahụ ime ụlọnsọ ukwu ahụ bụ osisi sida, nke a tụtụ ihe ọtụtụ nke oyiyi afufa ọhịa na okoko osisi wasara awasa n'elu ya. Ihe niile dị n'ime ụlọ ahụ bụ osisi sida, adighi ahụ nkume ọbula anya.

¹⁹ O kwadokwara ebe nsọ ahụ, ebe dị n'ime ime ụlọ ahụ, maka idebe igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI n'ebe ahụ. ²⁰ Ime ime ebe nsọ ahụ, dị mita iri n'ogologo, obosara ya dikwa mita iri, idi elu ya dikwa mita iri.†§ O ji ọlaedo a nuchara anucha machie ahụ ime ụlọ a niile, jiri osisi sida machie ebe nchajaja ya. ²¹ Solomōn ji ọlaedo a nuchara anucha machie ahụ ime ụlọnsọ ukwu ahụ. O gbatiri ụdọ ọlaedo gafere n'ihu ime ime ebe nsọ ahụ, nke e jikwa ọlaedo machie. ²² Ya mere, o ji ọlaedo machie ime ya niile. O jikwa ọlaedo machie ebe ichu aja nke dijiri ime ime ebe nsọ ahụ.

²³ O mere cherubim abuo, nke e ji osisi oliv tuo n'ime ime ebe nsọ ahụ, idi elu nke ọbula bu mita ise. ²⁴ Cherub nke mbu nwere nku abuo, otu nku di mita abuo na uma ato n'ogologo, nku nke ozo dikwa mita abuo na uma ato n'ogologo. Ya bu, mita ise site na uma isii, site n'onu otu nku ruo n'onu nku nke ozo. ²⁵ Cherub nke abuo dikwa iri mita na uma isii, n'ihu na cherubim

† **6:20** 6:20 Ọpụ 37:25-28; 1Ez 7:48-50 § **6:20** 6:20 Ogologo ime ime n'ụlọnsọ ukwu a, bụ ọtụtụ abuo, ma a tūnyere ya na Ebe Kachasi Nso nke ụlọ nzute ahụ. Ọpụ 26

abuọ ndị a bụ otu n'otutu nakwa n'ibu ibu. ²⁶ Ịdị elu nke cherub ọbụla ruru mita ise na ụma isii. ²⁷ O tinyere cherubim ndị a nke gbasapuru nku ha n'ime ime Ebe Nso Kachasi Nso nke ulonso ukwu. Onu onu nke nku cherub ọbụla na-emetu otu akuku ahụ ulo ahụ, ebe onu onu nke nku cherub ọbụla na-emetu na nke ibe ya n'etiti onuulo ahụ. ²⁸ O jiri ọlaedo machie cherubim ndị ahụ.

²⁹ N'ahụ aja ulonso ukwu ahụ gbaa gburugburu, ma n'ime onuulo nke di n'ime na ndi di na mputa, ka o pikwasiri oiyi cherubim, osisi nkwa na okoko osisi wara awa. ³⁰ O jikwa ọlaedo machie ala ulo nke onuulo niile di n'ime ulo, na onuulo ndi di na mputa ulonso ukwu ahụ.

³¹ O ji osisi oliv mee ibo onu uzọ mbata nke ime ime ebe nso ahụ, osisi ndi a bu otu uzọ n'uzọ ise nke obosara ebe nso ahụ. ³² N'ahụ ibo abuọ ahụ nke si n'osisi oliv, o tonyere oiyi cherubim abuọ, igu nkwa na okoko osisi wara awa. O ji ọlaedo etipara etipia machie oiyi cherubim na igu nkwa ndi ahụ. ³³ Otu a kwa, o ji osisi oliv mee mbudo ibo onu uzọ e si abata n'ulo ezumezu ahụ, nke bu otu uzọ na nkewa anọ nke obosara ulo ezumezu ahụ. ³⁴ O jikwa osisi junipa mee ibo abuọ a na-emechikota n'otu. ³⁵ O piri oiyi cherubim na oiyi nkwa, na oiyi okoko osisi wara awa, jiri ọlaedo techie ibo ndi ahụ na oiyi a pikwasiri ha.

³⁶ O wuru ogige n'ime ulonso ukwu ahụ. O bu ahiri nkume atọ e doziri edozi na otu ahiri osisi sida a kwachara nke oma ka e ji wuo ogige a.

³⁷ Ọ bụ n'ọnwa Ziv, n'afọ nke anọ, nke ịbụ eze Solomọn ka a toro ntọala ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI. ³⁸ Ọ bụ n'ime afọ iri na otu, n'ọnwa Bul,* ya bụ ọnwa nke asatọ, ka e wusiri ụlọnsọ ukwu ahụ, n'ihe niile ya dika ntuziaka e nyere si di. Ọ bụ afọ asaa ka o weere ya i ji rụchaa ụlọnsọ ukwu ahụ.

7

Solomọn ewuo ụlọeze ya

¹ Solomọn ji afọ iri na atọ wuo ụlọ nke ya, bịa rụchakwaa ụlọ ya niile. ² O wuru ụlọeze ukwu aha ya bụ Oke Ọhia Lebanon,* nke ogologo ya di iri mita ise, obosara ya di iri mita abuo na ise. Otu a kwa, idi elu ya di mita iri na ise. Osisida ukwu e ji ruo elu ya ka e mere ka ha nokwasị n'elu ogidi e doro n'ahiri n'ahiri. Ahiri ogidi ndi a dikwa anọ. ³ Ọ bukwa osisida ka e ji machie elu ụlọ ahụ. A kụkwasi osisi ndi a n'elu osisida ukwu ndi a a wara awa, ndi e mere ka ha nokwasị n'ogidi ndi ahụ. Onuogugu osisi ndi ahụ bu iri anọ na ise. Ọ bukwa iri na ise ka e nwere n'ahiri obula. ⁴ Oghereikuku ya dikwa n'uzo ahiri ato, otu n'elu ibe ya. E mere ka oghereikuku ndi di n'elu n'otu akuku chee oghereikuku ndi di n'akuku nke ozo ihu. ⁵ Onu uzo niile nwere mbudo onu uzo anọ. Ha di ato ato cheritara ibe ha ihu n'ebe mputa ya.

* **6:38** 6:38 Onwa Bul, bu onwa nke asatọ, n'onuogugu afọ ndi juu, ma buru onwa iri n'afọ n'onuogugu ugbu a. * **7:2** 7:2 Aha a, bu n'ihigidi osisida eji wuo ụlọeze, nke e si Lebanon buta, bu ndi edoro n'ahiri n'ahiri dika osisi di n'ime ohia.

⁶ O wuru ọnu ụzọ mbata nke ogidi, nke ruru iri mita na anọ n'obosara, rukwaa iri mita anọ na ise n'idi ogologo. N'ihu ya, e nwere mputa ọnu ụlọ, n'ihu ya, e nwekwara ogidi na elu ebe kpuchiri ekpuchi.

⁷ E nwekwara ọnu ụlọ ọzọ a na-akpọ, Ụlọ Ocheeze, maọbu Ụlọ Ikpe ziri ezi ebe Solomon na-anọ ekpe ikpe. E ji osisi sida machie ahụ ya niile, site n'ala ruo n'elu. ⁸ Ụlọ obibi Solomon dikwa n'ogige di n'azu ụlọ ikpe a. E wukwara ya dika e si wuo ụlọ ndi ọzọ. Solomon wukwaara nwunye ya ụlọ yiri nke ya. Nwanyị a bu nwa Fero, eze ndi Ijipt, nke Solomon na-alu.

⁹ E ji nkume di mma ma dikwa oke onuahia nke a wara awa na nke a kwadoro nke oma n'ime na n'ezidi dika otutu si di, wuo ụlọ ndi a. Site na ezi ruo n'ogige ukwu ahụ ma sitekwa na ntọala ruo n'elu ya. ¹⁰ Nkume e ji toto ntọala ụlọ ndi a bu nkume buru ibu, ndi di ezi mma. Ufodu n'ime nkume ndi a ruru mita anọ na okara n'ogologo, ndi ọzọ di mita ato na uma isii. ¹¹ N'elu nkume ndi a ka e doro nkume ndi ọzọ, ndi di ezi mma, a waziri awazi dika otutu si di. Emesia, e dokwara osisi sida n'elu ha. ¹² Ogige ukwu ahụ bu nke eji ahiri nkume ato a wara awa dikwasiri n'elu ibe ya gbaa gburugburu, otu ahiri bu nke sida a wara awa dika o di n'ime ime ogige ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ, ya na mputa ọnu ụlọ ya.

The ndi e ji choo ulonso ukwu mma

¹³ Eze Solomon zigara ozi na Taja, ka a kpota Hiram. ¹⁴ Nne Hiram bu nwanyị si n'ebo Naftali nke di ya nwuru anwu, ma nna ya bu onye

Taja, onye maara ñka dị n'ikpu bronz. Huram juputara n'amamihe na nghota n'ihe omuma iru oru obula metutara bronz. O biakwutere eze bu Solomon, ruokwa oru niile enyere ya iru.

Ogidi bronz abuo

¹⁵ O kpuru ogidi bronz abuo, nke otutu ya ruru mita asato na otu uma n'ogologo, na mita ise na uma ano gburugburu ya. ¹⁶ O kpukwara ihe okpukpu bronz, nke isi ya yiri onu ite mmiri. A dokwasiri ha n'elu ogidi ola abuo ahụ. Otu n'ime ihe okpukpu bronz abuo ndi a di ihe ruru mita abuo na uma ato n'ogologo. ¹⁷ E nwekwara ihe e ji choo ha mma. O bu ola akpara akpa, nke yiri udọ a turu atu ka e ji choo ha mma. Asaa di n'otu ihe okpukpu ola. ¹⁸ O kpuru ihe yiri mkpuru pomegranet, nke di n'ahiri abuo, nke o ji gbaa ihe icho mma ndi ahụ gburugburu, maka iji ha choo ihe okpukpu ola ndi ahụ di n'elu ogidi ndi ahụ mma. O mere otu ihe a maka ihe okpukpu ola obula. ¹⁹ Ihe okpukpu ola ndi di n'elu ogidi di na mgbe ulo ka o mere ka ha yie okoko osisi lili. Idi elu ha ruru otu mita na uma asato. ²⁰ N'elu ihe okpukpu ola di n'ogidi abuo ahụ, n'elu elu ha, ebe ahụ yiri onu ite mmiri nke di n'akuku ihe okpukpu ola ahụ, e nwere ihe yiri nari mkpuru pomegranet abuo e doro n'ahiri n'ahiri gburugburu ha. ²¹ O guzobere ogidi abuo ndi ahụ na mgbe onu uzo ulonso ukwu ahụ. Ogidi nke di na ndida ka o kporo Jakin, ma nke di n'ugwu ka o kporo Boaz. ²² Ihe okpukpu ola di n'elu ogidi ndi a bu nke

yiri okoko osisi lili. Ọ bụ n'ụzọ dị otu a ka e si ruzuo ọrụ niile metụtara ogidi ndị ahụ.

Oke osimiri eji ọla kpuo

²³ O mekwara Oke osimiri† nke ọla awuru awu, nke dị gburugburu n'udidi. Otutu ya bu mita abuo na uma ato n'ogologo, dikwa mita ise na uma ato, site n'otu onu ruo n'onu nke ozo. O bu eriri e ji atu ihe ruru ihe dika mita iri na ano ka e ji tuo ya gburugburu. ²⁴ N'okpuru onu ya, oiyi obo gbara ya gburugburu, iri di na mita ano na okara obula. Oba ndi a di n'ahiri abuo, awukotara ha na Oke osimiri ahụ otu mgbe.

²⁵ E mekwara ka Oke osimiri ahụ guzo n'elu ehi iri na abuo. Ato na-eche ihu n'akuku owuwa anyanwu; ato na-eche ihu n'odida anyanwu; ato na-eche ihu n'akuku ndida, ato na-eche ihu n'akuku ugwu. Oke osimiri ahụ dikwasiri ha n'elu, ebe azu ha niile di n'ime n'etiti. ²⁶ Idi aro ya ha ka otu otutu ntu-aka dimkpa. E mere onu ya ka o di ka onu iko mmiri, dikwa ka okoko lili na-awaputa awaputa. O na-erite puku galoonu iri na abuo.

Ihe ndokwasị bronzi

²⁷ O mekwara ihe ndokwasị bronzi iri, nke e nwere ike ikpughari akpughari. Mita abuo ka ogologo nke otu ihe ndokwasị obula di, mita abuo ka obosara ya dikwa; idi elu ya di otu mita na okara. ²⁸ Ihe ndokwasị ahụ nwere ihe e ji jikota ya di n'etiti ya. Otu a ka e si

† **7:23** 7:23 Ndị nchụaja na-eji mmiri di n'ime ya na-asa ukwu na aka ha, tupu ha a baa n'ulo nzute n'ihị ichu aja nsure oku nke na-esi isi uto. Opu 30:17-21

mee ihe ndokwasị ahụ. ²⁹ N'elu ihe njikọta ahụ ka a wụrụ oyiyi dị iche iche, dika ọdum, na oke ehi, na ndị mmụọ ozi cherubim nwere nku. N'elu, na n'okpuru ọdum, na oke ehi ndị ahụ, a wụkwara ahịhịa na okoko osisi dị iche iche. ³⁰ Otu ihe ndokwasị ọbụla nwere ụkwụ bronz anọ dị gburugburu, nweekwa okporo bronz ebe ụkwụ ndị a na-agbaghari. N'akụkụ anọ nke ihe ndokwasị ndị a, a runyere ebe a na-adokwasị efere. E ji oyiyi okoko osisi na ahịhịa chọọ ihe ndị a mma. ³¹ N'ime ihe ndokwasị ahụ, e nwere oghere nke nwere ọnu dị gburugburu nke idị omimi ya bụ sentimita iri anọ na ise. Oghere a dị gburugburu, nwee ebe ndokwasị n'okpuru ya nke dị sentimita iri isii na asatọ n'ọtụtụ. Oyiyi ihe apiri apị dikwa gburugburu ọnu ya. Ihe njikọta ha niile nwere akụkụ anọ nke ha n'otu, ha adighi gburugburu. ³² A na-adokpughari ihe ndokwasị a n'ụkwụ anọ o nwere. A dūnyekotakwara ụkwụ anọ ndị a n'ime okporo ọla e mekotara ya na ihe ndokwasị ahụ. Idị elu nke ụkwụ ọbụla bụ iri sentimita isii na asatọ. ³³ E mekwara ụkwụ ndị a dika ụkwụ ụgbọala nke inyinya na-adokpụ. O bụkwa ọla ka e ji kpuo akụkụ ihe ndokwasị ahụ niile, ma okporo igwe ukwu, ma okporo igwe nta, na ihe niile jikotara ha.

³⁴ Ụkwụ ọla nta anọ dikwa n'okpuru ihe ndokwasị ahụ, n'akụkụ ọbụla. A wụkotakwara ha na ihe ndokwasị ahụ. ³⁵ E nwere ihe a magidere gburugburu n'elu ihe ndokwasị ọbụla, nke omimi ya dị iri sentimita abuo na uma atọ. Ọla a, na ụkwụ ya, ka a wụkotara na ihe

ndọkwasi ahụ otu mgbe. ³⁶ Ebe ọbụla ohere dị, o gbunyere oyiyi cherubim nwere nku, na oyiyi ọdum, na oyiyi osisi nkwụ, n'ahụ ibo ọla ahụ e mere ka ọ dịrị gburugburu elu ihe ndọkwasi ọla ahụ. ³⁷ Ihe ndọkwasi ọla iri ndị ahụ ha otu. Ha yikwara ibe ha, n'ihì na e mere ka ha nwee otu udi.

³⁸ Huram jikwa bronz kpuo efere isa ihe iri. Ogbu efere ọbụla di mita abuo na otu uma, otu efere maka ihe ndokwasị ọbụla. Mmiri na-eju otu n'ime ha bu narị galoonu mmiri abuo na iri anọ.† ³⁹ O donyere ihe ndokwasị ọla ise n'akuku ndida ulonso ukwu ahụ, donyekwa ihe ndokwasị ọla ise nke ozọ n'akuku ugwu. O dobara ihe ichenye mmiri ukwu ahụ n'akuku ndida, n'ihu ọwụwa anyanwu nke ulonso ahụ, n'ebe chere ihu na ndida. ⁴⁰ O kpukwara ite di iche iche, shovel niile, na efere ikwosa mmiri niile.

N'ikpeazu, o rụchara ọrụ niile di n'ulonso ONYENWE ANYI, nke eze Solomon tinyere ya n'aka iru.

- ⁴¹ Ogidi abuo ahụ;
 ihe okpukpu abuo dika efere di n'elu ogidi abuo ahụ;
 ihe okpukpu yiri udo a turu atu nke e ji choo ihe okpukpu abuo ahụ dika efere mma.
- ⁴² Narị anọ nke mkpuru pomegranet a kpuru akpu maka ahiri ihe abuo ahụ a kpuru akpu, ya bu, ahiri pomegranet abuo n'ihì otu ihe

† **7:38** 7:38 Maobu, ihe ruru narị lita asato na iri asato

ọkpukpu, iji chọọ ihe ọkpukpu ahụ yiri efere
dị n'isi elu ogidi ahụ mma.

⁴³ Ihe ndọkwasị iri na efere ịsa mmiri iri nke
dọkwasịrị n'elu ha;

⁴⁴ na Oke osimiri ahụ na oke ehi iri na abụọ
ahụ dị ya n'okpuru;

⁴⁵ ite niile, shọvel niile na efere ịkwọsa mmiri.

Ihe ndị a niile nke Huram meere eze Solomọn
n'ihì ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ, bụ bronz na-egbu
maramara ka eji mee ha. ⁴⁶ O bụ n'ala ụrọ,
n'obosara ala Jōdan, n'etiti Sukọt na Zare-
tan ka eze mere ka a nọrọ kpuọ ihe ndị a.
⁴⁷ Ma Solomọn atughị ihe ndị a niile a kpuru
n'ihe otutu, n'ihì na ha dị otutu n'ọnuogugu,
achọputaghikwa ịdị arọ nke bronz ahụ.

⁴⁸ Solomọn mekwara ngwongwo niile dị n'ime
ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ, ya bụ:

ebe ịchụ aja e ji ọlaedo kpuọ,
tebul ọlaedo nke a dọkwasịrị achicha nke iche
n'Ihu Onyenwe anyị.

⁴⁹ E jikwa ọlaedo a nuchara anucha kpuọ ihe
idokwasị oriọna, ise n'akukụ aka nri, ise
n'akukụ aka ekpe, § n'ihu ime ime ebe nsọ;
tinyere ihe ichọ mma oyiyi okoko osisi, na
oriọna niile, na ihe ịguta ihe niile;

⁵⁰ na efere ọlaedo a nuchara anucha dị iche
iche, na ihe ịkpakepu ọkụ niile, na efere
ịkwọsa mmiri, na ngaji na ihe ịgụ ọkụ;

§ 7:49 7:49 N'ụlọ nzute, ọ bụ naanị otu ihe ịdọba oriọna nwere
iheokụ asaa ka e nwere. Ma Solomọn kpuru nke nwere iheokụ
iri were dochie nke ochie ahụ. Ọpụ 25:31-40; 26:35

na ihe ikonye ibo n'ih ibo ọnuụlọ ndị dị n'ime ime, bụ Ebe Kachasi Nso, nakwa ibo ndị dị n'ọnu ụzọ ụlọ ezumezu nke ụlọnsọ ukwu.

⁵¹ Mgbe a ruzuru ọrụ niile nke eze Solomōn nwere iru maka ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI ahụ, o webatara ihe niile Devid bụ nna ya doro nsọ n'ime ya, ya bụ ọlaocha, ọlaedo na ngwongwo ndị ọzọ niile. O tinyere ha n'ụlọakụ dị n'ụlọnsọ ONYENWE ANYI.

8

Mbubata igbe ọgbugba ndụ n'ime Ụlọnsọ Ukwu

¹ Mgbe ahụ, eze Solomōn kpokọtara ndị okenye Izrel, na ndịisi ebo niile, na ndịisi ezinaụlọ Izrel niile, ka ha biakwute eze na Jerusalem, maka i site na Zayon bụ obodo Devid bugota igbe ọgbugba ndụ ONYENWE ANYI. ² Ndị Izrel niile gbakọtara biakwute eze Solomōn n'oge a na-eme mmemme n'ọnwa Etanim* nke bụ ọnwa asaa n'afọ.

³ Mgbe ndị okenye Izrel niile biarutere, ndị nchụaja buliri igbe ọgbugba ndụ ahụ. ⁴ Ha bugotara igbe ọgbugba ndụ ONYENWE ANYI, ya na ụlọ nzute, na ngwongwo niile dị nsọ dị n'ime ya. Ndị nchụaja na ndị Livayi buliri ha elu. ⁵ Eze Solomōn na ọgbakọ Izrel niile, bụ ndị zukọtara n'ebe ọ nọ, nọ n'ihu igbe ọgbugba ndụ ahụ,

* **8:2** 8:2 Ọnwá Etanim, bụ ihe dị ka ọnwá itoolu, ma ọ bụkwanụ ọnwá iri ndị Juu.

na-achụ aja ọtụtụ aturụ na ọtụtụ ehi nke a na-apughị iguta ọnu maọbu gbakota ọnuogugu ha n'ihị iba ụba.

⁶ Ndi nchụaja bubatara igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ n'ime ime ulonso ukwu ahụ, n'ime Ebe Kachasi Nso, dọba ya n'okpuru nku cherubim ahụ. ⁷ Cherubim ndi ahụ gbasara nku ha n'elu igbe ogbugba ndu ahụ, zochie igbe ogbugba ndu ahụ na okporo osisi ndi e ji ebu ya.

⁸ Okporo osisi ndi a di oke ogologo, na e nwere ike i site n'Ebe Nso, di n'ihu ime ime ebe nso ahụ hu isi ha anya, ma onye na-anoghi n'Ebe Nso ahụ adighi ahụ ha. Ha ka dikwa n'ebe ahụ ruo taa.

⁹ O nweghi ihe di n'ime igbe ogbugba ndu ahụ, kariakwa mbadamba nkume abuo ahụ Mosis tinyere n'ime ya n'ugwu Horeb, n'ebe ONYENWE ANYI na umu Izrel gbara ndu, mgbe ha si n'ala Ijpt puta.

¹⁰ Mgbe ndi nchụaja si n'Ebe Nso ahụ puta, igwe ojii juputara ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ. ¹¹ Ndi nchụaja enwekwaghi ike jee ozi ha, n'ihị igwe ojii ahụ, n'ihị na ebube ONYENWE ANYI juputara n'ime ulonso ya.

¹² Mgbe ahụ, Solomon siri, "ONYENWE ANYI ekwuola na o ga-ebi n'oke igwe ojii. ¹³ Ma n'ezie, ewuola m ulonso puru iche, maa mma nye gi, ebe i ga-ebi ruo mgbe ebighi ebi."

¹⁴ Dika ogbako Izrel niile na-eguzo n'ebe ahụ, eze chighariri onwe ya chee ha ihu, gozie ha.

¹⁵ Mgbe ahụ, o siri,

"Otuto diri ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel, onye ji aka ya mezuo nkwa nke o sitere n'onu ya kwee nna m Devid. N'ihị na o kwuru si,

16 ‘Site n’ụbọchị ahụ m si n’ala Ijipt kpọputa ndị m, ahọputaghị m obodo ọbụla n’ebo ọbụla nke Izrel, ka e wuru m ụlọnsọ ka Aha m dịrị n’ebe ahụ. Ma a hōrọla m Devid ị bụ onye ga-achị ndị m Izrel.’

17 “Nna m, Devid bu n’obi iwu ụlọnsọ ukwu nye Aha ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke nke Izrel.

18 Ma ONYENWE ANYỊ sịrị nna m, Devid, ‘I mere nke ọma ibu n’obi iwu ụlọnsọ ukwu nye Aha m. 19 Ma otu ọ dị, ọ bughị gị ga-ewu ụlọnsọ ukwu ahụ, kama ọ bụ nwa gị nwoke, anụ ahụ gị na ọbara gị; ọ bụ ya ga-ewu ụlọnsọ ukwu nye Aha m.’

20 “Ugbu a, ONYENWE ANYỊ emezuola nkwa ahụ o kwere. A nọchiela m nna m Devid, ugbu a, ana m anọdụ n’ocheeze nke Izrel dika ONYENWE ANYỊ kwere na nkwa. Ewuokwala m ụlọnsọ ukwu nye Aha ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke nke Izrel. 21 Edoziokwala m ọnọdụ ebe igbe ọgbugba ndụ ahụ ga-adị, n’ime ya ka ọgbugba ndụ ONYENWE ANYỊ dị, bụ nke ya na nna nna anyị ha gbara, mgbe o mere ka ha si n’ala Ijipt pụta.”

Ekpere Solomon

22 Mgbe ahụ, Solomon guzoro n’ihu ebe ichụ aja ONYENWE ANYỊ, na n’ihu ọgbakọ ụmụ Izrel niile, gbasapụ aka ya abụọ chilie ha elu, 23 kwuo sị,

“ONYENWE ANYỊ, Chineke nke Izrel, ọ dighị Chineke dika gị n’eluigwe nke dị n’elu, maọbụ n’uwa, n’okpuru eluigwe. Gị onye na-edebe ọgbugba ndụ ihunanya gị na ndị ohu gị,

bụ ndị ji obi ha niile na-eso ụzọ gi. ²⁴ I mezuokwala nkwa niile i kwere nna m Devid, bụ ohu gi. I ji ọnyụ gi kwee nkwa a ma taa, i jirila aka gi mezuo ya.

²⁵ “Ugbu a, O! ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel, mezuokwaa nkwa niile i kwere Devid nna m, mgbe i siri, ‘O bụrụ na ụmụ ụmụ gi elezie anya bie ndụ n’ụzọ kwesiri ntụkwasi obi n’ihu m, n’ihe niile ha na-eme, dika gi onwe gi mere, agaghị achọ onye ga-anọ n’ihu m n’ocheeze Izrel n’ime ha.’ ²⁶ Ma ugbu a, Chineke nke Izrel, ka okwu gi, bụ nkwa nke i kwere ohu gi, bụ nna m Devid, bịa na mmezu.

²⁷ “Ma ọ bụ ezie na gi Chineke ga-ebi n’elu ụwa? Lee, eluigwe ọbụladi ebe kachasi elu nke eluigwe, ezughị iba gi. Olee otu ụlọ a nke m wuru ga-esi bata gi? ²⁸ Ma ONYENWE ANYI Chineke m, naa nti n’ekpere ohu gi, na aririọ ọ na-aririọ maka ebere. Nuru akwa na ekpere nke ohu gi na-ekpe n’ihu gi taa. ²⁹ Biko, mee ka anya gi abuo ghere oghe n’ebe ulonso ukwu a di, abali na ehie, bu ebe a i kwuru banyere ya, si, ‘Aha m ga-adi n’ebe ahụ,’ ka i si otu a nuru ekpere nke ohu gi ga-ekpe banyere ebe a. ³⁰ Nuru kwa aririọ ohu gi na nke ndi gi Izrel niile, mgbe obula ha chere ihu ha n’ebe a n’ekpere. Biko, site n’eluigwe bu ebe obibi gi nuru, mgbe i nuru biko, gbagharakwa.

³¹ “Mgbe onye obula mehiera mmadu ibe ya, a kpoọ ya oku ka ọ bịa nuọ iyi, onye di otu a bịa, guzo n’ebe a, n’ihu ebe ichu aja gi a, nuọ iyi ahụ. ³² Mgbe ahụ, nuru olu ya n’eluigwe ma mee ihe ziri ezi. Kpeekwa ikpe n’etiti ndi

ohu gi, maa onye mejoro ikpe site n'itukwasi n'isi ha ihe o metara, meekwa ka onye aka ya di ocha nwere onwe ya, site n'imeso ha dika ezi omume ha si di.

³³ “Mgbe ndi iro meriri ndi gi Izrel, n'ih na ha mehiera megide gi, o buru na ha aloghachikwute gi, too aha gi, na-ekpe ekpere, na-arifo gi arifo n'ulonso ukwu a, ³⁴ biko, site n'eluigwe nuru ekpere ha, gbaghara mmehie ndi gi Izrel. Meekwa ka ha loghachita n'ala ahụ nke i nyere nna nna ha.

³⁵ “Mgbe e gbochiri eluigwe, mee na mmiri adighi ezokwa, n'ih na ndi gi emehiela megide gi, o buru na ha echee ihu n'ebe a kpee ekpere, too aha gi, si na mmehie ha chegharia, n'ih na itaala ha ahuhu. ³⁶ Biko, site n'eluigwe nuru ma gbagharakwa mmehie ndi ohu gi, bu ndi gi Izrel. Kuziere ha ezi uzọ ha ga-esi bie ndu ma zidata mmiri ozuzo n'ala ahụ nke i nyere ndi gi ka o buru ihe nketa ha.

³⁷ “Mgbe unwu maobu ajo oria na-eefe efe gadakwasi ala a, maobu oria na-eripia ihe ubi maobu omuma ebu, maobu igurube maobu ukpana, maobu mgbe onye iro nochibidoro ha n'obodo ha niile, ihe mbibi niile maobu oria obula, ³⁸ ekpere obula maobu arifo nke onye obula n'etiti ndi gi Izrel kpere ma rifo, n'ih ighota ihe otiti niile nke obi ha, ha gbasapu aka ha, ma chee ihu ha n'ebe ulonso ukwu di, ³⁹ mgbe ahụ, site n'eluigwe bu ebe obibi gi nuru arifo ha. Gbaghara ma meekwa; mesoo onye obula dika ihe niile ha na-eme si di, ebe o bu na i maara obi ha niile, n'ih na naani gi

maara obi mmadu obula, ⁴⁰ ka ha tuo egwu gi oge niile nke ha na-ebi n'ala ahụ nke i nyere nna nna anyi ha.

⁴¹ “Ma banyere onye mba ozo, onye nasonyeghi na ndi gi Izrel, kama o si n'ala ebe di anya bia n'ih i Aha gi, ⁴² n'ih i na ha ga-anu ihe banyere aha ukwu gi, n'aka gi di ike na ogwe aka gi e setipuru esetipu. Mgbe ha biara kpee ekpere n'ulonso a, ⁴³ mgbe ahụ, site n'elugwe ebe obibi gi nuru ariri ha. Mekwaa ihe niile nke onye mba ozo ahụ na-ariri n'ekpere, ka ndi niile nke uwa mara aha gi, tuokwa egwu gi, dika ndi nke gi bu Izrel na-eme, ka ha matakwa na-akpokwasiri Aha gi n'ulo a nke m wuru.

⁴⁴ “Mgbe ndi gi ga-aga ibu agha megide ndi iro ha, n'ebe obula i na-eziga ha, mgbe ha chere ihu ha n'uzo obodo a nke i hoputara na n'ulonso ukwu a m wuru nye Aha gi, kpee ekpere nye ONYENWE ANYI, ⁴⁵ mgbe ahụ, site n'elugwe nuru ekpere na ariri amara ha, mezukwa ihe ha na-ariri (dinyekwara ha).

⁴⁶ “Mgbe ha mehiere megide gi, n'ih i na o dighi mmadu obula na-adighi emehie, i wee iwe megide ha, rara ha nyefee n'aka ndi iro ha, ndi dokpuru ha n'agha gaa n'obodo ozo, maobu obodo di anya maobu nke di nso; ⁴⁷ o buru na ha anoro n'ala ahụ a dokpuru ha gaa, chegharia n'obi ha, noro n'ala ebe ahụ eji ha riro gi, si, ‘Anyi emehiela, anyi emeela ihe n'adighi mma, anyi emekwala ajo omume’; ⁴⁸ o buru na ha ejiri obi ha na mmuo ha niile chegharia, n'ala ebe ndi iro ha, bu ndi dororo

ha n'agha, ma kpee ekpere nye gi chee ihu ha n'uzo ala a nke i nyere nna nna ha, n'obodo a nke i hoputara, ya na n'ulonso ukwu a m wuru nye Aha gi; ⁴⁹ mgbe ahụ, site n'eluigwe, ebe obibi gi, nuru ekpere ha na ariri ha, nyekwara ha aka. ⁵⁰ Gbaghara ndi gi, bu ndi mehiera megide gi, gbaghara njehie niile ha mere megide gi, ma meekwa ka ndi dotara ha n'agha gosi ha obi ebere. ⁵¹ N'ihu na ha bu ndi gi na oke gi, ndi i mere ka ha si n'ala Ijpt puta, ala oke ita ahuhu nke nhuju anya.

⁵² "Ka anya gi ghere oghe n'ariri mu bu ohu gi, nakwa n'ariri ndi gi Izrel, biko, na-egekwa ha nti mgbe obula ha bekuru gi akwa. ⁵³ N'ihu na gi onwe gi kewaputara ha site na mba niile nke uwa ka ha buuru gi ihe nketa, dika i kwuputara site n'onu ohu gi bu Mosis, mgbe gi bu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI mere ka nna nna anyi ha si n'ala Ijpt puta."

⁵⁴ Mgbe Solomon kpechara ekpere ndi a ya na ariri o riro ONYENWE ANYI o si n'ihu ebe ichu aja ONYENWE ANYI, bu ebe o gburu ikpere n'ala, bilie, gbasapu aka ya abuo chilie ha elu. ⁵⁵ O guzoro gozie ogbako Izrel niile, gwa ha okwu n'oke olu si ha,

⁵⁶ "Onye a goziri agozi ka ONYENWE ANYI bu, onye nyere ndi ya, Izrel izuika dika o kwere na nkwa. O dikwaghi okwu obula nke na-emezughu n'ime ezi nkwa ahụ niile o kwere site n'onu Mosis ohu ya. ⁵⁷ Ka ONYENWE ANYI Chineke anyi dinyere anyi, dika o si dinyere nna nna anyi ha. Ka o gharakwa ihapu anyi,

maọbụ gbakuta anyị azụ. ⁵⁸ Ya nyekwa anyị mmụọ ime ihe niile ọ chọrọ, dika uche nsọ ya si dị, na mmụọ ijezi ije n'uzọ ya niile, na idebe ụkpuru na iwu niile nke o nyere nna nna anyị ha. ⁵⁹ Ka okwu m ndị a niile, nke m ji rịọ amara n'ihu ONYENWE ANYI dika ONYENWE ANYI Chineke anyi nso ehie na abali. Ka o nyekwara ohu ya na ndi Izrel niile aka, dika mkpa ubochi obula si di. ⁶⁰ Ka ndi niile bi n'uwu mara na ONYENWE ANYI bu Chineke, marakwa na o nweghi chi ozọ di karịa ya. ⁶¹ Ya mere, werenụ obi unu nyechasịa ONYENWE ANYI bu Chineke anyi, kpankpan, na-ebinu ndu n'ukpuru ya, rubenu isi n'iwu ya, dika o di taa."

Ido Ulonso Ukwu ahụ Nso

⁶² Mgbe ahụ, eze ya na ndi Izrel niile churu aja di iche iche n'ihu ONYENWE ANYI. ⁶³ Solomon churu aja udo, bu nke o churu nye ONYENWE ANYI. Ehi di puku iri abuo na abuo, na ewu na aturu di nari puku na iri puku abuo. Ya mere, eze na ndi Izrel niile si otu a doo ulonso ONYENWE ANYI nso.

⁶⁴ N'otu ubochi ahụ kwa, eze doro etiti ogige di n'ihu ulonso ONYENWE ANYI ahụ nso. N'ebe ahụ ka o no chuo aja nsure oku, aja onyinye mkpuru oka na aja abuba udo. O mere nke a n'ihu na ebe ichu aja bronz nke na-eguzo n'ihu Chineke di oke nta ibata aja nsure oku niile, aja mkpuru oka niile nakwa aja abuba udo niile ahụ.

⁶⁵ Ya mere, Solomon ya na ndi Izrel niile mere mmemme a n'oge ahụ, o bu nzuko di ukwu.

Ndi mmadu bjara sitere na Lebo Hamat ruo na mmiri iyi Ijpt. Ha mere mmemme a n'ihu ONYENWE ANYI Chineke anyi, ubochi asaa tinyere ubochi asaa ozokwa, ya bu agukota ha ubochi iri na ano. ⁶⁶ N'ubochi nke na-eso ya, o zilagara ndi ahụ niile. Ha goziri eze, laakwa n'ulo ha, n'inuri onu na obi utu n'ih ihe oma niile nke ONYENWE ANYI meere ohu ya Devid, na ndi ya Izrel.

9

ONYENWE ANYI emee ka Solomon hu ya anya

¹ Mgbe Solomon ruchara ulonso ukwu ONYENWE ANYI, na uloze, ruzukwaa ihe niile bu nke o bu n'obi ime, ² ONYENWE ANYI mere ka o hu ya anya nke ugboro abuo dika o mere ka o hu ya anya na Gibion.* ³ ONYENWE ANYI siri ya,

“Anula m ekpere gi, na ariri gi, nke i riro n'ihu m. Edoola m ulonso a nke i wuru nsu, site n'itinye Aha m n'ebe ahụ ruo mgbe ebighi ebi. Anya m na obi m abuo ga-adikwa n'ebe ahụ ubochi niile.

⁴ “Ma gi onwe gi, o buru na i jiri obi zuruoke na omume ziri ezi, bie ndu n'ikwesị ntukwasị obi n'ihu m dika Devid nna gi mere, na-eme ihe niile m nyere n'iwu, debe ukpuru m na iwu m niile, ⁵ mgbe ahụ, aga m eme ka ocheeze ochichi gi n'Izrel guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi, dika m kwere nna gi Devid nkwa, mgbe m siri, 'I ghaghị inwe onye nnochite anya n'ocheeze Izrel.’

* 9:2 9:2 1Ez 3:5; 11:9; 2Ih 1:7

⁶ “Ma ọ bụrụ na unu, maọbụ ụmụ ụmụ unu alaghachi azụ, site n’ebe m nọ, jụ idebe iwu na ụkpụrụ niile bụ nke m nyere unu, pụọ gbasoro chi ndị ọzọ ife ha ofufe na ikpọ isiala nye ha, ⁷ mgbe ahụ, aga m esite n’ala ahụ nke m nyere ha wezuga Izrel. Aga m ajukwa ụlọnsọ a m doro nsọ nye Aha m. Izrel ga-aghọ ihe eji atụ ilu na ihe ikpa ọchị n’etiti ndị niile. ⁸ Ọ bụ ezie na ụlọnsọ ukwu a kachasi elu ugbo a, ma ọnọdụ ya ga-eju ndị niile gae si n’akụkụ ya gafee anya. Ha ga-emi ọnụ, si, ‘Gịni mere ONYENWE ANYỊ ji mee ala a na ụlọnsọ a, ihe dị otu a?’ ⁹ Ndi mmadu ga-aza, ‘N’ihi na ha gbakutara ONYENWE ANYỊ Chineke ha azụ, onye kpoputara ha site n’ala Ijpt azụ, makuo chi ndi ozo, na-akpo isiala na-efekwa ha ofufe. O bu n’ihi nke a ka O ji mee ka ihe ojoo niile ndi a biakwasị ha.’ ”

Oru ndi ozo Solomon ruru

¹⁰ N’ogwugwu iri afọ abuo, mgbe Solomon ji wuo ulo abuo ndi a, ya bu ulonsọ ONYENWE ANYI na uloze. ¹¹ Eze Solomon nyere Hiram, eze Taja, iri obodo abuo di na Galili, n’ihi osisi sida, na osisi junipa, na olaedo niile Hiram butere ya dika o si choo ya. ¹² Ma mgbe Hiram si Taja gaa ihu obodo ndi a nke Solomon nyere ya, ha amasighi obi ya. ¹³ Ya mere, o juru si, “Nwanne m nwoke, udi obodo di anaa bu ihe a i nyere m?” N’ihi ya, o kporo ha Kabul,† aha o na-azaru taa. ¹⁴ Hiram zigaara eze olaedo di puku kilogram anọ na iri asato.

† 9:13 9:13 Ala na-adighi ihe o di mma iji ya mee.

15 Nke a bu akuko banyere ndi oru mmanye niile eze bu Solomon chikotara maka iru ulonso ukwu ONYENWE ANYI, na uloeze nke ya, na ebe e wusiri ike nke Milo, na mgbidi Jerusalem, Hazo, Megido nakwa Gaza. 16 Fero eze Ijipt buru agha na mbu merie Gaza, kpoo ya oku, gbukwaa otutu ndi Kenan bi n'obodo ahụ, were ya nye nwa ya nwanyi, bu nwunye Solomon, ka o buru ihe o ji duo ya ulo. 17 Solomon wughariri obodo Gaza, wuokwa ndida Bet-Horon, 18 Baalat na Tadmof nke di n'ozara n'ime ala ya. 19 O wukwara otutu obodo ebe nchikoba ihe, obodo ebe idebe ugbo agha na inyinya ya niile. O wuru ihe obula guru obi ya aguu iwu na Jerusalem, Lebanon na n'oke ala ahụ niile o na-achi.

20 Ndi niile foduru ndu n'etiti ndi Amorait, ndi Het, ndi Periz, ndi Hiv na Jebus (ndi ahụ abughị ndi Izrel), 21 ndi umu umu ha niile foduru n'ala ahụ, ndi ahụ ndi Izrel na-enweghi ike egbuchapụ, ndi a ka Solomon mere ndi oru mmanye na ndi ohu, nke a bukwa onodu ha ruo taa. 22 Ma Solomon emeghi ka onye Izrel obula buru ohu. Kama ha bu ndi ikom agha, ndiisi oru n'ochichi, ndiisi ndi ochiagha, ndiisi ugbo agha na ndi na-agba inyinya agha ya. 23 Ndi a bukwa ndiisi na-ahụ ihe banyere oru niile nke Solomon ji n'aka. Ndi Izrel di nari ise na iri ise (550), ka e mere ndiisi na-elekota ndi oru Solomon.

24 Emesia, ada Fero sitere n'obodo Devid puta gbagoo n'uloeze nke Solomon wuuru ya. Solomon wukwara ebe mputa nke ulo ahụ.

‡ 9:18 9:18 Maobu, Tama n'asusu ndi Hibru

25 Ugboro atọ n'afọ, § ka Solomọn na-achụ aja nsure ọkụ, na aja udo n'elu ebe ichụ aja o wuru nye ONYENWE ANYI, tinyere aja nsure ọkụ ihe na-esi isi uto ọ na-achụ n'ihu ONYENWE ANYI. O si otu a wuchaa ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI.

26 Eze Solomọn wukwara ọtutu ụgbọ mmiri n'Eziọn Geba,* bụ nke dị n'akụkụ Elat, n'ọnu mmiri Oke osimiri Uhie n'ala Edom. 27 Hiram zigaara ndị ikom ya na-anya ụgbọ, ndị maara ihe banyere ime njem osimiri nke oma, ka ha soro ndị ikom Solomọn jee ozi n'ime ụgbọ ndị a. 28 Ha nyaara ụgbọ gaa Ofia,† site n'ebe ahụ bulatara eze Solomọn ọlaedo nke idị arọ ya ruru puku kilogram iri na anọ na narị abụọ na asatọ.

10

Eze nwanyị Sheba biara ileta Solomọn

1 Mgbe eze nwanyị Sheba nuru akụkọ Solomọn, na idị na mma nke dị n'etiti ya na ONYENWE ANYI, ọ biara ka o were ọtutu ajuju siri ike nwalee Solomọn.* 2 Ọ biarutere Jerusalem,

§ 9:25 9:25 Ọ bụ n'usoro uto mmemme atọ dị mkpa nke ndị Izrel na-eme kwa afọ. Ndi a bu mmemme achicha ekoghi eko, mmemme owuwe ihe ubi, na mmemme ibi ulo ikwu. Opu 23:14-17; Dit 16:16; 2Ih 8:13 * 9:26 9:26 Obodo Eziọn Geba di n'akukụ Elat n'ala Edom, baara Solomọn uru n'ebe ọ di ukwu n'ihu osimiri Uhie na oke osimiri India di ya nso. Onu 33:35; Dit 2:8; 1Ez 22:48 † 9:28 9:28 Otutu mmadu na-ama atu ebe a ga-enwe ike chota obodo Ofia taa. Ufodu na-asị, na ọ bụ n'ọnu mmiri Arebja ka ọ di, ndi ozọ na-asị, ọ bụ na mpaghara akukụ onu mmiri Somalia. Ebe ndi ozọ na-asị, na ọ di n'ala India maobu n'ala Zimbabwe. * 10:1 10:1 Maka inwaputa amamihe o nwere

ya na ọtụtụ ndị ozi n'ebe ha bara ụba, ndị so ya, tinyere ọtụtụ ịnyịnya kamel ndị bu ụda dị iche iche, ọtụtụ ọlaedo na nkume dị oke ọnụahịa dị iche iche. O bịakwutere Solomọn, ya na ya kparitara ụka banyere ihe niile nke dị ya n'obi. ³ Solomọn zara ya ajuju ya niile; o dīkwaghị ihe siiri eze ike ikowara ya. ⁴ Mgbe eze nwanyị Sheba huru amamihe niile nke Solomọn, hukwa uloeze o wuru, ⁵ na ihe oriri a na-adokwasị n'elu tebul ya, usoro onodu nke ndiisi ochichi ya, na ndi guzo na-ejere ya ozi n'uwe ha yi, onye na-ebu iko ihe onunu ya, na aja nsure oku niile o na-achụ n'ulonso ONYENWE ANYI, o dīkwaghị ihe ozọ o maara o ga-eme, maobu kwuo.

⁶ O siri eze, "Akuko niile m no n'ala m nu banyere ihe niile i ruputara na amamihe gi bu eziokwu. ⁷ Ma ekwenyeghi m akuko ndi a tutu ruo mgbe m biara jiri anya m abuo hu ha. N'ezie, ihe m nuru erughi okara; n'amamihe nakwa n'iba uba gi, i tukwasila ihe n'akuko m nuru. ⁸ Lee, udi onu ndi gi na-enwe. Lee, udi onu nke ndi ozi na-enwe, bu ndi na-eguzo n'ihu gi mgbe niile na-anu okwu amamihe gi. ⁹ Ngozi diri ONYENWE ANYI Chineke gi, onye nwere mmasi n'ebe i no, o debere gi n'ocheeze Izrel. N'ih ihunanya nke ONYENWE ANYI na-adi ruo mgbe ebighi ebi n'ebe Izrel no, o mee gi eze, ka i debe ikpe ziri ezi na ezi omume."

¹⁰ O nyere Solomọn onyinye ọlaedo idi arọ ya di puku kilogram anọ,† nyekwa ya ọtụtụ ụda na-esi isi uto di iche iche, na ọtụtụ nkume di oke

† **10:10** 10:10 Talenti di nari na iri abuo

onuahia. O nwebeghi oge ozọ ewebatara otutu uda na-esi isi uto dika ahụ eze nwanyi Sheba nyere eze Solomon.

¹¹ (Ozokwa, otutu ugbo mmiri nke eze Hiram bubatara olaedo site n'Ofia bulatara Solomon. Ha sitekwara n'ebe ahụ bute osisi almug n'ebe o bara uba, na otutu nkume di oke onuahia di iche iche. ¹² Eze ji osisi almug ndi a wuo ogidi ndabere di n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI na nke uloeze. O jikwa ya meere ndi na-abu abu ubo akwara na une. O dibeghi mgbe obula ahuru maobu tubata osisi almug ha otu a site n'ubochi ahụ ruo taa.)

¹³ Eze Solomon nyekwara eze nwanyi Sheba ihe niile o chorọ na ihe niile bu nke o rioro, na-agunyeghi onyinye niile Solomon nyere ya dika eze o bu. Emesia, o hapuru laghachi n'ala nke aka ya, ya na ndi na-ejere ya ozi.

Ebube ibu eze Solomon

¹⁴ Otutu idi arọ nke olaedo Solomon na-enweta kwa afo bu puku kilogram iri abuo na ato. ‡

¹⁵ na-agunyeghi uru nke na-esi n'aka ndi na-atu mgbereahia na ndi na-azu ahia na nke sitekwara n'aka ndi eze Arebia niile, nakwa n'aka ndiisi na-achi obodo niile nke ala ahụ.

¹⁶ Eze Solomon kpuru nari ota olaedo ukwu abuo site n'olaedo etipara etipia. O bu olaedo nke idi arọ ya ruru kilogram isii na uma itoolu ka eji kpuo ota obula. ¹⁷ O kpukwara nari ota nta ato, nke sitere na olaedo etipara etipia. O bu olaedo idi arọ ya ruru kilogram ato na okara

‡ **10:14** 10:14 Nari talenti isii na talenti iri isii na isii

ka eji kpuo ota obula. Eze debere ha n'uloeze n'Oke Ohia Lebanon.

¹⁸ Eze mekwara ocheeze di ukwu nke e ji odu enyi na olaedo a nuchara anucha machie. ¹⁹ Ocheeze ahụ nwere ihe nrigo isii, o nwere elu di gburugburu n'azu ya. E nwere ebe ntukwasi aka n'akuku abuo ya, nke nwere oiyi odu abuo guzo n'akuku nke obula n'ime ha. ²⁰ Odu iri na abuo na-eguzo n'elu ihe nrigo isii ahụ, otu n'akuku isi abuo nke ihe nrigo obula. O dikwaghi alaeze ozo di nke e mere ihe di otu a nye. ²¹ Ihe niile Solomon nwere nke e ji anu ihe bu olaedo ka e ji mee ha. Ngwongwo niile nke di n'ime uloeze n'Oke Ohia Lebanon bukwa olaedo a nuchara anucha ka e ji kpuo ha. O dighi ihe e ji olaocha kpuo, n'ih na-agunyeghi olaocha dika ihe obula n'oge Solomon. ²² Eze nwere otutu ugbo mmiri e ji azu ahia n'oke osimiri, tinyere ugbo nke Hiram. Otu ugbo n'afu ato, ka ugbo mmiri ndi a na-alota, buru olaedo, olaocha na odu enyi, enwe na adaka di iche iche bata.

²³ Eze Solomon bara uba n'aku, nwekwa amamihe karja ndi eze niile di n'uwa. ²⁴ Uwa niile na-abia icho ihu Solomon ka ha nuta okwu amamihe nke Chineke tinyere n'obi ya. ²⁵ Onye obula biakwutere ya na-ebutere ya onyinye inata ihuma, ya bu ngwa olaocha na olaedo, uwe di iche iche, ngwa agha, uda di iche iche, inyinya na inyinya muul, nke a bu kwa afu, kwa afu.

§ 10:22 10:22 Hiebru ga-asị, Otutu ugbo nke Tashish

26 Solomōn chikōbara ọtutū ụgbọ agha na ịnyinya dị iche iche. O nwere ụgbọ agha dị otu puku na narị anọ na ịnyinya agha dị puku iri na abụọ n'ọnuọgụgụ, ndị o debere ụfọdụ n'ime ha n'obodo ụgbọ agha ya ma ndị ọzọ dị na Jerusalem ebe ya onwe ya nọ. 27 Eze mere ka ọlaọcha baa ụba dika nkume efu na Jerusalem. O mekwara ka osisi sida dị ọtutū dika osisi sikamọ nke dị n'ala ala ugwu dị iche iche. 28 A na-esite n'Ijipt nakwa ala Kue atubatarara Solomōn ịnyinya. Ndi ahia eze na-azuta ha site na Kue n'onu ahia a na-ere ha n'oge ahụ. 29 Ha sitere n'Ijipt tubata otu ụgbọ agha n'onu ahia narị shekel ọlaọcha isii, jirikwa otu narị shekel na iri shekel ise zuta otu ịnyinya. Ha zipukwara ha nye ndi eze niile nke ndi Het na ndi Aram.

11

Ọtutū ndi inyom Solomōn

1 Ma eze Solomōn huru ọtutū ndi inyom mba ọzọ n'anya, tinyere nwa nwanyi Fero, ha bu ndi inyom ndi Moab, ndi Amon, ndi Edom, ndi Saidon na ndi Het. 2 Ha bu ndi sitere na mba ndi ahụ ONYENWE ANYI gwara Izrel si, “Unu na ha agaghị aluritakwa di na nwunye, n'ih i na ha aghaghị ime ka obi unu gbasoo chi niile ha.” Ma, n'agbanyeghi nke a, Solomōn rapara ha n'ahụ n'ih ihunanya. 3 Onuogugu ndi inyom Solomōn luru di narị asaa, bu ndi amuru n'obi ndi eze. O nwekwara ndi iko nwanyi, onuogugu ha di narị atọ. Ndi inyom ya duhiere obi ya. 4 Mgbe Solomōn ghorọ agadi, ndi inyom ndi a duhiere

obi ya mee ka ọ gbasoo chi ndị ọzọ, nke mere na o jikwaghị obi ya niile gbasoo ONYENWE ANYỊ Chineke ya, dika Devid bụ nna ya mere. ⁵ Ọ gbasoro Ashtoret, bụ chi ndị Saidon na Molek,* bụ chi ruru aru nke ndị Amon. ⁶ N'uzo di otu a, Solomon mere ihe ojoo n'anya ONYENWE ANYỊ. O soghi uzo ONYENWE ANYỊ dika nna ya Devid si mee n'ubochi niile nke ndu ya.

⁷ N'elu ugwu di n'owuwa anyanwu Jerusalem,† Solomon wuru ebe di elu nye Kemosh, chi ruru aru nke ndi Moab, wuokwara Molek chi ruru aru nke ndi Amon. ⁸ O mekwara otu ihe ahụ nye ndi nwunye ya niile si mba ozo, bu ndi na-achu aja nsure oku ihe na-esi isi utu, na-achukwa aja nsure oku di iche iche nye chi niile ha.

⁹ ONYENWE ANYI were iwe di ukwu megide Solomon, n'ih na obi ya esitela n'ebe ONYENWE ANYI Chineke Izrel no puo, bu onye mere ka o hu ya anya ugboro abuo. ¹⁰ O bu ezie na o nyere Solomon iwu ka o ghara igbaso chi ndi ozo, ma Solomon erubeghi isi n'iwu a ONYENWE ANYI nyere. ¹¹ Ya mere, ONYENWE ANYI gwara Solomon okwu si, "Ebe o bu na i mere ihe di otu a, ju idebe ogbugba ndu m na ukpuru m, nke m nyere gi idebe, aghaghi m isite n'aka gi dokapu alaeze a, were ya nye otu n'ime ndi na-ejere gi ozi. ¹² Ma n'ih nna gi Devid agaghi m eme ihe ndi a mgbe i di ndu. Aga m anapu nwa gi nwoke alaeze Izrel. ¹³ Ma agaghi m anapucha ya alaeze

* **11:5** 11:5 Maobu, Milkom † **11:7** 11:7 Ugwu di n'owuwa anyanwu Jerusalem Ugwu a, bu Ugwu Oliv, nke aha ozo a na-akpo ya bu Ugwu ruru aru, 2Ez 23:13

Izrel niile, kama aga m eme ka o buru eze otu ebo Izrel, n'ih i Devid, na n'ih i Jerusalem, obodo m hoputara nye onwe m."

Ndi iro Solomon

¹⁴ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI mere ka onye iro bilie megide Solomon. Onye a bu Hadad onye Edom, onye sikwa n'ezinaulo ndi eze Edom. ¹⁵ N'oge gara aga, mgbe Devid na-ebuso ndi Edom agha, Joab, onyeisi ndi agha, onye gara ili ndi agha e gburu egbu, tigburu ndi ikom niile no n'Edom. ¹⁶ Joab na ndi agha Izrel niile nogidere n'ebe ahụ onwa isii, tutu ruo mgbe ha gbuchapuru ndi ikom niile no n'Edom. ¹⁷ Ma Hadad, onye bu nwantakiri n'oge ahụ, gbapuru oso gbaga Ijpt, ya na ufodu ndiisi ochichi Edom, ndi jeere nna ya ozi. ¹⁸ Ha sitere n'ala Midia gaa Paran. Site na Paran, ha duuru ufodu ndi mmadu, ndi sooro ha gaa Ijpt, jekwuru Fero eze Ijpt, onye nyere Hadad ulo obibi na ala, nyekwa ya ihe oriri.

¹⁹ Hadad hutara amara n'ihu Fero, nke mere na o kponyere ya nwanne nwanyi Tapenes bu nwunye eze ka o buru nwunye ya. ²⁰ Nwanne Tapenes mutara ya nwa nwoke aha ya bu Genubat, onye Tapenes zulitere n'uloeze. Genubat biri n'etiti umu Fero.

²¹ Mgbe Hadad no n'Ijpt, o nuru na Devid sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu na Joab ochiagha ndi agha anwuokwala, o rioro Fero aririo ka o kwenye ka o laghachi n'Edom.

²² Fero juru ya ajuju si ya, “Gini mere i ji choo ila? O nwere ihe i choo nke i na-adighi enweta n’ebe a?”

Hadad zara si ya, “O nweghi ihe koro m, kama kwere ka m laghachi.”

²³ Nwoke ozo Chineke mere ka o buru onye iro Solomon bu Rezon nwa Eliada, onye gbapuru site n’aka nna ya ukwu bu Hadadeza, eze Zoba. ²⁴ Devid lara ndi agha Zoba n’iyi, Rezon chikotara ndi ikom gbara ya gburugburu, gho onyendu ha, ndi nnupu isi a gara Damaskos biri n’ebe ahụ, na-achikwa n’ebe ahụ. ²⁵ Ogologo ubochi niile nke ndu Solomon, Rezon bu onye iro Izrel, tinyekwara nsogbu nke Hadad wetaara Izrel. Rezon bu eze ndi Aram, burukwa onye na-emegide Izrel.

Nnupu isi Jeroboam

²⁶ Jeroboam nwa Nebat, onye Ifrem nke Zereda, otu n’ime ndi ozi Solomon, biliri megide eze. Nne ya bu Zerua, nwanyi di ya nwuru anwu.

²⁷ Nke a bu akuko banyere otu o siri bilie imegide eze: Solomon wughariri Milo, wuziekwa ntipu di na mgbidi obodo Devid bu nna ya.

²⁸ Ugbu a Jeroboam, n’onwe ya, bu dimkpa. Mgbe Solomon huru otu nwokorobia a si aruzi oru ya nke oma, o mere ya onye nlekota ndi oru niile si n’ezinaulo Josef.

²⁹ Ma otu ubochi, mgbe Jeroboam si Jerusalem na-apu, o zutere Ahija onye amuma, onye Shilo, n’uzo, ebe o yi uwe oheru. O bukwa naani ha abuo no n’ohia mgbe ahụ. ³⁰ Mgbe ahụ, Ahija yipuru uwe oheru nke o yi n’ahu dwasia ya

uzọ iri na abụọ. ³¹ Mgbe ahụ, ọ gwara Jeroboam si, “Chiri iberibe iri nye onwe gi, n’ihi na otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel siri, ‘Lee, aga m anapụ Solomon alaeze a, ma aga m enyeka gi ebo iri n’ime ha. ³² Ma aga m ahapụ ya otu ebo, n’ihi ohu m Devid na n’ihi Jerusalem obodo m họtara site n’ebo niile nke Izrel. ³³ N’ihi na ha ahapụla m malite ikpọ isiala nye Ashtoret, chi nwanyị ndị Saidon; na nyekwa Kemosh, chi ndị Moab; na nye Molek, chi umụ Amōn. Ha agbasoghị uzọ m, ha emekwaghị ihe ndị ahụ m gurụ dika ezi ihe. Ha edebeghị iwu m na ukpuru m niile dika Devid nna Solomon mere.

³⁴ “ ‘Ma agaghị m anapụ alaeze ya ugbo a, n’ihi ohu m Devid, onye m họtara, na onye mere ihe toro m uto. Aga m ahapụ Solomon ka ọ nọgide dika eze ubochi ndu ya niile. ³⁵ Ma aga m anapụ alaeze ya site n’aka nwa ya, nye gi ebo iri. ³⁶ Nwa ya ka m ga-enye otu ebo, n’ihi na achoro m ka Devid ohu m nọgide ibu eze Jerusalem, obodo m họtara nye onwe m, ebe m mere ka Aha m diri. ³⁷ Ma otu o di, gi ka m ga-ewere. I ga-abukwa onye ga-achi ebe ahụ niile obi gi choro; i ga-abu eze Izrel. ³⁸ O buru na i gee nti mee ihe niile m ga-enye gi n’iwu, jekwa ije n’irubere m isi, mee ihe ziri ezi n’anya m, site n’idebe ukpuru niile na iwu niile, dika ohu m Devid mere, aga m anonyere gi. Aga m ewuru gi ulo ga-adigide dika m siri wuro Devid. Aga m enyeka gi Izrel. ³⁹ Aga m eweda agburu Devid n’ihi ihe a, ma ha agaghị abu ndi e wedara n’ala ruo ebighi ebi.’ ”

⁴⁰ Solomon gbaliri igbu Jeroboam, ma Jeroboam gbaara oso gbakwuru eze Shishak nke

Ijpt.‡ O nọkwara n'Ijpt ruo mgbe Solomōn nwurū.

Onwụ Solomōn

⁴¹ Ma banyere ihe ndị ọzọ mere n'oge ọchịchị Solomōn, nke bụ, ihe niile o mere na amamihe o gosipụtara, ọ bụ na-edeghi ha n'akwukwọ akụkọ nke Solomōn? ⁴² Solomōn chiri Izrel niile iri afọ anọ na Jerusalem. ⁴³ O sooro nna nna ya ha dina n'onwụ, e lie ya n'obodo Devid bụ nna ya. Rehoboam nwa ya, ghokwara eze n'onodu nna ya.

12

Ọchịchị Rehoboam

¹ Rehoboam gara Shekem, n'ihi na Izrel niile zuko ebe ahụ ime ya eze. ² Mgbe Jeroboam nwa Nebat nuru nke a (ọ ka nọ n'Ijpt ebe ọ gbagara ọsọ ndu site n'aka eze Solomōn), o sitere Ijpt lota. ³ Ya mere, ha ziri ozi kpọọ Jeroboam, ya na ọgbakọ Izrel niile jekwuru Rehoboam si ya: ⁴ “Nna gi boro anyi ibu arọ, ma ugbu a mee ka ibu arọ na iyagba arọ a nke o bokwasiri anyi, di mfe, anyi ga-ejere gi ozi.”

⁵ Rehoboam zara ha si, “Laanu, ubochi ato gasia unu biaghachikwutenu m.” N'ihi ya ndi ahụ lara.

⁶ Mgbe ahụ, eze Rehoboam gara inata ndumodu n'aka ndi okenye, bu ndi jeere nna ya Solomōn ozi n'oge ọ di ndu, si ha, “Olee

‡ **11:40** 11:40 Eze Shishak, bụ Fero mbụ chiri Ijpt na senchuri nke iri. Mgbe ọchịchị puru site n'aka ezinaulo a, ahoputara onye ọzọ ga-achị 1Ez 14:25-26; 2Ih 12:2-9

ndumodu unu ga-enye m maka mu inye ndi a osisa?"

⁷ Ha zara ya, "O buru na i ga-abu odibo nye ndi a taa, jeere ha ozi, nyekwa ha osisa di mma,* ha ga-anogide buru ndi ohu gi mgbe niile."

⁸ Ma o nabataghi ndumodu ndi okenye nyere ya, o gawkuru umu okorobia ndi ya na ha tokoro, bukwa ndi na-ejere ya ozi, ka ha nye ya ndumodu. ⁹ Rehoboam juru ha si, "Gini bu ndumodu unu? Gini bu osisa anyi ga-enye ndi a na-asị, 'Mee ka ibu arọ nna gi bokwasiri anyi di mfe?'"

¹⁰ Umu okorobia ahụ, bu ndi ya na ha tokoro, zaghachiri si, "Gwa ndi ahụ siri gi, 'Nna gi bokwasiri anyi ibu arọ, ma mee ka ibu anyi di mfe,' i ga-agwa ha, si, 'Mkpisiaka nta di n'aka m gbara okpotokpo kariya ukwu nna m. ¹¹ Nna m boro unu ibu arọ; aga m atukwasi ihe n'ibu ahụ mee ka o di arọ kariya. Nna m ji apipia dọọ unu aka na nti, maobu akpi ka m ga-eji mekpaa unu ahụ.'"

¹² Mgbe ubochi ato gasiri, Jeroboam na ndi Izrel† niile biaghachiri inuru osisa Rehoboam, dika eze kwuru, si, "Laghachitenu n'ubochi nke ato." ¹³ Eze sara ndi a okwu n'olu di ike. O juru ndumodu nke ndi okenye nyere ya, ¹⁴ ma gbasoro ndumodu nke umu okorobia nyere. O siri, "Nna m mere ka ibu unu di arọ, aga m eme ka ibu unu di arọ kariya. Nna m ji apipia dọọ unu aka na nti, aga m eji akpi mekpaa unu ahụ." ¹⁵ Ya

* **12:7** 12:7 Ilu 15:1; 2Ih 10:7 † **12:12** 12:12 Ndi Izrel a na-ekwu banyere ha n'ebe a, bu ndi Izrel nke alaeze ugwu ugwu.

mere, eze aṅaghị ndị ahụ ntị, n'ìhi mgbanwe nke ọ̀nọ̀du niile a sitere n'èbe ONYENWE ANYÌ nọ, ka e mezuo okwu ahụ ONYENWE ANYÌ gwara Jeroboam nwa Nebat site n'ọ̀nụ Ahija onye Shilo.

¹⁶ Mgbe Izrel niile hụrụ na eze jurụ ige ha ntị, ha zaghachiri ya sị,

“Olee oke anyị nwere n'ime Devid?

Olee ihe nketa anyị nwere n'ime nwa Jesi? Ndị Izrel, laanụ n'ụ̀lọ ikwu unu!

Gị Devid lekọ̀takwa ụ̀lọ nke gị.”

Ya mere, ndị Izrel lara n'ụ̀lọ ha. ¹⁷ Ma banyere ndị Izrel bi n'òbodo niile nke Juda, Rehoboam gara n'ihu buru eze ha.

¹⁸ Eze Rehoboam zipuru Adoniram, onyeisi na-elekota ndị ọ̀rụ mmanye, ma ndị Izrel niile ji nkume tugbuo ya. Ma eze Rehoboam jisiri ike gbaba n'ime ụ̀gbọ agha ya, gbalaga laa Jerusalem. ¹⁹ Ya mere, Izrel nọ na nnupu isi megide ụ̀lọ Devid ruo taa.

²⁰ Mgbe ndị Izrel nuru na Jeroboam alaghachitala, ha ziri ya ozi sị ya pụta n'ihu ọha mmadu. N'èbe ahụ ka ha nọ mee ya eze Izrel. Ọ dighi ebo ọ̀bula kwenyere iso ụ̀lọ Devid, kariakwa ebo Juda.

²¹ Mgbe Rehoboam bjarutere Jerusalem, ọ kpokotara ndị ụ̀lọ Juda niile na ndị ebo Benjamin, ha di nari puku na iri asato n'ọ̀nuogugu, umu okorobia ndi tozuru iga agha, ka ha gaa buso ụ̀lọ Izrel agha ma weghachitekwa alaeze n'okpuru ọ̀chichi Rehoboam, nwa Solomon.

²² Ma okwu Chineke rutere Shemaya onye nke Chineke ntị, sị, ²³ “Gwa Rehoboam, nwa Solomon eze Juda, na ndi Juda niile, na Benjamin na ndi

ozọ niile, si ha, ²⁴ Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru, 'Unu agakwala gaa buso ụmụna unu, bụ ndị Izrel agha. Laghachinụ, nwoke ọbụla n'ụlọ ya, n'ihị na ọ bụ m na-eme nke a.'" Ya mere, ha rubere isi n'okwu ONYENWE ANYỊ, onye ọbụla n'ime ha laghachikwara n'ụlọ ya dika ONYENWE ANYỊ nyere n'iwu.

Oyiyi ehi ọlaedo dị na Betel na Dan

²⁵ Mgbe ahụ, Jeroboam wusiri Shekem dị n'ala ugwu Ifrem ike, biri n'ebe ahụ. N'ebe ahụ ka o si puo, gaa wuo obodo Peniel.‡

²⁶ Ma Jeroboam chere n'obi ya, si "Ugbu a, ka alaeze nwere ike laghachikwa n'aka ụlọ Devid. ²⁷ N'ihị na ọ bụrụ na ndị mmadụ gaa ichụ aja n'ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ nke dị na Jerusalem, obi ha nwere ike laghachikwuru onyenwe ha, bụ Rehoboam eze Juda. Ha ga-egbu m, laghachikwuru eze Rehoboam."

²⁸ Mgbe ọ natachara ndumọdụ, eze kpuru ụmụ ehi ọlaedo abụo. Ọ siri ndị mmadụ, "Ọ bụ oke ọrụ nye unu igbago Jerusalem. Leenụ chi unu, ndị Izrel, ndị sitere n'Ijpt kpọpụta unu." ²⁹ Otu n'ime ha ka o guzobere na Betel, tinyekwa nke ozọ na Dan. ³⁰ Ihe a ghorọ mmehie diri ha, n'ihị na ndị mmadụ na-abia kpoo isiala nye nke di na Betel ma gaakwa ebe di anya, dika Dan, n'ihị ife ehi ọlaedo nke di n'ebe ahụ ofufe.

³¹ Jeroboam wuru ebe ichụ aja n'ebe di elu di iche iche. Ọ hoputara ndi nchujaja site n'etiti

‡ **12:25** 12:25 N'asụsụ Hibru Penuel bụ otu ozọ e si akpọ Peniel

ndị Izrel niile, § n'agbanyeghị na ha abughị ndị Livayi. ³² O hiwere mmemme a na-eme n'ụbọchị nke iri na ise n'ọnwa nke asatọ, dika mmemme a na-eme na Juda. O chụkwara aja n'ebe ichu aja. O mere nke a na Betel, chụọọ umu ehi ọlaedo ahụ o kpuru aja. O tinyere ndị nchụaja n'oru n'ebe niile di elu nke o mere ka ha diiri na Betel. ³³ N'ụbọchị nke iri na ise, n'ọnwa asatọ, bu onwa nke ya onwe ya cheputara, o churu aja di iche iche n'elu ebe ichu aja o wuru na Betel. Ya mere, o hiwere mmemme a ka o diiri ndi Izrel niile; ya onwe ya kwa gara chuo aja onyinye di iche iche n'elu ebe ichu aja.

13

Onye nke Chineke si Juda

¹ Otu onye nke Chineke si Juda bia Betel, site n'okwu nke ONYENWE ANYI oge Jeroboam guzo n'ebe ichu aja ka o chuo aja. ² O tiri mkpu n'oke olu megide ebe ichu aja ahụ dika okwu ONYENWE ANYI si di, "Ebe ichu aja, ebe ichu aja! Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu: 'A ga-amu otu nwa nwoke n'ulo Devid, aha ya ga-abu Josaya.* O ga-eji ndi nchujaja niile nke ebe di elu, bu ndi na-achu aja n'elu gi, chuo aja n'elu gi. A ga-esurekwa okpukpu ndi mmadu oku n'elu gi.'" ³ N'ubochi ahụ, onye nke Chineke ahụ kwuru okwu banyere ihe iribama ga-emezu. O kwuru

§ **12:31** 12:31 Mgbe ndi nchujaja gbapuru oso site na Jerusalem, n'ih i ze ndu site n'aka Jeroboam, o hoputara ndi nchujaja site n'etiti ndi Izrel niile, n'agbanyeghi na ndi a abughị ndi Livayi.
2Ih 11:13-17 * **13:2** 13:2 2Ez 23:15-16

sị, “Nke a bụ ihe ịrịbama ONYENWE ANYỊ ji emesi okwu ya ike: Ebe ịchụ aja a ga-agbawa ụzọ abụọ. Ntụ dị n’elu ya ga-awụsasi n’ala.”

⁴ Mgbe eze Jeroboam nūrū ihe onye nke Chineke ahụ kwuru megide ebe ịchụ aja Betel, o setipurū aka ya site n’ebe ịchụ aja ahụ sị, “Jidenū nwoke a!” Ma aka ahụ ọ setipurū tūgide nwoke ahụ kponwūrū na o nwekwaghị ike iweghachi ya azū ọzọ. ⁵ Ọzọkwa, ebe ịchụ aja ahụ gbawara abụọ, ntū dī n’elu ya wụsikwara n’ala dika ihe ịrịbama nke onye amūma Chineke nyere, site n’okwu ONYENWE ANYỊ.

⁶ Mgbe ahụ, eze siri onye nke Chineke ahụ, “Biko, rịọ ONYENWE ANYỊ Chineke gị, kpekwarā m ekpere ka e nyeghachi m aka m.” Ya mere, onye nke Chineke ahụ rịọrọ ONYENWE ANYỊ site n’ekpere, emekwara ka aka eze dighachi dikwa ka ọ dī na mbū.

⁷ Emesia, eze gwara onye nke Chineke ahụ okwu sị, “Soro m gaa n’ulọ m. Aga m enye gị ihe oriri, nyekwa gị onyinye.”

⁸ Ma onye nke Chineke ahụ zara eze sị, “Ọ būrū na i nye m ọkara ihe niile i nwere, agaghị m eso gị baa n’ime ulọ gị. Agaghị m erikwa nri gị maobū nūọ mmiri n’ebe a. ⁹ N’ihi na-enyere m iwu site n’okwu ONYENWE ANYỊ, sị, ‘Eriala nri, anukwala mmiri, esitekwala ụzọ i si gaa laghachi.’” ¹⁰ Ya mere, o sitere n’uzọ ọzọ lawa, nke na-abughị ụzọ o si bịa Betel.

¹¹ Ma o nwere otu onye amūma bụ agadi bi na Betel. Onye umū ya bīara kōrōrō ihe niile onye nke Chineke ahụ mere n’ubochi ahụ na Betel, ha kōkwaara nna ha ihe niile ọ gwara

eze. ¹² Nna ha juru ha, “Olee uzọ o gara?” Umụ ya ndị ikom ziri ya uzọ nke onye nke Chineke ahụ si Juda gara. ¹³ Mgbe ahụ, o siri umụ ya ndị ikom, “Jikekwaranụ m inyinya ibu m.” Ha jikekwaara ya inyinya ibu, o nokwasiri n’elu ya. ¹⁴ O gbasoro onye nke Chineke n’azu, o huru ya ka o no ala n’okpuru osisi ook, O siri ya, “O bu gi bu onye nke Chineke ahụ si Juda bia?”

O zara, “E, o bu mu onwe m.”

¹⁵ Onye amuma ahụ siri ya, “Soro m ka anyị gaa n’ulo m, ka i rie nri.”

¹⁶ Ma o siri, “Apughị m iso gi laghachi azu, maobu rie nri, ma o bukwa nuo mmiri obula n’ebe a. ¹⁷ N’ihi na a gwara m site n’okwu ONYENWE ANYI si, ‘Erikwala nri maobu nuo mmiri n’ebe ahụ, maobu soro uzọ i si gaa lotakwa.’”

¹⁸ Ma onye nke ozọ siri ya, “Mu onwe m bukwa onye amuma dika gi, mmuo ozi zikwara m ozi site n’okwu ONYENWE ANYI si, ‘Kporo ya ka o soro gi laghachi n’ulo gi, ka o rie nri, nuokwa mmiri.’” (Ma o gwara ya okwu ugha.) ¹⁹ Ya mere, nwoke nke Chineke ahụ soro ya laghachi rie nri, nuokwa mmiri.

²⁰ Ma mgbe ha abuo nodu na-eri ihe na tebul, okwu ONYENWE ANYI rutere onye amuma agadi ahụ nti, bu onye mere ka o loghachi azu. ²¹ O kporo onye nke Chineke ahụ si Juda bia si ya, “Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu, ‘N’ihi na i nupula isi n’okwu onu ONYENWE ANYI, hapu idebe iwu ONYENWE ANYI Chineke gi nyere gi. ²² I laghachikwara n’ebe a, rie nri, nuokwa mmiri, bu ebe o gwara gi si gi, erila nri, anukwala

mmiri. Ya mere, agaghị eli ozu gị n'ala ili nna gị ha.' ”

²³ Mgbe onye nke Chineke ahụ risiri nri, nùọkwa ihe ọ̀nụ̀nụ̀, ha kwadooro ya ịnyinya ibu nke onye amụma ahụ kpọghachiri ya azụ.

²⁴ Dịka ọ na-alaghachi, otu ọdum zutere ya n'uzọ, dọgbuo ya. Ma ọ hapụrụ ozu ya ka ọ tọgboro n'okporoụzọ, ma ịnyinya ibu ya ma ọdum ahụ dọgburu nwoke ahụ guzokwa n'akụkụ ozu ya. ²⁵ Ndị mmadụ na-agafe hụrụ ozu ahụ ka ọ tọgboro n'uzọ, hụkwa ka ọdum ahụ guzo n'akụkụ ya. Ndị a gara kọọ akụkọ ihe ha hụrụ n'uzọ n'obodo ebe onye amụma agadi ahụ bi.

²⁶ Mgbe onye amụma ahụ mere ka ọ laghachi azụ nuru ihe mere, ọ siri, “Ọ bu onye nke Chineke ahụ nupuru isi n'okwu ONYENWE ANYI. ONYENWE ANYI enyefeela ya n'aka ọdum, nke dọgburu ma gbukwaa ya, dika okwu ONYENWE ANYI doro ya aka na nti.”

²⁷ Mgbe ahụ, ọ siri umu ya ndi ikom, “Jikek-waranu m ịnyinya ibu.” Ha mere otu a. ²⁸ Ọ puru gaa chota ozu nwoke ahụ ka ọ tọgboro n'uzọ. Ịnyinya ibu ya na ọdum ahụ guzokwa n'akụkụ ozu ahụ. Ọdum erighi anu nwoke ahụ, ọ dọgbukwaghị ịnyinya ibu ahụ. ²⁹ Onye amụma agadi ahụ buliri ozu onye nke Chineke ahụ dọkwasi ya n'elu ịnyinya ibu ya, buru ya bughachi ya n'obodo, n'ihiruru ya uju, nakwa ili ya. ³⁰ O liri ozu onye nke Chineke ahụ n'ili nke aka ya. Mgbe o liri ya, ọ kwara akwa si, “Ewoo nwanna m!”

³¹ Mgbe o lisiri ya, ọ gwara ụmụ ya ndị ikom si, “Mgbe m nwurụ, lienụ m n’otu ili a e liri onye nke Chineke; doonụ ọkpụkpụ m ka ọ dịrị n’akụkụ ọkpụkpụ ya. ³² N’ihi na ozi ahụ niile o ziri site n’okwu ONYENWE ANYỊ megide ebe ichu aja di na Betel, na megidekwa ebe ulo arusi niile di n’ebe di elu n’obodo Sameria aghaghị imezu.”

³³ N’agbanyeghi ihe ndi a niile, Jeroboam esiteghi n’uzo ojojo ya tugharia. Kama o gara n’ihu hoputa ndi nchujaja maka ebe niile di elu site n’etiti ndi mmadu efu. Onye obula chorọ i bu onye nchujaja ka o doro nsọ maka ije ozi n’ebe niile di elu. ³⁴ †Nke a bu mmehie ezinaulo Jeroboam. O bu ya mere alaeze Jeroboam ji daa, meekwa ka e kpochapu ya n’elu uwa.

14

Amuma Ahija megide Jeroboam

¹ N’oge a, Abija nwa Jeroboam no n’oria nke di ukwu. ² N’ihi ya, Jeroboam siru nwunye ya, “Gaa, jikwaa onwe gi n’uzo mmadu na-enweghi ike imata na i bu nwunye Jeroboam. I ga-ejekwa Shailo, Ahija onye amuma no n’ebe ahụ, bu nwoke ahụ gwara m okwu na m ga-abu eze ndi nke a. ³ Chirikwa ogbe achicha iri, na achicha nta ole na ole, na otu karama mmanu anu, jekwuru ya. O ga-agwa gi ihe ga-eme banyere nwantakiri a.” ⁴ Nwunye Jeroboam mere ihe o kwuru, o biliri jee n’ulo Ahija na Shailo.

Ahija bu agadi nwoke n’oge a. O naghị ahukwa uzo n’ihi nka o kara. ⁵ Ma ONYENWE ANYI

† 13:34 13:34 1Ez 12:30; 2Ez 17:21

agwalari Ahija okwu si ya, “Nwunye Jeroboam na-abia ijuta ase n’aka gi banyere nwa ya nwoke ahu na-adighi ike, osisa di otu a ka i ganye ya. Mgbe o ga-abia ihu gi o ga-eme onwe ya dika o bughị nwunye Jeroboam.”

⁶ Mgbe Ahija nuru uda nzo ukwu ya ka o na-abata n’onu uzọ, o kporo ya oku si ya, “Bata, nwunye Jeroboam. Gini mere i ji jie ejiji dika onye ozo? Enwere m akuko ojoo m ga-akoro gi

⁷ Ga gwa Jeroboam si ya, Otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, ‘Esi m n’etiti ndi m welie gi elu, mee gi ka i buru onye ga-achi ndi m, bu Izrel.

⁸ Adowapuru m alaeze Izrel site n’ulo Devid nye gi ya, ma i geghi nti n’iwu m, maobu debe ha dika ohu m Devid debere ihe niile m nyere ya n’iwu. Onye echiche obi ya na ihe na-atọ obi ya utọ mgbe niile bu idebe iwu m, na ime ihe ziri ezi n’anya m. ⁹* Ma ihe ojoo i mere adila ukwu karia nke ndi niile bu gi uzọ buru eze mere. I kpuolara onwe gi chi ndi ozo, chi ndi e ji ola kpuo, si otu a kpasuo m iwe, gbaka m azu gi.

¹⁰ “N’ihi ihe ndi a, aga m eme ka ihe ojoo biakwasị ezinaulo Jeroboam. Aga m ekpochapukwa umu ndi ikom gi niile, ma ndi ohu, ma ndi nwe onwe ha no n’ala Izrel. Aga m ekpochapukwa ulo Jeroboam dika mmadu si ekpochapu nsi anu, ruo mgbe e kpochapuru ha niile. ¹¹ Nkita ga-eri ozu ndi nke Jeroboam ndi nwuru n’ime obodo, ma ndi nwuru n’ohia ka anu ufe nke eluigwe ga-eri ozu ha. ONYENWE ANYI ekwuola ya.’

* **14:9** 14:9 1Ez 12:28; 2Ih 11:15

12 “Ma gi onwe gi, Laa n’ulo gi. Mgbe i na-azobanye ukwu gi n’obodo, nwokorobia ahụ ga-anwu. 13 Ndi Izrel niile ga-akwa akwa n’ihi ya lie ya. O bu naani ya bu onye a ga-eli eli, n’ihi na n’ime ezinaulo Jeroboam, o bu naani n’ime nwokorobia a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel chotara ihe di mma.

14 “Ma ONYENWE ANYI ga-emekwa ka eze ozo bilie n’Izrel, onye ga-ekpochapu ezinaulo Jeroboam niile. O bidola taa, e, ma ugbu a kwa! 15 ONYENWE ANYI ga-eti Izrel ihe, mee ka o maa jijiji dika osisi achara nke ikuku na-ebughari n’ime mmiri. O ga-ehopu Izrel site n’ezi ala o nyere nna nna ha, fesaa ha n’ofe osimiri Yufretis, n’ihi na ha akpasuola iwe ONYENWE ANYI site n’iguzobe ogidi ofufe Ashera. 16 O ga-agbakuta Izrel azu n’ihi mmehie Jeroboam mere, ma meekwa ka Izrel niile soro ya mehie.”

17 Mgbe ahụ, nwunye Jeroboam biliri laghachi Tiaza. Ma nwokorobia ahụ nwuru mgbe o na-azobata ukwu ya n’onu uzọ ulọ ha. 18 Ha liri ya, ndi Izrel niile rukwara uju n’ihi ya, dika okwu ONYENWE ANYI si di, nke o kwuru site n’onu Ahija, onye amuma.

19 Ihe niile ozo Jeroboam mere, na ihe niile banyere ibu agha ya niile, na otutu ihe ozo di iche iche banyere ochichi ya, ka e dere n’akwukwo akuko ihe ndi eze Izrel mere. 20 Jeroboam chiru Izrel iri afo abuo na abuo. O sooro ndi nna nna ya ha dina n’onu, nwa ya Nadab ghoro eze n’onodu ya.

Rehoboam, eze Juda

²¹ N’oge a, Rehoboam nwa Solomọn, bụ eze Juda. O gbara iri afọ anọ na otu mgbe o malitere ibụ eze. O chiri afọ iri na asaa na Jerusalem, bụ obodo ahụ ONYENWE ANYỊ hoooro site n’etiti ebo niile nke Izrel, bụ ebe o ga-akpokwasi Aha ya. Aha nne ya bụ Naama, onye Amon.

²² Mgbe ahụ, ndị Juda mehiekwara megide ONYENWE ANYỊ. Ha sitere n’otutu mmehie ha mere, nke kariri mmehie nke ndi nna ha ochie mere, kpasuo ekworo ya. ²³ Ha wukwara nye onwe ha ebe ichu aja na ogidi arusi n’elu ugwu niile, na ogidi chi Ashera, na n’okpuru osisi obula akwukwo ndu di n’elu ya.† ²⁴ E nwere ndi ikom akwuna n’ala ahụ, ndi no n’ulo arusi ha di iche iche. Ndi mmadu mere udi ihe aru ahụ nke ndi mba niile ndi ahụ na-eme, bụ mba ndi ahụ ONYENWE ANYỊ sitere n’ihu ndi Izrel chupu.

²⁵ N’afọ nke ise, nke ochichi eze Rehoboam, Shishak, eze Ijpt, busoro Jerusalem agha. ²⁶ O buoro akụ niile di n’ime ulo ONYENWE ANYI, na akụ niile dikwa n’uloeze. O kwakoro ihe niile, werekwa ota olaedo niile ndi ahụ Solomọn kpuru. ²⁷ Ma eze Rehoboam kpuru ota bronz i ji dochie ndi ahụ, nyefee ha n’aka ndiisi ndi nche, bụ ndi na-eche n’onu uzọ uloeze nche ka a lekota ha anya. ²⁸ Mgbe obula eze na-aga n’ulosọ ukwu ONYENWE ANYI, ndi nche na-ebu ota ndi ahụ, emesia, ha na-ebughachikwa ha n’ime ulo ndi nche.

† **14:23** 14:23 Mgbe ndi Izrel wuru ebe ichu aja na ogidi arusi, ha nupuru isi site n’iwu Chineke nyere ha n’akwukwo Opu 23:24; 34:13-14; Dit 7:5; 12:2-3

29 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Rehoboam, na ihe niile o mere, ọ bụ na e degħi ha n'akwukwo akukọ ndị eze Juda? 30 Agha digidere n'etiti Rehoboam na Jeroboam ubochi niile nke ndu ha. 31 Rehoboam sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid. Aha nne ya bu Naama, onye Amon. Abija nwa ya ghoro eze n'onodu ya.

15

Ọchịchị eze Abija

1 Abija malitere ibu eze Juda, n'afọ iri na asato nke ọchịchị eze Jeroboam nwa Nebat. 2 O chirị afọ atọ na Jerusalem. Aha nne ya bu Maaka, nwa nwanyị Abishalom.

3 O mere mmehie niile nna ya mere n'ihu ya; o jighi obi zuruoke gbasoo ONYENWE ANYI Chineke ya, dika obi nna nna ya Devid di. 4 Ma n'ih i Devid, ONYENWE ANYI Chineke ya nyere ya oriọna na Jerusalem, site na-ime ka nwa ya nwoke nochie onodu ya nakwa ime ka Jerusalem guzosie ike. 5 N'ih i na Devid mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI, o dighikwa iwu ONYENWE ANYI obula nke o na-edebeghi n'ubochi ndu ya niile, ma o bugh i naani ihe banyere okwu Uraya, onye Het.

6 Agha di n'etiti Abija na Jeroboam n'ubochi niile nke ndu Abija. 7 Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ọchịchị Abija, o bu na e degħi ha n'akwukwo akukọ ndi eze Juda? Agha digidere n'etiti Abija na Jeroboam. 8 Abija sooro nna nna

ya ha dina n'ọnwu, e lie ya n'obodo Devid. Asa, nwa ya nwoke ghorọ eze n'ọnọdu ya.

Asa, eze Juda

⁹ N'afọ nke iri abụọ nke ọchịchị Jeroboam eze Izrel, ka Asa ghorọ eze Juda. ¹⁰ Ọ chiri iri afọ anọ na otu na Jerusalem. Aha nne nne ya bụ Maaka, nwa nwanị Abishalom.

¹¹ Asa mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI dika Devid nna ya mere.* ¹² Ọ sitere n'ala ahụ niile chụpụ ndị ikom akwuna ụlọ arụsị niile, wezugakwa arụsị niile nke ndị nna nna ya ha mere. ¹³ Ọ chụdakwara ọbụladi nne nne ya bụ Maaka, site n'ọnọdu ya dika nne eze, n'ihị na ọ kpuru ihe arụ, ogidi Ashera maka iji fee ya ofufe. Asa gbuturu ya kpoọ ya oku na ndagwurugwu iyi Kidron. ¹⁴ Ọ bụ ezie na o wezugaghị ugwu niile di elu, ma Asa ji obi zuruoke jere ONYENWE ANYI ozi n'oge ndu ya niile. ¹⁵ Ọ webatara n'ime ulonso ONYENWE ANYI ọlaocha na ọlaedo na ihe niile nke nna ya na ya onwe ya doro nsọ.

¹⁶ Ma agha digidere n'etiti Asa na Baasha, eze Izrel ubochi ochichi ha niile. ¹⁷ Baasha eze Izrel, busoro Juda agha, wuchie Rema igbochi onye obula na-apu apu maobu onye na-abata abata n'oke ala Asa, eze Juda.

¹⁸ Mgbe ahụ, Asa chiri ọlaocha na ọlaedo niile di n'uloaku ulonso ONYENWE ANYI, na ndi di n'uloeze ya, nyefee ya n'aka ndi ozi ya ka ha chiri ha zigara Ben-Hadad, nwa Tabrimom, nwa Hezion, bu eze Aram, onye na-achi na Damaskos, si, ¹⁹ "Biko, ka anyi gbaa ndu dika nna m na nna

* **15:11** 15:11 2Ih 14:2; 1Ez 9:4; 14:8

gi mere. Lee, ana m ezitere gi onyinye olaocha na olaedo. Ugbu a, mebie oğbūgba ndū dī n'etiti gi na Baasha, bụ eze Izrel, ka o si n'ebe m nọ wezuga onwe ya.”

²⁰ Ben-Hadad kwenyere eze Asa, zipu ndi ochiagha ndi agha ya ka ha gaa buso obodo Izrel niile agha. O lugburu Ijon, Dan, Ebel-Bet-Maaka na ala Kineret niile, tinyere ala niile nke ndi Naftali. ²¹ Mgbe Baasha nuru nke a, o kwusiri iwu Rema, laghachi biri na Tiaza. ²² Mgbe ahụ, eze Asa nyere iwu zigara ndi Juda niile, na o dighi onye iwu ahụ hapuru, ha biara bupusia nkume na osisi niile di na Rema, nke Baasha ji na-ewu ihe n'ebe ahụ. Eze Asa ji ihe ndi a wulie Geba nke Benjamin, wuokwa Mizpa.

²³ Ma banyere ihe ndi ozọ niile mere n'oge ochichi Asa, na ihe niile o ruputara na obodo niile ndi o wuru, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ihe e mere n'oge ndi eze Juda? Ma o rjara orja nke metutara ukwu ya abuo, mgbe o mere agadi. ²⁴ Asa sooro ndi nna nna ya ha dina nonwu, e lie ya n'ebe e liri ha, n'obodo Devid, bu nna ya. Jehoshafat nwa ya ghorọ eze nonodu ya.

Nadab, eze Izrel

²⁵ Nadab, nwa Jeroboam, malitere ibu eze Izrel, n'afọ nke abuo nke Asa, eze Juda. O chiri Izrel afọ abuo. ²⁶ O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI. O gbasoro uzọ niile nke nna ya ma na-emekwa otu mmehie ahụ nke nna ya ji duba Izrel n'ime mmehie.

²⁷ Baasha nwa Ahija, onye si n'ebo Isaka gbara izu ojo megide ya. O tidara ya na Gibeton, n'otu

obodo ndi Filistia, mgbe Nadab na ndi Izrel niile nochibidoro ya. ²⁸ Baasha gburu Nadab, nochie onodu ya dika eze, n'afọ nke atọ nke ochichi Asa, eze Juda.

²⁹ Ngwangwa, mgbe o malitere ochichi ya, o gburu ndi ezinaulo Jeroboam niile. O kweghi ka onye obula na-eku ume fodu, kama o lara ha niile n'iyi, dika okwu ONYENWE ANYI kwuru site n'onu onyeozi ya, bu Ahija onye Shilo. ³⁰ Ihe ndi a mere n'ih i mmehie niile Jeroboam mere, nke o mere ka Izrel mee, nakwa n'ih i na o kpasuru ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel iwe.

³¹ Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Nadab, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ihe mere n'oge ndi eze Izrel? ³² Ma agha digidere n'etiti Asa na Baasha, eze Izrel, ubochi ochichi ha niile.

Baasha, eze Izrel

³³ N'afọ nke atọ nke Asa, eze Juda, Baasha nwa Ahija ghorọ eze ndi Izrel niile na Tiaza. O chiri iri afọ abuo na abuo. ³⁴ O mere otutu ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI. O gbasoro uzọ ojoo niile nke Jeroboam, jeekwa ije n'ime otu mmehie ahụ nke Jeroboam dubara ndi Izrel ime.

16

¹ Mgbe ahụ, ozi ONYENWE ANYI sitere n'onu Jehu, nwa Hanani banyere Baasha, eze Izrel si ya, ² "Esi m n'aja welie gi elu, mee gi onye ochichi ndi m Izrel. Ma i jeela ije n'uzo ojoo niile nke Jeroboam. I meela ka ndi m bu Izrel mmehie, si otu a kpasuo m iwe site na mmehie

ha. ³ Ya mere, aga m ekpochapụ Baasha na ezinaụlọ ya, m ga-emekwa ụlọ gị ka ọ dika ụlọ Jeroboam, nwa Nebat. ⁴ *Onye ọbụla nke metutara Baasha nke nwurụ n'ime obodo ka nkịta ga-eri ozu ya, ma ndị nwurụ n'ohia ka anụ ufe nke eluigwe ga-eri ozu ha.”

⁵ Akụkọ niile banyere ọrụ Baasha rurụ, na ibu agha ya niile, e degị ha n'akwukwo akụkọ ọrụ ndị eze Izrel? ⁶ Baasha sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwu, e lie ya na Tiaza. Ela, nwa ya nwoke, nọchiri ọnọdụ ya dika eze.

⁷ Ma ozi ONYENWE ANYI si n'ọnu Jehu onye amuma, nwa Hanani bịa Baasha na ndị ezinaụlọ ya n'ihie ihe ọjọọ niile o mere, si otu a kpasuo ONYENWE ANYI iwe. Ọ bụ ezie na ọ maara na Onyenwe anyi kpochapuru ezinaụlọ Jeroboam n'ihie ihe ọjọọ o mere, ma Baasha gara n'ihu mee ihe ọjọọ.

Ela, eze Izrel

⁸ Ela, nwa Baasha, malitere ibụ eze Izrel n'iri afọ abụọ na isii nke ibụ eze Asa, eze Juda. Ma naani afọ abụọ ka ọ chiri dika eze na Tiaza.

⁹ Mgbe ahụ, Zimri, ọchiagha na-achị okara ụgbọala agha eze, gbara izuzu megide ya. N'oge a, Ela nọ na-anụ mmanya na Tiaza, n'ụlọ Aza, onye na-elekota ụlọeze di n'obodo ahụ. Ọ nụkwara mmanya ahụ nubiya ya oke. ¹⁰ Zimri batara kụdaa ma gbukwaa ya. Ọ bụ n'iri afọ abụọ na asaa nke ọchichi Asa, eze Juda. Ọ buuru eze n'ọnọdụ ya.

* **16:4** 16:4 1Ez 14:11; 21:24

¹¹ Ngwangwa ọ ghorọ eze, nọkwasi n'ocheeze ya, o gburu mmadụ niile nọ n'ezinaụlọ Baasha. Ọ hapụghị ọ bụladị otu nwoke. O gburu ikwu na ibe Baasha, na ndị enyi ya niile. ¹² Ya mere, Zimri kpochapụrụ ndị ezinaụlọ niile Baasha, n'usoro okwu ONYENWE ANYỊ kwuru megide Baasha site n'ọnu onye amụma ya bụ Jehu. ¹³ N'ihie mmehie niile nke Baasha na nwa ya Ela mere, na nke ha ji mee ka Izrel mehie, bụakwa kpasuo iwe ONYENWE ANYỊ bụ Chineke Izrel, site n'arụsị ha niile na-abaghị uru.

¹⁴ Akụkọ banyere ọchịchị Ela, na ihe niile o mere e degị ha n'akwụkwọ ọchịchị ndị eze Izrel?

Zimri, eze Izrel

¹⁵ N'afọ nke iri abuo na asaa nke ọchịchị Asa, eze Juda, ka Zimri chirị ubochi asaa na Tiaza. N'oge a, ndi agha Izrel mara ulo ikwu na Gibeton, obodo ndi Filistia na-ebu agha. ¹⁶ Mgbe ha nuru na Zimri egbuola eze ha, ha niile kwekotara mee Omri eze ohuru ha. Omri bu onyeisi agha ndi agha Izrel niile. ¹⁷ N'ihie nke a, Omri duuru ndi agha ahụ nọ na Gibeton bia ibuso Tiaza, isi obodo Izrel agha. ¹⁸ Mgbe Zimri huru na-adotala obodo ahụ n'agha, ọ banyere n'ulo elu di n'uloeze, sunye onwe ya na ulozeze ahụ oku. O si otu a nwuo, ¹⁹ n'ihie na Zimri n'onwe ya mere ihe ojojo n'anya ONYENWE ANYI dika Jeroboam. Ọ kporo isiala nye arusi, dubakwa umu Izrel n'ime mmehie.

²⁰ Akụkọ banyere Zimri na ihe ojojo niile o mere e degị ha n'akwụkwọ akụkọ ọchịchị ndị eze Izrel?

Omri, eze Izrel

²¹ Ma n'oge a, ndị Izrel kere onwe ha ụzọ abụọ maka onye ga-abụ eze ha. Otu ụzọ dīnyeere Omri, ndị nke ọzọ dīnyeere Tibni, nwa Ginat. ²² Ma ndị dīnyeere Omri dī ike karịa ndị dīnyeere Tibni, nwa Ginat. Ya mere, Tibni nwurū. Omri ghọkwara eze Izrel.

²³ Asa, eze Juda anọla iri afọ atọ na otu dīka eze mgbe Omri malitere ibụ eze Izrel. Omri chīrī Izrel afọ iri na abụọ, afọ isii n'ime afọ ndị a na Tīaza. ²⁴ Omri zurū ala ugwu ugwu a na-akpọ Sameria site n'aka Shema, kwuọ ya talenti ọlaocha abụọ. O wuru obodo ọhūrū n'ugwu ahụ guọ aha ya Sameria, n'ihī na aha onyenwe ala ahụ na mbụ bụ Shema.

²⁵ Ma Omri mere ihe ọjọọ n'anya ONYENWE ANYỊ karịa ndị eze Izrel niile buru ya ụzọ. ²⁶ Ọ kpọrọ isiala nye arụsị, dīka Jeroboam nwa Nebat mere. O dubakwara ndị Izrel n'ime mmehie. N'ihī nke a o mere ka iwe wee ONYENWE ANYỊ, Chineke Izrel, n'ihī arụsị nzuzu ha.

²⁷ Akukọ ihe niile Omri mere, ọ bụ na e degħī ha n'akwukwọ akukọ ọchīchī ndị eze Izrel? ²⁸ Omri sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e lie ya na Sameria. Ehab, nwa ya għorọ eze n'ọnọdụ ya.

Ehab, aghọọ eze Izrel

²⁹ N'afọ nke iri atọ na asatọ nke ọchīchī eze Asa na Juda, ka Ehab, nwa Omri, malitere ichī dīka eze n'Izrel. Ọ chīrī ndị Izrel iri afọ abụọ na abụọ na Sameria. ³⁰ Ehab nwa Omri mere ihe ọjọọ n'anya ONYENWE ANYỊ karịa ndị eze niile buru

ya ụzọ. ³¹ Ọ bughị naanị na ọ gụrụ mmehie niile Jeroboam nwa Nebat mere dị ka ihe dị nta, kama ọ gara n'ihu lụọ Jezebel, nwa nwanyị Etbaal, eze ndị Saịdọn.† Ọ bidokwara ikpọ isiala nye arụsị Baal, na ife ya ofufe. ³² Ọ guzobere ebe ichụ aja nye Baal, n'ụlọ arụsị Baal nke o wuru na Sameria. ³³ Ehab manyere ogidi chi Ashera, si otu a kpasuo ONYENWE ANYỊ bụ Chineke nke Izrel iwe karịa otu ndị eze Izrel niile bu ya ụzọ chịa si mee.

³⁴ Mgbe Ehab na-achị, ka Hiel, onye Betel, wughachiri obodo Jeriko. Ọkpara ya bụ Abiram nwurụ, mgbe ọ tọrọ ntọala obodo ahụ, ka ọ guzobere ọnu ụzọ ama ya ọtọ, nwa ya nwoke nke nta aha ya bụ Segub nwurụ, imezu okwu ONYENWE ANYỊ kwuru site n'ọnu Joshua nwa Nun.

17

Ịlajja ekwuo maka oke ụnwụ nke ga-ada

¹ Ugbu a, Ịlajja onye Tishbe, onye si obodo Tishbe, nke dị n'ala Gilead, sịrị Ehab, “Eji m aha ONYENWE ANYỊ Chineke Izrel dị ndụ, onye m na-eife na onye m na-ejere ozi na-agwa gị na igirigi agaghị ada, mmiri agaghị ezo ọzọ n'afọ ndị a na-abịa karịa ma ọ bughị naanị site n'okwu ọnu m!”

Ugoloma ebutere Ịlajja nri

² Okwu ONYENWE ANYỊ rutere Ịlajja ntị, sị ya, ³ “Si n'ebe a puọ. Soro ụzọ ọwụwa anyanwụ, gaa zoo onwe gị n'akụkụ iyi Kerit, n'akụkụ ọwụwa

† **16:31** 16:31 Dit 7:3; Nkp 18:7

anyanwụ ya, nke bụ n'ihu Jodan. ⁴ Nọdụ n'ebe ahụ n'ụọ mmiri si n'iyi ahụ, riekwa nri ọbụla ụmụ ugołoma ga-ebutere gị, n'ih i na enyela m ha iwu ka ha nye gị nri.”

⁵ O mere ihe ONYENWE ANYI gwara ya ka o mee. Ọ gara n'akukụ iyi nta Kerit n'akukụ ọwụwa anyanwụ Jodan n'ọrọ n'ebe ahụ. ⁶ Ugołoma na-ebutere ya achicha na anụ, ụtutu na anyasi niile. Ọ na-anụkwa mmiri site n'iyi ahụ.

Ịlajja na Nwanyị Zarefat

⁷ Ma mgbe ụbọchị ụfọdụ gasiri, mmiri ahụ tara, n'ih i na mmiri adighi ezokwa n'ala ahụ. ⁸ Okwu ONYENWE ANYI biakwutere ya, ⁹ “Bilie, jee Zarefat, obodo di Saidon nso, biri n'ebe ahụ. O nwere otu nwanyị di ya nwuru, onye m nyere iwu ka o nye gị nri.” ¹⁰ Ịlajja biliri jee Zarefat. Mgbe o ruru ọnu ụzọ ama e si abanye obodo ahụ, ọ huru otu nwanyị di ya nwuru ka ọ nọ na-achikota nkụ. Ịlajja kporo ya oku si ya, “Biko, kutere m ntakiri mmiri n'iko ka m n'ụọ.” ¹¹ Mgbe nwanyị ahụ na-aga ikute mmiri ahụ, Ịlajja kporo ya oku ọzọ si ya, “Biko, wetara m otu iberibe achicha ka m taa.”

¹² Ma nwanyị ahụ zara si ya, “Dika ONYENWE ANYI Chineke na-adi ndu, enweghi m achicha ọbula n'ulo m. Naani ihe m nwere bu otu njuaka utu oka di n'ite, na mmanu ntakiri di na karama. Ugbu a, ana m achikota nkụ ka m baa ga siere onwe m siekwara nwa m nri, ka anyi rie, chere onwu ga-abia egburu anyi.”

¹³ Ịlajja siri ya, “Atula egwu! Gaa mee dika i kwuru. Ma naani buru ụzọ meere m ogbe

achicha ntakiri site n'ihe i nwere, wetara m ya. Emesia, mee nke gi na nwa gi ga-eri. ¹⁴ N'ihi na nke a bu ihe ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, 'Utụ oka di n'ite ahụ agaghị agwụ, mmanụ ahụ di n'ite ahụ agakwaghị akọ tutu ruo ubochi ahụ ONYENWE ANYI ga-ezite mmiri ozuzo n'ala a.' "

¹⁵ Nwanyị ahụ mere dika Ilaija kwuru. Sitekwa n'ubochi ahụ gaa n'ihu, ihe oriri akokwaghị Ilaija na nwanyị ahụ, na ezinaulo ya. ¹⁶ N'ihi na utu oka ahụ agwughị, mmanụ akokwaghị nwanyị ahụ, dika okwu ONYENWE ANYI kwuru site n'onu Ilaija, onye amuma.

¹⁷ Mgbe ihe ndi a gasiri, nwa nwanyị ahụ nwe ulo rịara oria. Orija a biara sie ike nke ukwu na ume afodughị n'ime ya. ¹⁸ Mgbe ahụ, nwanyị ahụ kwaara akwa biakwute Ilaija si ya, "Ewoo, onye nke Chineke, gini ka i nwere megide m? I biara ka i chetara m mmehie m, na igbu nwa m nwoke?"

¹⁹ Ilaija zara si ya, "Kunye m nwa gi nwoke." Ilaija kuuru ya site n'aka nne ya rigoo n'ulo elu ebe ya onwe ya na-edina,* nibe ya n'elu ihe ndina ya. ²⁰ O kpokuru ONYENWE ANYI si ya, "ONYENWE ANYI Chineke m, gini mere i ji wetara nwanyị a m bi n'ulo ya ihe mgbu site n'ikwe ka nwa nwoke ya nwuo?" ²¹ Ilaija gbatiri onwe ya n'ahụ nwantakiri ahụ ugboro atọ, kpokuo ONYENWE ANYI, si, "Biko, ONYENWE ANYI Chineke m, kwere ka mkpuruobi nwantakiri a laghachikwute ya."

* **17:19** 17:19 Onuulo a, bu ebe e debere maka ndi obia nakwa ichekwa ihe oriri.

22 ONYENWE ANYỊ nuru ekpere Ilaia, ndu nwantakiri ahụ laghachikwutere ya, o dikwara ndu ozo. 23 Mgbe ahụ, Ilaia kuuru ya si n'ulo elu ahụ rịdata, kunye ya nne ya, gwa ya okwu si, "Lee, nwa gi di ndu!"

24 Nwanyị ahụ sirị Ilaia, "Ugbu a, amatala m na i bu onye nke chineke, na okwu ONYENWE ANYI si n'onu gi aputa bu eziokwu."

18

Ilaia na Obadaya

1 Mgbe otutu oge gasiri, n'afọ nke ato, okwu ONYENWE ANYI rutere Ilaia nti, "Bilie, gaa gosi Ehab onwe gi. Aga m emekwa ka mmiri zookwa n'ala a." 2 Ya mere, Ilaia puru gaa igosi Ehab onwe ya.

Ma unwu di na Sameria n'oge a siri nnoo ike. 3 O nwere otu nwoke na-elekota ihe di n'ezinaulo Ehab. Aha ya bu Obadaya. (O bu nwoke ji obi ya niile kwere na ONYENWE ANYI. 4 Mgbe eze nwanyi bu Jezebel na-egbu ndi amuma ONYENWE ANYI choo igbuchapu ha, o bu Obadaya zoro nari ndi amuma n'ime ha n'ime ogba nkume. O zoro iri ndi amuma ise n'otu ogba nkume, zookwa iri ndi amuma ise foduru n'ime ogba nkume ozo. Emesia, o na-ewegara ha nri na mmiri n'ebe ahụ.) 5 Ehab kporo Obadaya si ya, "Jegharja n'ala a niile nyochaputa na ndagwurugwu na isi iyi niile, ebe ahija ndu di. Gbutere inyinya na inyinya muul m ahija ahụ ka ha taa ghara inwu, ka anyi gharakwa igbu ha." 6 Ha kere ala ahụ n'etiti onwe ha. Ehab sitere otu akuku, ma Obadaya sitere akuku nke ozo.

⁷ Ọ dighị anya, na mberede, Ọbadaya hụrụ Ịlajja ka ọ na-abịa izute ya. Ọbadaya matara na ọ bụ ya. N’ihi ya, ọ dara n’ala kpuo ihu ya n’ala sị, “Ọ bụ gị ka m hụrụ n’ezie, onyenwe m, Ịlajja?”

⁸ Ịlajja zara sị ya, “E, ọ bụ m. Ugbu a gaa gwa onyenwe gị, ‘mụ bụ Ịlajja nọ n’ebe a.’”

⁹ Mgbe ahụ, Ọbadaya juru Ịlajja sị, “Gini bụ ihe m mejoro, nke mere i ji na-achọ inyefe ohu gị n’aka Ehab ka o gbuo ya? ¹⁰ Dika ONYENWE ANYI Chineke gị sị adi ndu, o nwebeghi mba maobu alaeze di nke nna m ukwu na-ezigaghi mmadu icho gi. Ebe obula o gara a na-akorọ ya na Ịlajja anoghi n’ebe ahụ. Ehab na-eme ka eze obodo ahụ nọo iyi na ihe ọ na-ekwu bụ eziokwu. ¹¹ Ma ugbu a, i na-asị m gaa gwa Onyenwe m na, ‘Ịlajja nọ n’ebe a.’ ¹² Ọ burukwanu na m esite n’ebe a puo, onye ma ebe Mmuo ONYENWE ANYI ga-ebuga gi. Mgbe ahụ, ọ buru na Ehab abia hapu ihu gi, ọ ga-egbu m. N’ihi na mu bu ohu gi bu onye na-efe ONYENWE ANYI ofufe siteri na mgbe m bu okorobia. ¹³ Ọ bu na onyenwe m anughi ihe m mere mgbe Jezebel no na-egbu ndi amuma ONYENWE ANYI? E zoro nari ndi amuma ONYENWE ANYI n’ime ogba nkume abuo, iri ise n’ime otu ogba nkume, iri ise n’ime otu ogba nkume ka m zoro ha, jirikwa nri na mmiri onunu zuo ha. ¹⁴ Ma ugbu a i na-agwa m si m, ‘Gaa gwa onyenwe gi na Ịlajja abiala.’ Ọ ga-egbukwa m!”

¹⁵ Ma Ịlajja zara sị ya, “Dika ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile na-adi ndu, onye m na-ejere ozi, ana m agwa gi na agaghi

m esi n'ebe a puo tutu ruo mgbe m gosiri Ehab onwe m taa."

Ilaija n'ugwu Kamel

¹⁶ Mgbe ahụ, Obadaya puru gaa koro Ehab na Ilaija abiala. Emesia, Ehab putara izute Ilaija.

¹⁷ Mgbe o huru Ilaija, Ehab siri ya, "O bu gi onwe gi bu nke a, gi onye na-emekpa Izrel ahụ?"

¹⁸ Ilaija zara si Ehab, "O nweghi mgbe m ji butere Izrel nsogbu. O bu gi onwe gi na ezinaulo nna gi na-ebutere Izrel nsogbu. Unu agbakutala iwu ONYENWE ANYI azu, gbasoro chi Baal di iche iche.* ¹⁹ Ugbu a, kpokota ndi Izrel niile ka ha zute m n'ugwu Kamel. Kpoptakwa ndi amuma Baal onuogugu ha di nari ano na iri mmadu ise, na ndi amuma Ashera, ndi di nari ano, bu ndi na-eso eze nwanji Jezebel eriko ihe na tebu ya."

²⁰ Ehab zigara ozi kpokota ndi Izrel niile, na ndi amuma ahụ niile. Ha niile biakwara n'ugwu Kamel. ²¹ Ilaija gara n'ihu ndi a, si ha, "O bu ruo ole mgbe ka unu ga-akwusi inwe obi abuo? O buru na ONYENWE ANYI bu Chineke unu, soronu ya! Ma o burukwanu na unu ekpebie na Baal bu chi unu, soronu ya."

Ma ndi zoro n'ebe ahụ ekwughị ihe obula.

²² Mgbe ahụ Ilaija siri ha, "Leenu! O bu mu onwe m, naani m, bu onye amuma ONYENWE ANYI foduru, ma ndi amuma Baal di nari ano na iri ise n'onuogugu. ²³ Ugbu a wetanu oke ehi abuo ka ndi amuma Baal horo otu oke ehi, nke ha choro. Ha ga-egbujasi ya, tukwasi ya n'elu nkụ di n'ebe ichu aja, ma ha aghị amunye oku

* **18:18** 18:18 1Ez 16:30-33

ọbụla n'okpuru ya. Mụ onwe m ga-akwado oke ehi nke ọzọ tụtwaị ya n'elu nkụ ma agaghị m amụnyekwa ọkụ n'okpuru ya. ²⁴ Emesịa, unu ga-akpọku chi Baal† unu, mụ onwe m kwa ga-akpọku aha ONYENWE ANYI. Ọ ga-erukwa na chi ga-eji ọkụ za, chi ahụ bụ Chineke.”

Ndi Izrel niile zara si, “Okwu gi di mma.”

²⁵ Ilaija gwara ndi amuma Baal, si, “Ebe unu di otutu, burunu uzọ horo otu oke ehi n'ime ehi abuo a dozie ya. Unu amunyekwala ya oku n'okpuru, kama kpokuonu chi unu.” ²⁶ Ya mere, ndi amuma Baal weere oke ehi ahụ e nyere ha doziekwa ya.

Mgbe ahụ, ha kpokuru aha Baal, chi ha. Site n'ututu tigide mkpu ruo n'etiti ehie na-asị “O Baal, biko, zaa anyi.” Ma o nweghi ihe ha nuru site nonu Baal. Ọ dikwaghi onye zara ha. Ha malitere ite egwu gburugburu ebe ichu aja ahụ ha kwadoro.

²⁷ N'ihe di ka n'etiti ehie, Ilaija malitere ichi ha ochi, na ikwa ha emo. Ọ gwara ha okwu si ha, “Tisienu mkpu ike ka Baal nwe ike inu aririo unu. N'ezie, o bu chi! Ma eleghi anya o no n'oke echiche, maobu o ji oru n'aka, maobu o gara njem. Ma eleghi anya o na-arahu ura. Ọ chorọ onye ga-akpote ya.” ²⁸ Ndi amuma a tiri mkpu n'oke olu dika ha si eme. Ha ji mma na ube na-egbukasi onwe ha ahụ, tutu ruo mgbe obara malitere isite ha n'ahụ na-agbaputa. ²⁹ Ma mgbe etiti ehie gasiri, ha nogidekwara na-ebu amuma ruo mgbe oge ichu aja uhuruchi ruru,

† **18:24** 18:24 Baal, bu chi egbe eluigwe, nke otutu ndi Siria na ndi Kenan na-eke.

ma o nweghi onye zara ha, o nwekwaghi olu a nuru. O dikwaghi onye nara ha nti.

³⁰ Mgbe ahụ, Ilaija kporo ndi Izrel si ha, “Biaruenụ m nso.” Ha niile biaruru ya nso, o doziri ebe ichu aja ONYENWE ANYI, bu ndi ahụ a kwaturu n’ala na mbu. ³¹ Ilaija chiri nkume iri na abuo, nke otu n’ime ha nochiri anya otu ebo Jekob, onye okwu ONYENWE ANYI rutere si ya, “Aha gi ga-abu Izrel.” ³² O ji nkume ndi a wuzie ebe ichu aja ONYENWE ANYI. Emesia, o gwuru olulu miri emi, nke gbara ebe ichu aja ahụ gburugburu. ³³ O tukwasiri nku n’elu ebe ichu aja ahụ, tukwasikwa otu oke ehi o gbujasiri n’elu nku ndi ahụ. Emesia, o nyere ndi no n’ebe ahụ iwu si ha, “Gbajuonu ite ano mmiri. Butekwanu mmiri ahụ bia wukwasị ya n’elu aja nsure oku a, na n’elu nku ndi a.” Mgbe ha mesiri nke a, Ilaija gwara ha okwu si,

³⁴ “Gbajukwaanụ ite mmiri ndi ahụ, bute ha bia wukwasị mmiri ahụ nke ugoro abuo n’elu aja nsure oku a.” Ha mere dika Ilaija kwuru.

Ilaija nyekwara ha iwu si, “Gbajukwaanụ ya nke ugoro ato, bia wukwasị ya.” Ha mekwara otu a. ³⁵ Mmiri juputakwara n’ebe ichu aja ahụ, na olulu ahụ di ya gburugburu.

³⁶ Mgbe oge e ji achu aja anyasi ruru, Ilaija, onye amuma biara ebe ichu aja ahụ nso kpee ekpere si, “O, ONYENWE ANYI Chineke Ebrahim, na Aizik, na Izrel, biko gosi taa na o bu gi onwe gi bu naani Chineke n’Izrel, na mu onwe m bukwa ohu gi. Gosikwa na m bu onyeozu gi, na o bu ihe i nyere m n’iwu ka m mere oge ndi a niile. ³⁷ Biko, ONYENWE ANYI m, zaa m ekpere m, zaa m ya, ka

ndị Izrel niile mata na gị onwe gị, ONYENWE ANYỊ bu Chineke, na gị onwe gị na-atugharịkwa obi ha ìlaghachikwute gị.”

³⁸ Mgbe ahụ, na mberede, oku ONYENWE ANYỊ sitere n’eluigwe daa, rechapụ oke ehi ahụ, na nkụ ahụ, na nkume, na ntụ, ma rechapụkwa mmiri niile dị n’ime olulu ahụ dị gburugburu ebe ichụ aja ahụ.

³⁹ Mgbe ndị mmadụ ahụ niile huru ihe a mere, ha niile dara n’ala kpuo ihu n’ala, na-eti mkpu na-asị, “ONYENWE ANYỊ, ya onwe ya bu Chineke! ONYENWE ANYỊ ya onwe ya bu Chineke!”

⁴⁰ Mgbe ahụ, Ìlajja nyere ha iwu sị, “Jidenụ ndị amụma Baal niile. Unu ekwekwala ka otu onye n’ime ha laa.” Ha jidekwara ha niile. Ìlajja dukwara ha niile gaa na ndagwurugwu iyi Kishon, gbuo ha n’ebe ahụ.

⁴¹ Emesịa, Ìlajja gwara Ehab okwu sị, “Gaa rie nri, nùokwa ihe onụñụ; n’ihi na anurụ m uzụ oke mmiri ozuzo ka ọ na-ada.” ⁴² N’ihi nke a, Ehab sitere n’ebe ahụ pụọ gaa iri nri na inu ihe onụñụ ma Ìlajja rigooro n’elu ugwu Kamel gbuo ikpere n’ala, kpuokwa ihu ya n’ala n’etiti ikpere ya abụọ ikpe ekpere.

⁴³ N’oge a, ọ gwara nwokorobia na-ejere ya ozi sị ya, “Gaa lee anya n’uzo oke osimiri.” Ọ rigooro lee anya, sị,

“Ọ dighi ihe obula m huru.”

Ìlajja gwakwara ya otu a, ugboro asaa, sị ya, “Jeghachi.”

⁴⁴ O ruo na nke ugboro asaa, nwokorobia ahụ biaghachiri sị Ìlajja, “Onyenwe m, ahuru m igwe

ojii dị nta dịka ọbụ aka mmadụ ka o si n'oke osimiri na-apụta."

Ya mere, Ịlajja siri, "Gaa gwa Ehab, 'dozie ụgbọ agha gi, gbadaa tupu mmiri ozuzo egbochi gi ịla.'"

⁴⁵ Ọ dịghị anya, eluigwe gbajikọtara nnoo oji. Oke ifufe bidokwara ife. Mmiri dị ukwu bidokwara izo. Mgbe ahụ, Ehab gbaara ụgbọ agha ya laa Jezril. ⁴⁶ Ma ike ONYENWE ANYI bịakwasiri Ịlajja. Ọ fanyere ọnu uwe mwuda ya na belit o kere n'ukwu, gbapụ ọso buru Ehab ụzọ gbaruo obodo Jezril.

19

Ịlajja agbaga n'ugwu Horeb

¹ Ehab kọrọ Jezebel ihe niile Ịlajja mere, na otu o si jiri mma agha gbuo ndị amụma Baal niile. ² N'ihị nke a, Jezebel zigara onyeozu ka ọ ga zie Ịlajja si, "Ka chi ndị a mesoo m mmeso, n'agbanyeghi otu mmeso ahụ si dị njo, ma ọ buru na oge dịka oge a echi, egbughi gi dịka i si gbuo ndị amụma Baal."

³ Ịlajja turu egwu, gbapụ ọso, n'ihị ichebe ndu ya. Mgbe ọ biaruru Bíasheba, di na Juda, ọ hapuru nwokorobia na-ejere ya ozi n'ebe ahụ.

⁴ Ma ya onwe ya pukwara jee ije otu ubochi n'ozara naani ya. N'ikpeazu, ọ kwusiri nodu ala n'okpuru otu osisi brum, kpee ekpere rifo ka a napu ya ndu ya. Ekpere o kpere n'oge a bu, "O zuorela m ONYENWE ANYI, biko napu ndu m. O nweghi uzọ m si di mma karịa nna nna m ha."

⁵ O dinara n'okpuru osisi brum rahụ ụra.

Ma lee, otu oge ahụ, mmuọ ozi meturu ya aka, si ya, “Bilie, rie nri.” ⁶ Ịlajja biliri legharia anya, hụ ogbe achicha na ite mmiri nta nke di n’akuku ebe o tukwasiri isi ya. O riri ogbe achicha ahụ a huru n’icheku oku, nuokwa mmiri ahụ. Emesịa, o dinakwara ozo.

⁷ Mmuọ ozi nke ONYENWE ANYI biaghachikwara nke ugboro abuo, si ya, “Bilie rie ihe, n’ihi na ije di gi n’ihu di ukwuu.” ⁸ Ịlajja biliri rie ihe, nuokwa mmiri. Nri ahụ nyere ya ike ije ije iri ubochi anọ ozo, ehie na abali, tutu ruo mgbe o biaruru n’ugwu Horeb* nke bu ugwu Chineke. ⁹ N’ebe ahụ, o banyere n’otu ogba nkume rahụ ura abali n’ime ya.

ONYENWE ANYI aputa ihè nye Ịlajja

Ma okwu ONYENWE ANYI rutere ya si, “Ịlajja, gini ka i na-eme n’ebe a?”

¹⁰ O zaghachiri si, “Eji m inu oku n’obi na-ejere ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile ozi. Ndị Izrel ajula ogbugba ndu gi, tidasiakwa ebe ichu aja gi, were mma agha gbukwaa ndi amuma gi niile, ugbo a, o bu naani mu onwe m bu onye foduru, ma ha na-achokwa iwepu ndu m.”

¹¹ ONYENWE ANYI siri ya, “Puọ gaa guzo n’elu ugwu, n’ihu ONYENWE ANYI, n’ihi na ONYENWE ANYI na-aga isite n’ebe ahụ gafee.”

Mgbe ahụ, oke ifufe di ike gbawara ugwu ahụ, tipiasia nkume ndi ahụ n’ihu ONYENWE ANYI, ma ONYENWE ANYI anochi n’ime ifufe ahụ.

* **19:8** 19:8 Ugwu Horeb Maobu, Sainai, o bu n’ebe a ka Chineke mere ka Mosis hu ya anya. Opu 3:1; 4:27; 31:18; 32:17

Mgbe ifufe ahụ gasiri, e nwere oke ala ọma jijiji n'ugwu ahụ, ma ONYENWE ANYI anokwaghị n'ala ọma jijiji ahụ. ¹² Mgbe ala ọma jijiji ahụ gasiri, oku nwuuru, ma ONYENWE ANYI anoghi n'ime oku ahụ. Ma mgbe oku ahụ gasiri, nwa olu nta di nwayoọ dara. ¹³ Mgbe Ilaija nuru ya, o ji uwe mwuda ya kpuchie ihu† ya, puo gaa guzo n'onu uzo ogba nkume ahụ.

Mgbe ahụ, o nuru olu juru ya si, "Ilaija, gini ka i na-eme n'ebe a?"

¹⁴ O zaghachiri si, "Eji m inu oku n'obi na-ejere ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile ozi. Ndi Izrel ajula ogbugba ndu gi, tidasiakwa ebe ichu aja gi, were mma agha gbukwaa ndi amuma gi niile, ugbu a o bu naani mu onwe m bu onye foduru, ma ha na-achokwa iwepu ndu m."

¹⁵ ONYENWE ANYI siri ya, "Sikwa uzo i si bia laghachi, gaa n'ozara Damaskos. Mgbe i ruru ebe ahụ, tee Hazael mmanu ibu eze Aram.

¹⁶ Teekwa Jehu, nwa Nimshi mmanu ibu eze Izrel. I ga-etekwa Ilaisha nwa Shafat, onye Ebel-Mehola mmanu ibu onye amuma n'onodu gi.

¹⁷ Onye obula gbanariri Hazael ga-anwu n'aka Jehu. Otu a kwa, ndi niile gbanariri mma agha Jehu ka Ilaisha ga-egbu. ¹⁸ Ma ghotu na o di puku mmadu asaa no n'Izrel, ndi na-egbubeghi ikpere ha n'ala nye Baal, maobu sutu ya onu, ife ya ofufe."

Okpukpo Ilaisha

† 19:13 19:13 Ilaija kpuchiri ihu ya, n'ihu na o nweghi onye obula ga-adi ndu, ma o hu ihu Chineke. Opu 3:6; Aiz 6:2

¹⁹ Ịlaija sitere n'ebe ahụ puo gaa choṭa Ịlaisha nwa Shafat ebe o nọ na-akọ ala ubi. Iri ehi abuo na anọ e jikotara abuo abuo di ya n'ihu, ma ya onwe ya ji ehi abuo e jikotara onu, nke iri na abuo ya na-akọ ala ubi. Ịlaija jekwuru Ịlaisha wukwasị ya uwe mwuda ya n'ubu ya. ²⁰ Mgbe ahụ, Ịlaisha hapuru ehi ndi ahụ ebe ha guzoro n'ubi ahụ gbara oso gbakwuru Ịlaija si ya, "Biko, kwere ka m gaa sutu nna m na nne m onu, si ha nodu nke oma. Emesia, aga m esokwa gi."

Ịlaija zara si ya, "Laghachi azu, o bu ginị ka m mere gi?"

²¹ Ịlaisha laghachiri azu, gbuo ehi abuo ahụ e jikotara n'otu, kpoọ ihe ahụ e ji aru oru n'ubi oku, were ha sie anu ahụ nye ndi mmadu, ha rie. Mgbe ahụ, o biliri ije puo ga soro Ịlaija, buru nwaodibo ya.

20

Ben-Hadad ebuso Sameria agha

¹ Ugbu a, Ben-Hadad, bu eze ndi Aram, chikotara ndi agha ya niile. Iri ndi eze ato na abuo sonyere ya, ha na inyinya ha na ugbo agha ha. O rigooro nochibido obodo Sameria buso ya agha. ² Mgbe ahụ, eze ndi Siria zigaara Ehab, eze Izrel ozi n'ime obodo si ya, "otu a ka Ben-Hadad siri, ³ 'Olaocha na olaedo gi, nkem ka ha bu, ndi nwunye gi na umu gi, bu ndi di mma karisia nke m ka ha bu.'"

⁴ Ehab eze Izrel, zighachiri ozi si, "O di mma, onyenwe m, mu onwe m, na ihe niile m nwere bu nke gi."

⁵ Ngwangwa ndị ozi Ben-Hadad biaghachiri zie Ehab ozi ọzọ sị ya, “Otu a ka Ben-Hadad siri, ‘O bu ezie na m ziteere gi ozi, si, ọlaocha gi na ọlaedo gi na ndị nwunye gi na umu gi ka i ga-enye m. ⁶ Ma ugbu a, n’oge di ka nke a, echi, aga m ezite ndi ozi m ka ha bia nyochaa ulo gi niile na ulo ndi ozi gi niile. Ihe obula di oke onuahia n’anya gi ka ha ga-ewere.’ ”

⁷ Eze Izrel kporo ndi okenye niile nke ala ahụ, si ha, “Leenu ugbu a, hukwanu otu nwoke a si achọ nsogbu. Mgbe o zitere m ozi inye ya ndi nwunye m, na umu, na ọlaocha m na ọlaedo m, ekwenyere m ya inye ya ihe ndi a.”

⁸ Ndị okenye na ndi Izrel zara si ya, “Anala ya nti! Enyela ya ihe obula.”

⁹ Mgbe ahụ, o siri ndi ozi Ben-Hadad, “Gwanu onyenwe m, bu eze, ‘M bu odibo gi jikeere ime ihe niile i buru uzọ kwuo na m ga-enye gi. Ma ekwenyeghi m n’ozi nke ugboro abuo a.’ ” Ndị ozi ahụ laghachiri koro Ben-Hadad ihe niile Ehab kwuru.

¹⁰ Ma Ben-Hadad zigakwaara Ehab ozi ọzọ si, “Ka chi ndi a mesoo m mmeso,* otu obula mmeso ahụ si di njo, ma o buru na aja Sameria ga-afodu inye onye obula n’etiti ndi ikom m otu njuaka.”

¹¹ Ma eze Izrel zaghachiri, “Gwa ya, ‘Onye na-ebu agha na-anya isi naani mgbe a luchara agha, o bughị tupu a luo agha.’ ”

¹² Ben-Hadad nuru ozi Ehab ziri mgbe ya na ndi eze ndi ọzọ ahụ no na-anu mmanya n’ulo

* **20:10** 20:10 1Ez 19:2; 2Ez 6:31

ikwu ha manyere n'ogbo agha ahụ. Ben-Hadad nyere ndị agha ya iwu si ha, "Jikerenu, buso ndị Izrel agha." Ya mere, ha kwadoro ibuso obodo ahụ agha.

Ehab emerie Ben-Hadad

¹³ N'oge a, otu onye amuma biakwutere Ehab, bu eze Izrel si, "Otu a ka ONYENWE ANYI siri, 'I huru oke igwe ndi agha a? Aga m enyefe ha n'aka gi taa, mgbe ahụ i ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.'"†

¹⁴ Ma Ehab juru si, "Onye ga-eme nke a?"

Onye amuma zara, "The ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, 'O bu umu okorobia bu ndisi agha no n'okpuru ndi ochiagha na-achi akuku ala Izrel.'" "

Ehab jukwara ozo, "Onye ga-amalite agha a?"

Onye amuma ahụ zara, "Gi onwe gi."

¹⁵ Mgbe ahụ, Ehab kpokotara umu okorobia bu ndisi agha si n'akuku obodo ya. Onuogugu ha di nari abuo na iri ato na mmadu abuo. Onuogugu ndi agha Izrel ndi ozo di puku asaa.

¹⁶ N'etiti ehie, mgbe Ben-Hadad na iri ndi eze ato na abuo ahụ, bu ndi ahụ bira inyere ya aka no na-anu mmanya, na-anubiga ya oke, ¹⁷ umu okorobia, bu ndi agha, ndi no n'okpuru ndi ochiagha na-achi akuku ala Izrel buru uzọ puo ibu agha.

Ma Ben-Hadad, n'onwe ya ezipulari ndi nledo, ndi loghachiri bia gwa ya si, "Ndi agha si Sameria na-abia."

† 20:13 20:13 1Ez 20:28

18 Ọ siri, “Ọ buru na ha abia n’ihi udo, jidenu ha na ndu; ọ buru na ha biara maka ibu agha, jidenu ha na ndu!”

19 Ma umu okorobia ndi ochichi a bu ndi no n’okpuru ndisi, na-achi akuku ala ahụ sitere n’obodo zolie ije ebe ndi agha so ha n’azu, puo ibu agha. 20 Onye obula n’ime ha gburu onye agha Siria obula lusoro ya ogo. Nke a mere ka ndi agha Siria gbapu oso, ndi agha Izrel chusokwara ha. Ma Ben-Hadad, eze Aram, na ndi agha na-agba inyinya, sitekwara n’ihu ogbo agha ahụ gbapukwa oso. 21 Ma eze ndi Izrel pukwuru ya, nwude otutu inyinya na ugbo agha, butere ndi Aram oghom di ukwu.

22 Emesia, onye amuma ahụ biakwutere eze Izrel si ya, “Mee onwe gi ka i di ike nke oma, mara ihe e kwesiri ka e mee, n’ihi n’etiti okochi na udu mmiri nke afo n’abia, eze Aram ga-abia ibuso gi agha ozo.”

23 Ma otu o di, ndisi agha eze ndi Aram duru ya odu si, “Chi ha bu chi uguwu. N’ihi ya ka ha ji di ike kariya anyi. Ma o buru na anyi ebuso ha agha n’obosara ala di larii, anyi aghaghi idi ike kariya ha. 24 Mee ihe a, wepu ndi eze a niile site n’ebe ha no, jiri ndi na-achi ala gbanwee ha. 25 Kpokotaakwa ndi agha ozo, ndi di ukwu n’onuogugu, dika ndi agha i du gaa agha na mbu. Nyekwa anyi inyinya na ugbo agha gazuru anyi. Anyi ga-apukwa buso ndi Izrel agha n’obosara ala di larii. O dikwaghi ihe ga-egbochi anyi imeri ha n’oge a.” Ben-Hadad, eze Aram, kwenyere, meere ha dika ha rioro ya.

26 Mgbe otu afo gasiri, Ben-Hadad chikotakwara ndi Aram niile duru ha gaa Afek ibuso Izrel agha. 27 Mgbe a kpokotara ndi agha niile no n'Izrel nye ha ngwa agha, ha puru izute ha. Ndi agha Izrel mara ulo ikwu ha na ncherita ihu ndi agha Siria, dika igwe ewu nta abuo, ebe ndi Aram juputara ala ahụ niile.

28 Onye nke Chineke biara gwa eze ndi Izrel, "Otu a ka ONYENWE ANYI siri, 'N'ihi na ndi Aram na-eche na ONYENWE ANYI bu chi nke ugwu, na o bughị chi ala ndagwurugwu, aga m arara igwe ndi agha a nyefee gi n'aka, ka gi na ndi gi mata n'ezikwu na m bu ONYENWE ANYI.' "

29 O bu ubochi asaa ka ha mara ulo ikwu ha na ncherita ihu ibe ha. Ma n'ubochi nke asaa ahụ, ndi agha malitere ibu agha. Ndi Izrel meruru nari puku ndi agha Aram ahụ n'otu ubochi. 30 Ma ndi foduru n'etiti ndi agha Aram gbapuru oso gbalaga n'obodo Afek. Ebe ahụ ka mgbidi obodo Afek no dagbuo iri puku ndi agha abuo na asaa n'ime ha. Ma Ben-Hadad n'onwe ya gbalagara, gbaba n'ime obodo ahụ, gaa zoo onwe ya n'ime ime otu ulo.

31 Mgbe ahụ, ndiisi agha ya biakwutere ya si ya, "Lee, anyi nuru na ndi eze Izrel bu ndi obi ebere. Ka anyi yiri akwa mkpe n'ukwu anyi, kee udo n'olu anyi, gaa riro eze Izrel. Ma eleghi anya o ga-edebe gi ndu."

32 Ya mere, ha yikwasiri onwe ha akwa mkpe, nyarakwa udo n'olu ha, jekwuru eze Izrel si ya, "Ohu gi bu Ben-Hadad na-asi, 'Biko, kwee ka m diri ndu.' "

Eze juru ha si, “O bu ezie na o ka di ndu ugbu a? Nwanne m ka o bu.”

³³ Okwu a mere ka ndi ozi eze Aram nwee olileanya. Ha mere ngwangwa kwughariakwa ihe ahụ o kwuru. Ha siri, “E, Nwanne gi bu Ben-Hadad.”

Mgbe ahụ, eze Ehab nyere ha iwu si, “Gaanu kpoputa ya, dutekwanu ya n’ebe a.” Mgbe Ben-Hadad biara, Ehab mere ka o rigota n’ugbo agha nke ya.

³⁴ Mgbe ahụ, Ben-Hadad gwara Ehab si, “Obodo niile nke nna m naara nna gi, ka m ga-enyeghachi gi. I nwere ike iwuru onwe gi odu ahia n’ama obodo Damaskos dika nna m wuru n’ime Sameria.”

Ehab kwuru, “O buru na anyi agbaa ndu, aga m eme ka i nwere onwe gi.” Ya mere, ha abuo gbara ndu. Ehab hapukwara ya ka o laa n’udo.

Onye amuma amaa Ehab ikpe

³⁵ Emesia, okwu ONYENWE ANYI rutere otu onye n’etiti umu ndi amuma. O gwara otu nwoke n’ime umu ndi amuma ahụ no ya nso si ya, “Jiri ngwa agha di gi n’aka tie m ihe.” Ma nwoke ahụ juru ime ihe onye amuma ahụ kwuru.

³⁶ N’ihi nke a, onye amuma gwara nwoke ahụ okwu si, “Ebe o bu na i juru ime ihe ONYENWE ANYI nyere n’iwu, lee ihe ga-adakwasị gi. Mgbe i si n’ebe a na-ala n’ulo gi, odum ga-ezute gi n’uzo dogbuo gi.” Amuma a mezuwara, n’ihi na mgbe nwoke ahụ tughariri si n’ebe ahụ na-ala, odum lusero ya ogu n’uzo gbuo ya.‡

‡ 20:36 20:36 1Ez 13:24.

³⁷ Onye amụma ahụ pụkwara chọta onye ọzọ sị ya, “Biko, tie m ihe.” Nwoke ahụ tiri ya ihe tihia ya ahụ. ³⁸ Mgbe ahụ, onye amụma ahụ e tiri ihe jiri akwa kechie ihu ya, ka mmadụ ọbụla ghara imata onye ọ bụ. Ọ puru gaa guzo n’akuku ọzọ ebe eze Izrel ga-esi gafee. ³⁹ Mgbe eze na-agafe, onye amụma ahụ tiri mkpu sị, “Onyenwe m, biko gee m ntị. Lee, otu onye agha biakwutere m mgbe m nọ n’ihu agha sị m, ‘Lee nwoke a a dotara n’agha; chee ya nche. Ekwekwala ka ọ gbanari gi. N’ihi na ọ buru na o site n’aka gi gbapu, § i ga-anwu, ma obu i jiri otu talenti olaocha gbara isi gi.’” ⁴⁰ Ma mgbe m nọ na-arụ ọrụ ọzọ, nwoke ahụ a dotara n’agha gbapuru. Ahukwaghi m ya anya ọzọ.”

Mgbe ahụ, eze Izrel zara sị ya, “I jirila onu gi maa onwe gi ikpe. I ghaghi inata ahuhu diri gi.”

⁴¹ Mgbe ahụ, onye amụma ahụ mere ngwangwa wepu akwa ahụ o ji kechie anya ya abuo. Eze Izrel matakware na ọ bụ otu onye n’ime ndi amuma. ⁴² Onye amụma ahụ gwara eze okwu sị ya, “Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘Ebe i mere ka nwoke a laa, bu onye m nyere gi n’aka ime ka ọ nwuo, ugbu a, i ghaghi inwu n’onodu ya. A ga-alakwa ndi gi n’iyi, n’onodu ndi nke ya.’” ⁴³ N’ihi okwu a, eze Izrel ji iwe na ihu mgbaru laa n’ulo ya di na Sameria.

21

Ubi Nebot

§ 20:39 20:39 2Ez 10:24

¹ Mgbe nwa oge nta gasiri, Nebot, onye Jezril, nwere ubi vaini di na Jezril, n'akuku uloze Ehab bu eze Sameria.* ² Ehab siri Nebot, "Nye m ubi vaini gi ka o buru ubi a gbara ogige, ebe m ga-aku akwukwo nri, ebe o di nso n'uloze m. Aga m enye gi ubi vaini ozo di mma kara ya, ma o burukwa na i choror, aga m akwu gi ego obula o ruru n'onu ahia ya."

³ Ma Nebot zara si Ehab, "Ala a bu ihe nketa ruuru m site n'aka nna nna m ha. M ga-esi anaa nye gi ya. ONYENWE ANYI ekwela na m ga-ewere ihe nketa nke nna nna m ha nye gi."

⁴ Ehab jiri obi ufu na ihu mgbaru laa n'ulo ya n'ih okwu a Nebot, onye Jezril gwara ya, si, "Agaghi m enye gi ihe nketa nna nna m ha." O dinara n'ihe ndina ya, chee ihu ya n'aja ulo, ju iri ihe obula.

⁵ Ma nwunye ya bu Jezebel, biakwutere ya juo ya si, "Gini mere i ji ju iri ihe? Gini mere i ji nogide n'obi ojoo na iwe?"

⁶ Ehab zara si ya, "Agwara m Nebot, nwoke onye Jezril okwu si ya, 'Resi m ubi vaini gi, ma o buru na i choror, aga m enye gi ala ubi ozo mara mma n'onodu ya.' Ma o juru juwaa isi inye m ubi ahụ."

⁷ Mgbe ahụ, nwunye ya Jezebel juru ya ajuju si ya, "O bughị gi bu eze na-achi Izrel? Bilie, rie nri, enyela obi gi nsogbu, n'ih na aga m enyefe gi ubi vaini Nebot onye Jezril n'aka."

* **21:1** 21:1 Sameria bu isi obodo alaeze ugwu ugwu, ya mere o na-anochite anya alaeze ahụ n'ebe a. 1Ez 16:24

⁸ Ya mere, Jezebel dere akwukwọ n'aha Ehab, were mgbaaka akara eze kaa n'akwukwọ ndị ahụ, zigara ha ndị okenye obodo na ndị a na-asọpuru bi n'obodo ebe Nebot bi. ⁹ N'ime akwukwọ ozi ndị a, o dere sị,

“Nyenu iwu ka mmadu niile buo onu. Kpokotaanu ndi Jezril niile, ka ha zukota. Mgbe unu zuko, nyenu Nebot onodu n'ochedị mkpa. ¹⁰ Hoputanu ndi ikom abuo, ndi na-abaghi uru ka ha puta n'ihu nzuko unu guzo gbaa ama ugha megide Nebot si na ha nuru mgbe o kochara Chineke na eze.† Maanu ya ikpe onwu, kpuru ya n'azu obodo, jiri nkume tugbuo ya, ka o nwuo.”

¹¹ Ndị okenye na ndị a na-asọpuru ndị bi n'obodo ahụ mere dika Jezebel nyere n'iwu n'akwukwọ ahụ o degaara ha. ¹² Ha nyere iwu maka ibu onu, kpoakwa nzuko ndi obodo ahu niile, meekwa ka Nebot nodu n'ochedị mkpa. ¹³ Mgbe ahụ, ndi ikom abuo na-abaghi uru putakwara, nodu na ncherita ihu ya, ha gbara ama ugha megide Nebot, n'ihu ndi mmadu, si, “Nebot kochara Chineke na eze.” N'ihini nke a, ha dokpuru ya gaa n'azu obodo jiri nkume tugbuo ya. ¹⁴ Emesia, ndi okenye na ndi a maara aha ha nke obodo Jezril, ziri ozi zigara Jezebel gwa ya na Nebot anwuola.

¹⁵ Ngwangwa Jezebel natara ozi na a tughola Nebot, o siri Ehab, “Bilie, gaa nwetara onwe gi ubi vaini Nebot, nwoke onye Jezril. Ubi ahụ o juru inye gi n'ego aburu nke gi ugbo a n'ihini na

† **21:10** 21:10 I kochaa Chineke na eze Opu 22:28; Lev 24:15-16; Oru 6:11

Nebot anwuola. O dikwaghi ndu ozo!" ¹⁶ Mgbe Ehab nuru na Nebot anwuola, o biliri puo, gaa ibanye n'ubi ahụ, inwetara onwe ya ubi vainị Nebot, onye Jezril.

¹⁷ Ma okwu ONYENWE ANYI rutere Ilaija, onye Tishbe, si ya, ¹⁸ "Bilie, gaa zute Ehab, eze Izrel onye bi na Sameria. O no ugbu a n'ime ubi vainị Nebot inwetara ya onwe ya. ¹⁹ Gwa ya si ya, 'The a ka ONYENWE ANYI kwuru: I gbuola ochu mmadu si otu a nwetara onwe gi ihe nketa? Ebe ahụ nkita no rachaa obara Nebot ka ha ga-anọ rachaakwa obara gi. E, obara gi onwe gi.'"

²⁰ Mgbe ahụ, Ehab juru Ilaija ajuju si ya, "Onye iro m, i chorokwala m bia?"

Ilaija zara si ya, "E, achorola m gi bia n'ih i nnyefe i nyefere onwe gi ime ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI. ²¹ O siri, 'Aga m eme ka ihe ojoo dakwasị gi. Aga m ekpochapu ndi agburu gi, site n'ezinaulo Ehab bipu nwoke obula, maobu ohu maobu onyenwe onwe ya n'Izrel. ²² Aga m eme ka ulo gi diri ka nke Jeroboam nwa Nebat, na dika nke Baasha nwa Ahija, n'ih i na i kpasuola m iwe, meekwa ka Izrel mehie.'

²³ "Ma banyere Jezebel, ONYENWE ANYI siri, 'Umu nkita ga-eri anu ahụ Jezebel n'akuku mgbidi aja ulo di n'obodo Jezril.'

²⁴ "Nkita ga-eri anu onye obula si n'ezinaulo Ehab nke nwuru n'ime obodo, ma anu ufe nke eluigwe ga-eri anu ndi obula nwuru n'ohia."

²⁵ (N'ezie, o nweghi onye obula ozo di ka Ehab, onye rere onwe ya nye ime ihe ojoo di ukwu n'anya ONYENWE ANYI, onye Jezebel nwunye ya kwagidere ime ihe ojoo di iche iche. ²⁶ Ehab bu

onye mere mmehie di oke njo nke igbaso na ife arusi di iche iche ofufe dika ndi Amorait‡ mere, bu ndi ahụ ONYENWE ANYI sitere n'ala a chupu ime ka ndi Izrel nweta ala ha.)

²⁷ Mgbe Ehab nuru okwu amuma ndi a, o dowara uwe ya, yikwasị onwe ya akwa mkpe, buo onu, dinaa n'akwa mkpe ahụ, jehhariakwa n'idi umeala.

²⁸ Ma okwu ONYENWE ANYI rutere Ilaija, onye Tishbe ozo, si ya, ²⁹ "I huru otu Ehab si weda onwe ya ala n'ihu m? N'ihie ihe a o mere, iweda onwe ya ala n'ihu m, agaghi m eme ka ihe ojoo ndi a m kwuru okwu banyere ha rute ya n'oge o di ndu. Kama aga m eme ka ihe ndi a dakwasị ezinaulo ya mgbe nwa ya ga-achi dika eze."

22

Amuma Mikaya megide Ehab

¹ Agha ozo adaghi n'etiti Aram na Izrel afo ato. ² Ma n'afu nke ato, Jehoshafat, eze Juda, gara ileta Ehab eze Izrel. ³ Eze Izrel siri ndi ozi ya, "Unu amaghi na ala Ramot Gilead bu nke anyi, ma lee na anyi gbara nkiti iga naputa ya site n'aka eze Aram?"

⁴ Ya mere, o juru Jehoshafat, "I ga-eso m gaa buso Ramot Gilead agha?"

Jehoshafat zaghachiri eze Izrel, si, "Otu m di ka gi onwe gi di, ndi m bukwa ndi gi, inyinya m bukwa nke gi." ⁵ Ma Jehoshafat gwakwara

‡ **21:26** 21:26 Aha a, ka e ji mara ndi biri n'ala ahụ Chineke kwere Ebrahim na nkwa tupu umu Izrel a bia bichie na ya. Jen 15:16; Opu 23:23; Dit 1:7-8; 2Ez 21:11

eze Izrel, si, “Buru ụzọ chọputa ihe bụ ntuziaka ONYENWE ANYỊ.”

⁶ Ya mere, eze Izrel kpọkọtara ndị amụma, ọnuogụgụ ha ruru nari ndị ikom anọ, jụọ ha si, “Ọ bụ m gaa buso Ramot Gilead agha, ka ọ bụ m hapụ ịga?”

Ha zara, “Gaa, n’ihi na Onyenwe anyị ga-enyefe ha n’aka eze.”

⁷ Ma Jehoshafat jụrụ, “Ọ bụ na e nwekwaghị onye amụma ONYENWE ANYỊ nọ n’ebe a, onye anyị nwere ike ijuta ase n’aka ya?”

⁸ Eze Izrel zagbachiri Jehoshafat, si, “A ka nwere otu onye amụma, onye anyị nwere ike isite n’aka ya jụọ ONYENWE ANYỊ ase, ọ bụ Maikaya nwa Imla,* ma akporo m ya asi, n’ihi na o nweghị oge ọ na-ebu amụma ihe oma n’ebe m nọ, kama ọ bụ naanị nke ojọọ.”

Jehoshafat siri, “Eze ekwesighi ikwu okwu di otu a.”

⁹ Mgbe ahụ, eze Izrel kpọrọ otu onye na-ejere ya ozi si ya, “Mee ọsiiso kpota Maikaya nwa Imla n’ebe a.”

¹⁰ Ehab eze Izrel na Jehoshafat eze Juda, onye ọbụla yi uwe eze ya, na-anọkwasi n’ocheeze ya n’ebe ịzocha oka n’onu ụzọ ama e si abata obodo Sameria. Ndị amụma ahụ niile nọkwa na-ebu amụma n’ihu ha. ¹¹ Zedekaya nwa Kenaana, mere mpi igwe, ọ kwuputara si, “Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ na-ekwu, ‘Ihe ndị a ka i ga-eji sọgide ndị Aram, ruo mgbe a ga-ala ha n’iyi.’”

* **22:8** 22:8 Nke a, abughị onye dere akwukwo Maika, nke bu otu akwukwo n’ime akwukwo nsọ

12 Ndi amuma ndi ozo niile na-ebu otu ihe ahụ n'amuma, na-asi, "Gaa, busoo Ramot Gilead agha, i ga-enwekwa mmeri, n'ih i na ONYENWE ANYI ga-enyefe ya n'aka eze."

13 Onyeoz i ahụ nke gara ikpo Maikaya siri ya, "Lee, ndi amuma ndi ozo na-agupugh i onye obula na-ebu amuma oganihu nye eze. Mee ka okwu gi na ha dakota. Kwuokwa ihe ga-adi eze mma."

14 Ma Maikaya siri, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, aga m agwa ya naani ihe ONYENWE ANYI gwara m."†

15 Mgbe o biarutere, eze juru ya, "Maikaya, o bu anyi gaa buso Ramot Gilead agha, ka o bu anyi hapu?"

O zara, "Gaa, ma nwekwa mmeri, n'ih i na ONYENWE ANYI ga-enyefe ya n'aka eze."

16 Eze siri ya, "Ugboro ole ka m ga-eme ka i nuo iyi na i gagh i agwa m ihe ozo, kari naani eziokwu n'aha ONYENWE ANYI?"

17 Mgbe ahụ Mikaya zara, "Ahuru m Izrel niile ka ha gbasasiri n'elu otutu ugwu dika aturu na-enweghi onye ozuzu aturu, ma ONYENWE ANYI siri, 'Ndi a enweghi onyendu. Ka onye obula laghachi n'ulo ya n'udo.'"

18 Eze Izrel, siri Jehoshafat, "O bu na m agwagh i gi na o digh i mgbe o na-ebu amuma ihe oma banyere m, kama naani ihe ojoo?"

19 Mikaya gara n'ihu, si, "Ya mere, nurunu okwu ONYENWE ANYI. Ahuru m ONYENWE ANYI ka o nokwasiri n'ocheeze ya, hukwa usuu nke eluigwe ka ha na-eguzo n'akuku ya, n'aka nri

† 22:14 22:14 Onu 22:38; 24:13

ya nakwa n'aka ekpe ya. ²⁰ ONYENWE ANYỊ sịrị, 'Onye ga-aga rafuo Ehab ka ọ gaa buso Ramot Gilead agha, gaa nwuọ n'ebe ahụ?'

"Otu onye tuputara aro nke a, ebe onye ozo tuputara nke ozo. ²¹ N'ikpeazu otu mmuo putara, guzo n'ihu ONYENWE ANYỊ si, 'Mu onwe m ga-arafu ya.'

²² " 'ONYENWE ANYỊ juru si, Olee otu i ga-esi mee nke a?'

" 'Aga m apu gaa buru mmuo nrafu n'onu ndi amuma ya niile,' ka o zara.

"ONYENWE ANYỊ sịrị, 'I ga-enwe ike irafu ya. Gaa mee otu a.'

²³ "Ma ugbu a, ONYENWE ANYỊ etinyela mmuo okwu ugha n'onu ndi amuma gi niile ndi a. ONYENWE ANYỊ ekwubiela n'ihe ojoo ga-adakwasị gi."

²⁴ Mgbe ahụ, Zedekaya nwa Kenaana, gara nso, maa Maikaya aka na nti, juo ya, "Olee uzo ka mmuo ahụ sitere na ONYENWE ANYỊ gara, mgbe o hapuru m bia igwa gi okwu?"

²⁵ Maikaya zaghachiri, "I ga-achoputa nke a n'ubochi i ga-agbaba n'ime ime ulo izo onwe gi."

²⁶ Mgbe ahụ, eze Izrel nyere iwu si, "Jidenụ Maikaya kpugara ya Amon onye na-achi obodo a, na Joash nwa eze ²⁷ i ga-asikwa, 'Otu a ka eze siri: Tinye nwoke a n'ulo mkporo, nye ya naani achicha na mmiri onunu tutu ruo mgbe m loghachiri n'udo.' "

²⁸ Maikaya kwuputara si, "O buru na i loghachi n'udo, o putara na o bughi ONYENWE ANYỊ si n'onu m kwuo okwu." O kwukwara si, "Unu niile hubakwanu okwu m ndi a niile ama!"

Ehab anwuọ na Ramọt Gilead

²⁹ Ya mere, eze Izrel na Jehoshafat eze Juda, puru gawa Ramọt Gilead. ³⁰ Eze Izrel gwara Jehoshafat, si, “Aga m ejikere onwe m dika m bu onye ozo banye n’ogbo agha, ma gi onwe gi yiri uwe eze gi.” Ya mere, eze Izrel nwoghariri onwe ya ka onye ozo baa n’ogbo agha.

³¹ Ma eze Aram enyelari ndi ochiagha ndi na-agba ugbo agha, onuogugu ha di iri ato na abuo, iwu si, “Unu ebusola onye obula agha, maobu onye ukwu maobu onye nta, kariakwa naani eze Izrel.” ³² Mgbe ndi ochiagha, na-achi ugbo agha huru Jehoshafat, ha chere n’obi ha, “N’ezie, onye a bu eze Izrel.” N’ihi ya ha tughariri ibuso ya agha, ma Jehoshafat tiri mkpu, ³³ ndi ochiagha, na-achi ndi na-agba ugbo agha huru na o bughu eze Izrel, ma kwusi ichuso ya.

³⁴ Ma otu onye doro uta ya gbapu ya na-ebughi onye obula n’obi, gbata ya eze Izrel n’etiti njiko nke uwe agha ya.† Eze gwara onye okwo ugbo agha ya, si, “Tugharia, si n’ebe a bupu m, n’ihi na emeruala m ahụ.” ³⁵ Agha ahụ siri ike n’ubochi ahụ niile, e ji ihe mee ka eze kwuru oto n’ime ugbo agha ya na-eche ndi Aram ihu. Obara si n’onya ahụ sojuru n’ala ugbo agha ahụ, o nwuru n’uhuruchi ubochi ahụ. ³⁶ Mgbe anyanwu na-ada, e tiri mkpu nke gazuru n’ogbo agha ndi Izrel, si, “Nwoke obula laa n’obodo ya, onye obula laakwa n’ala nke aka ya!”

³⁷ Ya mere, eze nwuru, e buta ozu ya n’obodo Sameria, ebe a no lie ya. ³⁸ Ha sachara ugbo agha

† **22:34** 22:34 Eleghi anya ebe uwe agha ya na-ekpuchiteghi

ya n'ọdọ mmiri dị na Sameria (ebe ndị akwuna na-asa ahụ). Ụmụ nkita rachara ọbara ya, dika okwu ONYENWE ANYỊ kwubiri. §

³⁹ Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Ehab na ihe niile o mere, ụlọeze o wuru nke o ji ọdụ chọọ mma, na obodo niile o wusiri ike, ọ bụ na e degħi ha n'akwukwo akukọ ihe mere n'oge ndị eze Izrel? ⁴⁰ Ehab sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwu. Ahazaya nwa ya ghorọ eze n'ọnọdụ.

Jehoshafat, eze Juda

⁴¹ Jehoshafat nwa Asa ghorọ eze Juda, n'afọ nke anọ, nke ọchịchị Ehab eze Izrel.

⁴² Jehoshafat gbara iri afọ atọ na ise mgbe ọ malitere ibụ eze. Ọ chiri iri afọ abụọ na ise na Jerusalem. Aha nne ya bụ Azuba, nwa Shilhi. ⁴³ N'ihe niile o jere ije n'uzọ Asa bụ nna ya, o sitekwaghị n'ime ha wezuga onwe ya, o mekwara ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYỊ. Naanị na o wezugaghị ebe dị elu niile, nke mere na ndị mmadụ gara n'ihu na-achụ aja, na-esurekwa ihe nsure oku na-esi isi uto n'ebe ahụ niile. ⁴⁴ Jehoshafat mere ka udo dị n'etiti ya na eze Izrel.

⁴⁵ Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Jehoshafat, ihe niile ndị ọ rụputara, ike ọ kpara n'ọtụtụ agha nke o buru, ọ bụ na e degħi ha n'akwukwo akukọ ihe mere n'oge ndị eze Juda? ⁴⁶ O kpochapurụ ndị ikom akwuna ụlọ arụsị, bụ ndị nke fọdurụ, mgbe nna ya bụ Asa chichara ọchịchị. ⁴⁷ N'oge a, eze adighi n'ala

Edom, kama o bu onye nnochite anya eze bu onye na-achi.

⁴⁸ Jehoshafat wuuru otutu ugbo mmiri eji azu ahia, maka ije n'ala Ofia igba bute olaedo ma ugbo mmiri ndi a agaghị ebe obula, n'ihì na ha mikpuru n'Eziön Geba. ⁴⁹ N'oge ahụ, Ahazaya nwa Ehab siri Jehoshafat, "Kwere ka ndi ikom m soro ndi oru gi n'ugbo gi," ma Jehoshafat ekweghi.

⁵⁰ Mgbe ahụ, Jehoshafat sooro nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid, nna ya. Jehoram nwa ya ghorọ eze n'onodu ya.

Ahazaya, eze Izrel

⁵¹ Ahazaya nwa Ehab, malitere ibu eze Izrel na Sameria, n'afọ iri na asaa nke ochichi Jehoshafat, eze Juda. Ma o chiri Izrel naani afọ abuo. ⁵² O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI, n'ihì na o sooro uzọ ojọ niile nke nna na nne ya, na uzọ ojọ nke Jeroboam nwa Nebat, onye mere ka Izrel mee mmehie. ⁵³ O fekwara arusi Baal ofufe, kpokwa isiala nye ya, si otu a kpasuo ONYENWE ANYI, Chineke Izrel iwe, dika nna ya mere.

**Biblica® Baiḅbụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke
dịrị onye ọbụla ịgụ**
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
**Biblica® Baiḅbụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị
onye ọbụla ịgụ**

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅbụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla ịgụ

Ndị Biblica, Inc. degharịrị ya n'afọ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" bụ akara e ji mara ụlọ ọrụ a, nke edebanyere dika iwu si kwado n'ụlọ ọrụ dị n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azụm ahịa ndị Biblica, Inc. Ọ bụ ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78